ประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ เล่มที่ ๑๗

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ประกาศเกียรติคุณ

บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

เล่มที่ ๑๗

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๔๘

หลักการและวิธีพิจารณาผลงานดีเด่น

ของ

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

ความเป็นมา

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติได้เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๒๗ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ได้มีการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติและเผยแพร่ผลงานทางสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ ไปแล้วรวมทั้งสิ้น ๑๖๓ ราย และจะได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต่อไปตามลำดับ

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติ ประเภทบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ และงานพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานดังกล่าว ตลอดจนกระตุ้นให้หน่วยงานและประชาชนทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเด่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากขึ้น

หน้าที่

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ระดับชาติ และงานพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนแล้วนำมาประกาศเกียรติคุณยกย่องเพื่อให้สาธารณะได้รับทราบและถือเป็นแบบอย่างสำหรับการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

หลักการพิจารณาผลงานดีเด่น

การพิจารณาผลงานดีเด่น มิใช่พิจารณาแต่เฉพาะผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ให้ครอบคลุมถึงผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชน และบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ด้วย

เป็นผลงานของคนไทยที่ทุกคนสมควรภาคภูมิใจร่วมกันในระดับชาติ และยอมรับร่วมกันในส่วนรวม

เป็นผลงานที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชนและบุคคลได้กระทำจนเห็นผลแน่นอนแล้ว สมควรนำผลงานดีเด่นออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อให้หน่วยงานและบุคคลทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตาม

การพิจารณาผลงานดีเด่น จะพิจารณาตามประเภทหรือสาขาของผลงาน หรือวิชาชีพในด้านใดด้านหนึ่งตามที่กำหนดไว้

การแสวงหาผลงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จำแนกตามประเภทของผลงานดีเด่น ดังต่อไปนี้

๑. การแสวงหาผลงานดีเด่นของบุคคล

จัดทำทำเนียบของหน่วยงาน องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ที่มีการให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลผู้กระทำคุณความดีหรือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

ติดตามผลการตัดสินให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๒. การแสวงหาผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐ

ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ แล้วให้ส่งแบบสอบถามกลับมาวิเคราะห์และประมวลข้อมูลหรือผลงาน

จัดส่งผู้แทนหรือคณะทำงานเฉพาะกิจไปประเมินผลงานของหน่วยงานภาครัฐ

รับข้อมูลและข่าวสารผลงานของหน่วยงานภาครัฐจากสื่อมวลชน ประชาชน และองค์กรภาคเอกชน

รับข้อมูลที่อนุกรรมการนำมาเสนอให้พิจารรณา

๓. การแสวงหาผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชน

จัดทำทำเนียบขององค์กรภาคเอกชน ทั้งประเภทที่ไม่แสวงหากำไรและประเภทที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาและติดตามผลงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ติดต่อขอทราบผลงานการดำเนินการและผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชนทั้ง ๒ ประเภท

แนวทางการเผยแพร่ผลงานดีเด่น

ผลงานดีเด่นของบุคคล หน่วยงาน และโครงการที่ได้รับการยกย่องประกาศเกียรติคุณให้เป็นผลงานดีเด่นระดับชาติ จะได้รับการเผยแพร่ผลงานไปยังสาธารณะในรูปของหนังสือ วีดิทัศน์ บทความที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุต่าง ๆ และสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสม

ที่ รล ๐๐๐๓.๒/๙๘๐๘

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐
๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๘/๑๓๑๕๐ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ นำบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๔๗ จำนวน ๘ ราย เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป วัน เวลา และสถานที่สุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้รองประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ กับผู้ติดตามบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ รวม ๘๐ คน ร่วมเข้าเฝ้า ฯ ในโอกาสดังกล่าวด้วย กับขอพระราชทานพระบรมราโชวาทเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตฉายพระบรมรูปร่วมกับคณะผู้เข้าเฝ้า ฯ เพื่อเป็นสิริมงคล ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์ ซึ่งพระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้า ฯ ในวันพุธที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗ เวลา ๑๕.๐๐ น. ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา และพระราชทานพระราชานุญาตตามที่ขอพระมหากรุณา

(ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ)
รองราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ราชเลขาธิการ

กองการในพระองค์ โทร. ๐๒ ๒๒๕๘๑๖๕-๘ ต่อ ๓๓๐๗ โทรสาร ๐๒ ๒๒๒๒๑๑๐

คำกราบบังคมทูล
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในการพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล
ผู้แทนหน่วยงานและผู้แทนโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗
โดย รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
วันพุธที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗ เวลา ๑๕.๐๐ น. ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ พร้อมด้วยผู้เฝ้าทูลละอองพระบาทอยู่ ณ ที่นี้ ต่างปลื้มปีติโสมนัสและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใต้ฝ่าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ แก่บุคคล หน่วยงานและโครงการที่มีผลงานดีเด่นระดับชาติในวันนี้

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายรัฐมนตรี ได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ จำนวน ๕ สาขา คือสาขาพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย โดยจำแนกผู้รับรางวัลเกียรติคุณออกเป็น ประเภทบุคคล หน่วยงานและโครงการครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งนี้ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ฯ ขึ้น ทำหน้าที่คัดเลือกสรรหาและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๖ และสืบเนื่องต่อมาถึงปัจจุบัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้ว่าผลงานที่จะนำมาพิจารณานั้น ต้องดีเด่นบังเกิดประโยชน์แก่ชาติและต้องเป็นของคนสัญชาติไทย หากเป็นผลงานของบริษัท ห้างร้าน ผู้ถือหุ้นใหญ่จะต้องเป็นคนสัญชาติไทย ซึ่งในอดีตมีบุคคล หน่วยงานและโครงการที่คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติประกาศเกียรติคุณไปแล้วทุกสาขา นับได้ว่าโครงการนี้มีส่วนช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มุ่งมั่นปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นกำลังใจสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจแก่ผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติที่จะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสร้างสรรค์ความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป สำหรับในพุทธศักราช ๒๕๔๗ มีบุคคล หน่วยงาน และโครงการ ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นระดับชาติ จำนวน ๘ ราย แยกเป็น

๑. ประเภทบุคคล จำนวน ๕ ราย

๒. ประเภทหน่วยงาน จำนวน ๑ ราย

๓. ประเภทโครงการ จำนวน ๒ ราย

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตเบิก นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ กราบบังคมทูลเบิกบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ ดังกล่าว รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ และขอพระราชทานพระราชานุญาต กราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองพระบาท พระราชทานพระราโชวาท เพื่อความสิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

คำกราบบังคมทูลเบิกบุคคล ผู้แทนหน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗
โดย นายเอนก สิทธิประศาสน์
ประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ขอพระราชทานพระราชานุญาตเบิกบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ จำนวน ๘ ราย เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ ดังต่อไปนี้

๑. **บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)** ได้แก่ **นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ** อดีตนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ฯ ขณะศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๒ ได้ป่วยเป็นโรครูมาตอยด์ เข้ารับการผ่าตัดกระดูกสันหลังต้องเข้าเฝือกทั้งตัวทำให้ข้อสะโพกติดเป็นผลให้ไม่สามารถนั่งได้ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา แต่มิได้ท้อถอยได้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนสำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต และได้ใช้ความรู้ด้วยการทำงานที่มูลนิธิสอนคนตาบอดแห่งประเทศไทย มีผลงานริเริ่มก่อตั้งห้องสมุดคอลฟีลด์เพื่อคนตาบอด ผลิตหนังสืออักษรเบรลล์ และหนังสือแถบเสียงให้บริการฟรี ได้ก่อตั้งองค์กร สมาคม มูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการหลายแห่งเพื่อช่วยเหลือและเรียกร้องสิทธิเท่าเทียมให้แก่มวลสมาชิก จัดกิจกรรมส่งเสริมการกีฬา ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จัดสอนคอมพิวเตอร์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายให้แก่คนพิการระหว่างพุทธศักราช ๒๕๓๙ - ๒๕๔๒ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาและได้มีโอกาสผลักดันพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จนได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายนับเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งแก่คนพิการ ทำให้คนพิการสามารถประกอบอาชีพทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจได้รับการยกย่องจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น มูลนิธิธารน้ำใจยกย่องให้เป็นคนไทยตัวอย่าง เมื่อปี ๒๕๓๘ สภาสังคมสงเคราะห์มอบรางวัลมหิดลวรานุสรณ์ เมื่อปี ๒๕๓๘ สถานีโทรทัศน์ NHK ของประเทศญี่ปุ่น ได้ทำสารคดีพิเศษเกี่ยวกับประวัติและผลงานเผยแพร่ทั่วประเทศ และคัดเลือกเป็นคนพิการดีเด่น ๑ ใน ๔ ของโลกประจำปี ๒๕๔๐

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ

๒. **หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)** ได้แก่ **โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์** หน่วยงานนี้เกิดขึ้นด้วยความร่วมมือจากการส่งเสริมและประสานงานกับองค์การเอส โอ เอส ชิลเดรน วิลเลจ (SOS Children's Village) ของประเทศออสเตรีย จดทะเบียนในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ โดยก่อตั้งหมู่บ้านโสสะ ที่ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ เป็นหมู่บ้านต้นแบบ และขยายออกไปตามภาคต่าง ๆ รวม ๖ แห่ง โสสะมูลนิธิ ฯ ได้ดำเนินงานอนุเคราะห์

ช่วยเหลืออุปการะเด็กกำพร้าให้ได้มีชีวิตประจำวันแบบครอบครัวทั่วไป มีแม่ น้า พี่น้อง ได้เรียนหนังสือ เรียนวิชาชีพ ได้รับการอบรมทุกระดับตามความสามารถจนถึงปริญญาตรี และออกไปสร้างชีวิตมีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวจำนวนมาก การเลี้ยงดูด้วยครอบครัวนี้ เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยลบปมด้อยของเด็กกำพร้าให้หมดไปจากจิตสำนึก ช่วยให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศ จึงนับว่ากิจกรรมของโสสะมูลนิธิ ฯ ได้ให้การสงเคราะห์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และวิชาชีพ นับเป็นแบบอย่างการสงเคราะห์ที่ยิ่งใหญ่ยากที่จะหาการกุศลใดเสมอเหมือน

คุณหญิงโรส บริบาลบุรีภัณฑ์
ประธานกรรมการโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

๓. **โครงการดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น)** ได้แก่ **โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่** เริ่มโครงการปี ๒๕๓๙ ด้วยสำนึกของชมรมผู้สูงอายุชาวแม่วาง ห่วงใยว่าเด็กและเยาวชนของชาติ ต่อไปจะขาดการสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้หล่อเลี้ยงบรรพชน เป็นชาติ เป็นวัฒนธรรมมาแต่อดีต จึงจัดโครงการนี้ขึ้น โดยความร่วมมือของทั้งคณะสงฆ์และครูโรงเรียนบ้านกาดให้ผู้สูงอายุ ผู้รู้ ผู้ชำนาญการในชุมชนได้ร่วมกันเสียสละหมุนเวียนทั้งตัวบุคคลและสถานที่ ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาที่ตนมีแก่เด็ก และเยาวชนทั่วทุกภูมิภาคมีหัตถกรรมพื้นบ้าน ทอผ้า จักสาน ทำร่ม ตีมีด ตัดตุง ดนตรีพื้นบ้าน ฟ้อนดาบ อาหารพื้นเมือง และพิธีกรรม รวมกว่า ๑๐๐ วิชา ปัจจุบันมีเยาวชนในท้องถิ่นได้รับการฝึกอบรมและสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถินอย่างต่อเนื่องนับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนทั่วไป และองค์กรอื่น ๆ ให้เห็นคุณค่าและวิธีการดำเนินงานของการสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง

นายใจคำ ตาปัญโญ
ประธานโครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง

๔. **บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย** ได้แก่ **ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก** ท่านได้ใช้เวลาทั้งชีวิต ศึกษาภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนภาคอีสาน มีผลงานเผยแพร่ทั้งที่เป็นตำรา และสื่อรูปแบบต่าง ๆ ทั้งงานเขียนพูดและอ่านจารึกภาษาธรรม ที่แพร่หลายอยู่ในกลุ่มชนบริเวณลุ่มน้ำโขงและไทยลื้อในสิบสองจุไท ท่านได้ศึกษาอักขรวิทยา ประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสานในเอกสารใบลาน วรรณกรรมหลงสำรวจเรื่องจันทโครพคำฉันท์ วรรณกรรมโคราชเรื่องสุภาษิตเกสินีพื้นเวียง ผลงานอันทรงคุณค่าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เป็นประธานจัดทำสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสาน เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ งานวิจัยของท่านใช้เป็นที่อ้างอิงของนักวิชาการในมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น เดนมาร์ค สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในวงวิชาการที่รวบรวมและส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาบรรพชนไทยก่อนที่จะสูญหายไปตามกระแสโลกาภิวัตน์

ศาสตราจารย์ ธวัช ปุณโณทก

๕. บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ **ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ** ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ผสานแนวความคิดให้ใช้ลักษณะเด่นพิเศษของประเทศไทย คือ การมีแสงแดดจัด มีความชื้นสูง มาใช้ประโยชน์ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าและผลิตน้ำใช้จากน้ำค้างบนหลังคา การกลั่นตัวของไอน้ำจากเครื่องปรับอากาศและน้ำฝนนำมาเป็นประโยชน์ใช้สอย นอกจากนี้ยังนำแนวความคิดการใช้ก๊าซชีวภาพและปุ๋ยชีวมวลมาใช้ที่บ้านชีวาทิตย์ ซึ่งเป็นบ้านต้นแบบของบ้านประหยัดพลังงาน โดยใช้พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาบ้าน เป็นสิ่งเป็นไปได้และใช้ประโยชน์ได้จริง ให้เห็นออกมาเป็นผลงานต้นแบบที่เป็นรูปธรรม ทำให้มีบ้านที่อยู่อาศัยและอาคารขนาดใหญ่หลายแห่งที่ใช้แนวความคิดนี้ เช่น อาคารหอสมุดประหยัดพลังงานเฉลิมพระเกียรติ วิทยาลัยหลวงพ่อคูณ จังหวัดนครราชสีมา อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อาคารมหาวิทยาลัยประหยัดพลังงาน มหาวิทยาลัยชินวัตร อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี และโรงแรมอัจฉริยะ เดอะ แกรนด์ เลค แลนด์ (The Grand Lake Land) จังหวัดสระบุรี ปัจจุบันบ้านประหยัดพลังงานตามแนวความคิดของท่านนับวันจะได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติในอนาคตและประหยัดพลังงานได้อย่างมหาศาล

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ

๖. โครงการดีเด่นของชาติสาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ **โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)** เป็นโครงการที่ดำเนินการมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๗ เพื่อสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งถวายเป็นพระราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ เป็นการปลูกป่าถาวร คืนชีวิตสู่ธรรมชาติ เพื่อแก้ไขภัยพิบัติต่าง ๆ อันเกิดจากป่าไม้ถูกทำลาย โครงการได้ปลูกป่า ปลูกเสริมป่าและฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม โดยใช้พันธุ์ไม้เดิมในท้องถิ่นเป็นหลัก ใช้กล้าไม้ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๑๕๐ ต้น สำหรับป่าบก และ ๗๐๐ ต้น สำหรับป่าพลุและป่าชายเลน กำหนดพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๓๓,๖๒๓ ไร่ แต่ละพื้นที่ใช้เวลาปลูกป่า ๑ ปี บำรุงรักษาต่ออีก ๒ ปีหลังจากนั้นส่งมอบพื้นที่แล้วเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชดูแลต่อไป แต่โครงการยังจัดให้มีกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกแก่ชุมชนในพื้นที่ให้มีความรักและผูกพันกับผืนป่าร่วมกันดูแลรักษาป่าให้เป็นแหล่งทำมาหากินและอยู่ร่วมกันได้ถาวรตลอดไปนับเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จสูงทั้งด้านอุดมการณ์และการจัดการที่ยอดเยี่ยม

นายทรงวุฒิ ชินวัตร

รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

๗. **บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชีวเคมี)** ได้แก่ **ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์** ผู้อุทิศตนเพื่องานวิจัยและค้นคว้าเกี่ยวกับการหาวิธีการรักษาโรคมาลาเรียที่มีประสิทธิภาพ มาตลอดระยะเวลาเกือบ ๒๐ ปี ประสบความสำเร็จในการค้นพบกลไกการดื้อยาของเชื้อมาลาเรียในระดับโมเลกุล ซึ่งเป็นโครงสร้างการพัฒนาตัวของเอ็นไซม์ที่ชื่อว่า ไดโฮโดรโฟเลต รีดักเตส (Dihydrofolate Reductase) ที่เป็นต้นเหตุของการกลายพันธุ์ดื้อต่อยาต้านมาลาเรียในกลุ่มแอนติโฟเลต นับเป็นการค้นพบครั้งแรกของโลก และได้นำไปสู่การออกแบบสารเคมีออกฤทธิ์กับเชื้อมาลาเรียที่ดื้อยาในปัจจุบัน ท่านมีผลงานที่เป็นบทความทางวิชาการลงในวารสารต่าง ๆ ในระดับสากลถึงกว่า ๑๐๐ เรื่อง เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งและดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ๒ สมัย ปัจจุบันท่านเป็นประธานมูลนิธิพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น มูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย มอบรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น เมื่อปี ๒๕๒๗ คณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาเซี่ยน มอบรางวัล ASEAN Science and Technology Moritorious เมื่อปี ๒๕๔๑

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์

๘. **บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านเคมีวิเคราะห์)** ได้แก่ **รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์** ท่านเป็นคนแรกของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย ที่ได้คิดค้นและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ทางเคมีที่เรียกว่า เทคนิค โฟล อินเจ็คชั่น อะนาลิซิส (Flow Injection Analysis) โดยพัฒนาเครื่องมือจากฐานความรู้ของไทย ใช้วัสดุในประเทศทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ แต่สามารถใช้งานได้ดี มีความถูกต้อง แม่นยำสูง ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปี ที่ได้พัฒนาเครื่องมือนี้ จนทำให้ปัจจุบันเครื่องมือนี้สามารถวิเคราะห์ได้โดยอัตโนมัติมีความรวดเร็วถึง ๓๐๐ ตัวอย่างต่อชั่วโมง รวมทั้งสามารถตรวจวัดกัมมันตภาพรังสีได้ด้วย ซึ่งนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งในงานด้านสุขภาพ การเกษตร สิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ท่านได้เขียนตำรา ได้รับเชิญเป็นบรรณาธิการ และมีเอกสารลงพิมพ์ในวารสารต่างประเทศมากกว่า ๗๐ ชิ้น รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ ได้รับรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น จากมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อปี ๒๕๔๔ และท่านเป็นนักวิทยาศาสตร์ชาวเอเชียคนแรก ที่ได้รับรางวัล JAFIA (Japanese Association For Flow Injection Analysis) Scientific Award ของประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี ๒๕๔๖

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

พระราโชวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๗

ณ ศาลาดุสิดาลัย

วันพุธ ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗

วันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ ซึ่งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ เป็นผู้คัดเลือก ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมกับทุกท่าน ทุกหน่วยงานและทุกโครงการ ที่ได้รับการยกย่องว่ามีผลงานดีเด่น

การที่บุคคลและหน่วยงาน จะสร้างสรรค์ผลงานและสร้างสมคุณงามความดีจนเป็นที่ประจักษ์ได้นั้นมิใช่สิ่งที่กระทำได้โดยง่ายในระยะเวลาอันรวดเร็ว เพราะจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถในหลักวิชาและศรัทธาในความดี ทั้งต้องอาศัยเวลา ความอดทน และความอุตสาหะพากเพียรเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่องานที่ท่านทั้งหลายได้อุทิศตนปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นปรากฏผลเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยเด่นชัดทางราชการจึงได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติท่าน ให้เป็นแบบอย่างอันดีของผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบทุกท่านจึงควรจะภูมิใจได้เต็มเปี่ยม และถือเป็นกำลังใจที่จะรักษาความดีที่มีไว้มิให้บกพร่อง พร้อมทั้งร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสรรค์ผลงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นเพื่อประโยชน์สุขและความเจริญมั่นคงของชาติบ้านเมืองสืบไป

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้ทุกท่านประสบความสุข ความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองทุกเมื่อไป

สำเนาถูกต้อง

(นางรัตนา เจริญเผ่า)

สำนักราชเลขาธิการ

๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗

คำกล่าวรายงาน

ของ

นายเอนก สิทธิประศาสน์

ประธานกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

เนื่องในงานประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

ครั้งที่ ๑๕ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

วันพุธที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗ เวลา ๑๘.๐๐ น.

ณ ตึกสันติไมตรี (หลังนอก) ทำเนียบรัฐบาล

เรียน รองนายกรัฐมนตรี

ในนามของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ พร้อมทั้งบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ซึ่งพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณท่านรองนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ครั้งที่ ๑๕ ในวันนี้

กระผมขออนุญาตรายงานถึงความเป็นมาของการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ เพื่อโปรดทราบโดยสังเขปดังต่อไปนี้

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาสรรหาบุคคล หน่วยงานและโครงการต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวม แล้วนำมาประกาศเกียรติคุณยกย่องเชิดชู เพื่อเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจ อีกทั้งเพื่อให้ผลงานซึ่งเป็นแบบอย่างอันดีเหล่านั้นเป็นที่ปรากฏต่อสังคมในวงกว้าง โดยมุ่งหวังให้บุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแบบอย่างต่อไป

ในการพิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นนี้คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้ว่า จะต้องเป็นผลงานของคนไทยที่ได้กระทำมาแล้ว ในช่วงระยะเวลาหนึ่งจนเห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเป็นที่ภาคภูมิใจร่วมกันในระดับชาติ ตลอดจนผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับรางวัลนั้นจะต้องเป็นผลงานที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้าง สามารถเป็นตัวอย่างให้บุคคล หน่วยงานยึดถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามได้

นับตั้งแต่ได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่ครั้งแรกในเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๗ มาจนถึงปัจจุบัน คณะอนุกรรมการ ฯ ได้ทำการคัดเลือกบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติสาขาต่าง ๆ ไปแล้ว ๑๕๕ รายและในพุทธศักราช ๒๕๔๗ อีก ๘ ราย รวมทั้งสิ้น ๑๖๓ ราย

เพื่อเป็นเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนแสดงความยินดีแก่บุคคลหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ จึงจัดให้มีงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติขึ้น ในวันนี้

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขออนุญาตให้ นายอรุณ ปรีดีดิลก รองประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ อ่านรายชื่อบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ เพื่อรับโล่เกียรติคุณ และขอเรียนเชิญท่านรองนายกรัฐมนตรี มอบโล่เกียรติคุณและกล่าวแสดงความยินดี เพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติต่อไป

คำกล่าวรายงาน

ของ

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

ในพิธีประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ครั้งที่ ๑๕ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ วันพุธที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗ เวลา ๑๘.๐๐ น. ณ ตึกสันติไมตรี (หลังนอก) ทำเนียบรัฐบาล

ท่านคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ท่านประธาน และอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ท่านผู้ได้รับรางวัลและการประกาศเกียรติคุณ กองเชียร์และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ในฐานะที่เป็นเจ้าของสถานที่ก็ต้องขอต้อนรับท่านมาสู่ห้องประชุมตึกสันติไมตรีหลังนอกของทำเนียบรัฐบาลอยากจะขอกล่าวรวม ๆ เบื้องต้นเกี่ยวกับทำเนียบรัฐบาลสักเล็กน้อย ในฐานะที่เราทั้งหลายได้มาอยู่ในสถานที่ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งได้ทราบว่าท่านผู้มีเกียรติหลายท่านได้มาจากต่างจังหวัดก็เลยอยากจะเรียนแนะนำว่าบริเวณที่ท่านมานั่งพักกันอยู่นี้ ภาษาราชการเรียกว่า **"ตึกสันติไมตรีหลังนอก"** ซึ่งก็เป็นสิ่งก่อสร้างหนึ่งในบริเวณ ซึ่งใหญ่โตมโหฬารนี้เรียกกันโดยรวมว่าทำเนียบรัฐบาล เมื่อประมาณหนึ่งร้อยปีมาแล้วทำเนียบรัฐบาลนี้เป็นทุ่งนา มีคนเขียนบอกว่าหญ้าคาสูงท่วมหัว สมัยนั้นเรียกว่าทุ่งส้มป่อย ต่อมาเมื่อประมาณเก้าสิบปีเศษที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้พระราชทานที่นาผืนนี้แก่เจ้าพระยารามราฆพ เพื่อก่อสร้างเป็นที่อยู่อาศัย ท่านก็ลงมือก่อสร้างตั้งแต่บัดนั้นซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้พระราชทานสถาปนิก วิศวกร และมัณฑนากรชุดเดียวกันกับที่สร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมให้มาดำเนินการก่อสร้างก็ปรากฏเป็นเคหะสถานซึ่งได้ชื่อว่าใหญ่โตที่สุด หรูหราที่สุดในกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่นับวังเจ้านายในสมัยนั้น ประกอบด้วยสิ่งก่อสร้างหรือตึกซึ่งสร้างมาตั้งแต่ครั้งกระนั้นหลายหลัง ต่อมาเมื่อต้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และเหตุหลายประการทำให้เจ้าของบ้านคิดว่าไม่สมควรที่จะดูแลบ้านหลังนี้ไว้ต่อไปได้ เพราะท่านเองต้องอพยพหลบภัยสงครามไปอยู่ที่อื่นก็คิดที่จะบอกขาย ตอนนั้นญี่ปุ่นเข้ามาในประเทศไทยแล้ว เข้าใจว่าโกโบริก็มาแล้วนะทางกองทัพญี่ปุ่นใคร่ที่จะได้บ้านหลังนี้ไว้เป็นกองทัพบัญชาการแล้วก็อาจจะเป็นมาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ รัฐบาลในขณะนั้นจึงตัดสินใจเป็นมือที่สามแทรกเข้ามาซื้อในราคาถูกคือราคา ๑ ล้านบาทในขณะนั้นซึ่งถือว่าถูกมากสำหรับที่ดินที่มีจำนวนหลายไร่ ว่ากันว่าเฉพาะค่ารั้วก็มากกว่า ๑ ล้านบาทแล้ว แม้กระนั้นรัฐบาลก็ไม่มีเงิน ๑ ล้าน จะซื้อหรือจะจ่ายก็เลยใช้วิธีขอให้สำนักพระคลังข้างที่เป็นผู้ซื้อและรัฐบาลจะผ่อนส่งให้ในโอกาสต่อไป และรัฐบาลก็เข้ามาอยู่ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา กลายเป็นทำเนียบรัฐบาลมาจนกระทั่งทุกวันนี้ รัฐบาลเพิ่งผ่อนใช้หนี้งวดสุดท้ายเสร็จไปเมื่อไม่กี่ปีนี้เอง ส่วนตึกหลังนี้เดิมก็เป็นทุ่งนาทุ่งหญ้า ต่อมาในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีดำริว่าจำเป็นที่รัฐบาลต้องมีตึกไว้สำหรับรับรองแขกเมืองและจัดเลี้ยง ก็เลยมอบให้

สถาปนิกออกแบบ แล้วก็สร้างขึ้นสำเร็จ ครั้งแรกก็มีหลังเดียว เรียกกันว่าตึกสันติไมตรี ครั้นมาถึงสมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร ก็รู้สึกคับแคบไม่พอใจจึงต้องสร้างขึ้นอีกหลังหนึ่งทางด้านใน บัดนั้นหลังนี้ก็เลยกลายเป็น สันติไมตรีหลังนอก หลังในกลายเป็นตึกสันติไมตรีหลังในและมีห้องโถงโล่งอยู่ตรงกลางเชื่อม ซึ่งมาใน สมัยท่านนายกอานันท์ ปันยารชุนได้สร้างหลังคาครอบไว้เสียที่ห้องโถงเลยเชื่อมกันไว้สามหลัง

สำหรับตึกหลังนี้ใช้เป็นที่สำคัญในอดีตเคยใช้เป็นที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมาแล้ว เคยใช้รับรอง แขกบ้านแขกเมืองระดับพระมหากษัตริย์ประธานาธิบดี เคยใช้จัดเลี้ยงรับรองครั้งสำคัญ ๆ ปีที่แล้วเมื่อเราเป็น เจ้าภาพจัดการประชุมเอเปก การประชุมเอเปกก็จัดขึ้นในห้องนี้และงานสำคัญเพิ่งจะผ่านไปเมื่อคืนนี้เอง ในห้องนี้คือ งานที่รัฐบาลจัดถวายพระกระยาหารค่ำแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จ พระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ประทับกันอยู่ตรงที่เป็นกล้องโทรทัศน์อยู่ในขณะนี้ หันพระพักตร์เข้า สู่เวที ส่วนที่ท่านผู้มีเกียรตินั่งก็คือโต๊ะ ซึ่งบรรจุแขกทั้งหมด ๒๘๐ คน เมื่อค่ำวานนี้เอง ที่ผ่านมานี้เอง แล้วผมแปลกใจเมื่อเช้าเขาจัดห้องได้เรียบร้อยดี ที่เล่ามาทั้งหมดนี้นะครับก็เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้ทราบว่า การที่รัฐบาลได้จัดงานประกาศเกียรติคุณที่ใดก็ไม่เหมาะสมเท่ากับตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เพื่อเป็น สถานที่เชิดชูเกียรติท่านทั้งหลาย ซึ่งได้รับการคัดเลือกกันมาอย่างเอาจริงเอาจัง เอาการเองาน และเป็น ทางการมาก ผ่านขั้นผ่านตอนมามาก มีทั้งไปตรวจไปดูไปชม ไปเยี่ยม อ่านเอกสาร รับฟังรายงาน และได้ ทราบว่าส่งสปายก็ยังมีนะ กว่าจะคัด กว่าจะเลือก กว่าจะเฟ้นกันมาจนกระทั่งได้ครบ ๕ สาขา ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด ๘ ท่าน ในวันนี้ประกอบด้วยประเภทบุคคล ประเภทหน่วยงาน และประเภทโครงการ

ผมเองนั้นโชคดีที่ได้รู้จักบางท่านก็สนิทสนมกันด้วยซ้ำ บางท่านก็เพียงคุ้น บางท่านก็ได้ยินชื่อ แต่ เรียกว่าได้ผ่านสายตาทั้งหมด ผมไม่ได้เป็นกรรมการ ไม่ได้เป็นอนุกรรมการ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสิน เดี๋ยวจะกลายเป็นว่า เพราะได้รู้จักกัน ก็เลยได้รับรางวัลกันไป ทั้งหมดผิดถูกอยู่ที่ท่านรัฐมนตรี เอนก สิทธิประศาสน์ และคณะอนุกรรมการฯ ของท่าน ซึ่งได้คัดกันมาเป็นอย่างดี ผมอยากเสริมซักนิดหนึ่ง นอกเหนือไปจากวีดิโอที่เราได้ดูได้ชมไปเมื่อสักครู่

คุณณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ นั้น ต้องถือว่าท่านเป็นบุคคลสำคัญของประเทศ ผมว่าอาจจะแปลกไป ด้วยซ้ำซึ่งท่านเพิ่งจะได้รับการยกย่องในปีนี้ เข้าใจว่าท่านได้รับมานานแล้ว แต่เป็นรางวัลอื่น ๆ สมัยที่ท่านเป็น สมาชิกวุฒิสภาก็อยู่ในสภาเดียวกับผมเอง และได้เห็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างองอาจกล้าหาญเด็ดเดี่ยว เอาจริงเอาจังของท่าน ผมจำได้ว่าสมัยที่มีการคัดเลือกคนเป็นสมาชิกวุฒิสภาในรุ่นนี้ ผมเป็นเลขานุการ คณะกรรมการคัดเลือก คุณณรงค์ เป็นคนหนึ่งในไม่กี่คนที่ได้รับมติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการคัดเลือก ให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกรัฐสภา ในรุ่นนั้น

โสสะมูลนิธิ นั้น ก็ถือว่าเป็นมูลนิธิที่สำคัญ ทำประโยชน์ในด้านอุปถัมภ์ อุปการะเด็กกำพร้ามาเป็น เวลานาน เราได้ยินชื่อเสียงเกียรติคุณมาตั้งแต่สมัยท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ ท่านผู้หญิงถวิล ประกอบนิติสาร คุณหญิงสุมน สุชีวะ จนกระทั่งคุณหญิงโรส บริบาลบุรีภัณฑ์ ซึ่งได้ทำงานด้วยความ

เหนื่อยยาก เสียสละ มูลนิธินี้ไม่ใช่หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ธรรมดา แต่ใช้ความรู้ ใช้วิชาการ ใช้เทคนิคต่างๆ เป็นอันมาก และที่สำคัญคือได้รับการยอมรับเป็นอย่างดีจากบุคคลในสังคม ขอแสดงความชื่นชมมายังมูลนิธิ คณะกรรมการบริหาร และท่านประธานมูลนิธิด้วยนะครับ

ส่วน **โครงการอุ้ยสอนหลาน** นั้น ผมเห็นข่าวคราวในหน้าหนังสือพิมพ์ และได้ยินได้ฟังสื่อมวลชนมาโดยตลอด บังเอิญผมเป็นรองนายกรัฐมนตรีที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ภาคเหนือ ไปตรวจราชการทีไรก็จะมีคนกล่าวขวัญถึงโครงการนี้อยู่เสมอ ว่าเป็นโครงการที่สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ถ่ายทอดภูมิความรู้ให้แก่คนรุ่นหลังโดยไม่หวงกัน ถือว่าเป็นโครงการที่ทำงานด้านภูมิปัญญาและก็สังคม สอดคล้องกับพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ว่า **"ข้าราชการที่เกษียณอายุไปแล้วควรจะรวมตัวกันเป็นธนาคารสมองเผยแพร่ความรู้ให้แก่คนรุ่นหลังในฐานะผู้มีประสบการณ์"** อุ้ยสอนหลานก็เป็นธนาคารสมองชนิดหนึ่ง แต่ทำในระดับของภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งน่าชมเชยเป็นอย่างยิ่งครับ

ท่านอาจารย์ธวัช ปุณโณทก นั้น ผมได้ยินชื่อมานานเลย ในฐานะเป็นนักปราชญ์อีสาน ที่มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นอย่างดี ช่วยทะนุบำรุงส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของภาคอีสานตลอดมา ท่านถือว่าเรื่องอย่างนี้ ถ้าหากว่าไม่มีผู้ใดมาทะนุบำรุงดูแลรักษา ก็มีแต่จะสูญหายไป และท่านก็ได้อุทิศตัวทำงานในด้านนี้อย่างน่าชมเชยครับ

กรณีของท่าน **อาจารย์สุนทร บุญญาธิการ** นั้น ผมได้ยินชื่อท่านก่อนจะมาพบตัวหรือรู้จักตัว เพราะชื่อท่านเข้าไปในคณะรัฐมนตรีหลายครั้ง ในฐานะที่เป็นสถาปนิก ซึ่งทำงานด้านพลังงาน เมื่อเวลามีโครงการที่จะต้องประหยัดพลังงาน โครงการที่ต้องใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ เข้าไปในคณะรัฐมนตรี ก็จะมีข้อเสนอจากรัฐมนตรีกระทรวงโน้นกระทรวงนี้ไม่ค่อยจะซ้ำกันว่าให้ใช้รูปแบบหรือใช้เทคนิคหรือใช้วิธีที่ท่านอาจารย์สุนทรได้ทำ ล่าสุดผมได้อ่านวิทยานิพนธ์ วปอ. ของท่าน ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นวิทยานิพนธ์ที่ดีเด่นเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานในการก่อสร้างหรือการสร้างบ้านเรือนต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นตำราเป็นคัมภีร์ที่นำมาใช้ในทางปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

กรณีของ **ปตท.** นั้นผมดีใจ ที่ปีนี้ได้รับรางวัล ในฐานะที่ผมเคยเป็นบอร์ด ปตท. กับเขา เมื่อหลายปีมาแล้ว และก็ได้อยู่ในเหตุการณ์ เมื่อครั้งที่จะเริ่มต้นโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ เมื่อคราวกาญจนาภิเษกและท่านก็ทำมาเรื่อย ทำอย่างเอาจริงเอาจัง ตั้งเป้าหมายแล้วก็ทุ่มเททั้งเงิน ทั้งทอง ทั้งบุคคล ทั้งวิธีการ ทั้งวิชาการต่อเนื่องมาจนถึงบัดนี้ ไม่ลดราวาศอกลง กลับเพิ่มพื้นที่เพื่อการจะปลูกป่าให้มากขึ้น นับว่าเป็นกุศลและเจตนาที่น่าอนุโมทนาอย่างยิ่งครับ

ท่านอาจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ นั้นผมมีโอกาสโชคดีได้ร่วมงานกับท่านหลายครั้ง เคยเป็นกรรมการกันหลายอย่าง ต้องถือว่าในประเทศไทย อาจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ชั้นแนวหน้าของ

ประเทศหาตัวจับยาก แต่ที่นี้นักวิทยาศาสตร์ โดยทั่วไปก็คือนักวิทยาศาสตร์ที่สอนหนังสือ ท่านมาวิจัยมาค้นคว้าบุกเบิกทำอะไรหลายอย่าง จนกระทั่งขึ้นทะเบียนเป็นรายแรกของโลก ตรงนี้ถือว่าเป็นเกียรติภูมิของท่าน ของหน่วยงานของท่าน และของประเทศชาติด้วย ขอแสดงความชื่นชมมาถึงท่านด้วยเช่นกันครับ

ท่านอาจารย์เกตุ กรุดพันธ์ นั้นรู้สึกจะมีกองเชียร์มากันมากหน่อยมาไกล ถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในวงการวิทยาศาสตร์อีกท่านหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ได้รับรางวัลระดับประเทศระดับภาค ระดับโลก ถือว่าเป็นผู้มีเกียรติภูมิและทรงคุณความรู้ที่น่ายกย่องอย่างยิ่งเช่นกันครับ

รวมความแล้วผมต้องขอขอบพระคุณอนุกรรมการฯ ตั้งแต่ท่านประธานลงมา จนถึงอนุกรรมการฯ ทุกท่านที่ได้คัดเลือกบุคคลดีเด่น หน่วยงานดีเด่น และโครงการดีเด่นทั้ง ๘ ราย ขึ้นมาประดับไว้ในประเทศชาติอย่างน่าชื่นชมยิ่ง ขอแสดงความยินดี ขอแสดงความชื่นชม ย้อนหลังไปถึง ๑๕๕ ท่าน ในอดีตด้วย ผมถือว่าประเทศชาติพัฒนามาได้ถึงบัดนี้ และจะพัฒนาต่อไปก็ด้วยมีทรัพยากรบุคคล มีหน่วยงานและมีโครงการซึ่งเสียสละทุ่มเท ใช้ความรู้ของตน เพื่อส่วนรวมเช่นนี้เอง เมื่อบ่ายนี้ท่านเองก็เข้ารับพระราชทานรางวัลจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์พระราชทานประกาศเกียรติคุณและได้ทรงแสดงความยินดีไปแล้ว บัดนี้ก็เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องมาแสดงความยินดีซ้ำ เพื่อแสดงความในใจของรัฐบาลว่าประเทศชาติเป็นหนี้บุญคุณพวกท่านและขอร้องให้ท่านไปทำงานต่อไปและขณะเดียวกันก็ขอร้องไปถึงอนุชนรุ่นหลังที่จะเดินตามรอยเพื่อที่จะรักษาปณิธานนี้ และทำหน้าที่ของตนให้ขึ้นมาสู่ทะเบียนของประเทศชาติในทำนองเดียวกัน

งานสำคัญต่อไปก็คือสิ่งที่คณะกรรมการจะต้องเผยแพร่ผลงาน ให้ปรากฏทางสื่อมวลชนและในวงสังคมให้รู้ว่าประเทศไทยยังมีผู้ที่ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลดีเด่น ประเทศไทยไม่ได้มีสิ่งที่เหลวไหลไร้สาระอย่างที่เราอาจจะเคยได้ยิน แต่ประเทศไทยยังมีบุคคล หน่วยงานและโครงการที่ดีเด่นเช่นนี้ และเมื่อนับย้อนหลังไปยังมีเป็นจำนวนมากและจะต้องมีต่อ ๆ ไป จะหยุดยั้งแต่เพียงเท่านี้ไม่ได้ ขอให้ทางสำนักนายกรัฐมนตรีได้รวบรวมพิจารณารายชื่อผู้ที่เคยได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณประเภทบุคคล ถ้าเป็นประเภทหน่วยงาน หรือโครงการนั้น อาจจะยากหน่อยเพราะว่าประกอบไปด้วยคณะบุคคลจำนวนมาก และสำหรับประเภทบุคคลนั้น ทำเรื่องเสนอไปเพื่อขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ เพื่อเชิดชูเกียรติคุณอีกสถานหนึ่งด้วยนะครับ เพราะเป็นเรื่องที่เราควรจะยกย่องให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อเพิ่มพูนกำลังใจของท่าน นอกเหนือจากการประกาศเกียรติคุณธรรมดา ท่านควรจะได้รับสิ่งตอบแทนการประกาศคุณงามความดีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไปกว่านี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานในครั้งนี้ และขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย พระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้โปรดอภิบาลรักษาทุกท่านทุกรายที่ได้รับพระราชทานรางวัลไปแล้ว ให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี เพื่อที่ท่านจะได้มีวิริยอุตสาหะทำงานเพื่อประเทศชาติ อันเป็นที่รักของท่านทั้งหลายตามปณิธานของท่านที่มีอยู่แล้วให้ผลสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นต่อไปในอนาคต ขอขอบพระคุณครับ

บทอวยพรบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ในพิธีประกาศเกียรติคุณ บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ขอมสุวรรณ

๑. นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ นำชีวิตคนพิการสานสุขศรี
การกีฬาเชื่อมสัมพันธไมตรี อีกทั้งมีคอลฟีลด์ให้ค้นหา

๒. มูลนิธิโนสสะสานสัมพันธ์ แหล่งสำคัญส่งเสริมการศึกษา
เด็กกำพร้าได้เรียนรู้คู่จรรยา ได้ค่าความเป็นคนพลเมืองดี

สาวไหม

๓. นายใจคำ ตาปัญโญเลิศ สุดประเสริฐถ่ายทอดศิลป์ถิ่นฉวี
อุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญามี ทุกถิ่นที่มีครูสอนต้อนผลงาน

บายศรีสู่ขวัญ

๔. ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก ช่างหยิบยกบรรพชนคนอีสาน
เรื่องไทยลาวอักษรกลอนบนใบลาน เกิดผลงานเป็นระบบจรดสากล

ลาวต่อนก

๕. ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ ผสมผสานงานศิลป์สิ่งฉงน
น้ำไฟฟ้าแสงอาทิตย์คิดระคน จึงเกิดผลประหยัดพลังคลังบุรี

๖. ป.ต.ท.ผลงานโครงการเด่น จัดให้เห็นปลูกป่าเฉลิมศรี
อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมดี ฟื้นชีวีผืนป่าน่าชื่นใจ

ลาวสมเด็จ

๗. ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ผู้ดำรงอุทิศตนสมสมัย
ประสบผลงานการวิจัย พบกลไกการดื้อยามาลาเรีย

๘. รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ สร้างสรรค์เคมีไทยไขจุดเสีย
โฟลอินเจคชั่น อะนาลิซิส รีเอเจ็นท์ท่านคิดประดิษฐ์ทำ

แขกบรเทศ

ขออำนาจคุณพระไตรรัตนา โปรดจงมาอวยสวัสดิ์นิรัติศัย
อายุวรรณะ จตุรพรบวรชัย ท่านทั้งหลายจงสุขศานติ์สำราญเทอญ

รัวดึกดำบรรพ์

ประพันธ์ พิมพ์นารา รัตนเรืองภิญโญ
สุพรทิพย์ ศุภรกุล

รายนามบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

๑. **สาขาพัฒนาสังคม** จำนวน ๓ ราย

ประเภทบุคคล

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ (ด้านสังคมสงเคราะห์)

ประเภทหน่วยงาน

โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (ด้านสังคมสงเคราะห์)

ประเภทโครงการ

โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง

๒. **สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย** จำนวน ๑ ราย

ประเภทบุคคล

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก

๓. **สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** จำนวน ๒ ราย

ประเภทบุคคล

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ

ประเภทโครงการ

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

๔. **สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** จำนวน ๒ ราย

ประเภทบุคคล

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ (ด้านชีวเคมี)

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ (ด้านเคมีวิเคราะห์)

สารบัญ

	หน้า
คำประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗	๒๓
นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)	๓๑
โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)	๓๗
โครงการ "อุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง" โครงการดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น)	๔๙
ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย	๕๘
ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖๖
โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โครงการดีเด่นของชาติ สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗๗
ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชีวเคมี)	๘๘
รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านเคมีวิเคราะห์)	๙๙
รายชื่อบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๒๗ - ๒๕๔๖	๑๑๒

คำประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ เกิดเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๔๗๗ ในปี ๒๔๙๕ ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นเวลา ๒ ปี แต่เนื่องจากป่วยด้วยโรคข้ออักเสบหรือรูมาตอยด์ อาไธรดิส ต้องเข้ารับการรักษาด้วยการผ่าตัดกระดูกสันหลังและเข้าเฝือกทั้งตัว ทำให้ข้อสะโพกติด เป็นผลให้ไม่สามารถนั่งได้ตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ เป็นต้นมา แต่ด้วยความอุตสาหะพากเพียรใฝ่ใจในการศึกษา แม้สภาพร่างกายไม่ปกติเหมือนบุคคลทั่วไป จากความมานะพยายามสามารถสำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และศึกษาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การทำงานก็มิได้ท้อถอยทำงานสร้างตัวสร้างครอบครัวมาโดยตลอดและพบว่าการทำงานเพื่อคนอื่นนั้น มีความสุขมากกว่าทำงานเพื่อตัวเอง อุทิศตนเพื่อสังคมมาแล้ว ๒๑ ปี มีผลงานริเริ่มก่อตั้งห้องสมุดคอลฟีลด์เพื่อคนตาบอด ได้ก่อตั้งสมาคมมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการหลายแห่งเพื่อช่วยเหลือและขอสิทธิเท่าเทียมให้สมาชิก จัดกิจกรรมส่งเสริมการกีฬาฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จัดสอนคอมพิวเตอร์โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายให้คนพิการ จากการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและทำงานเพื่อส่วนรวมจึงได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๓ และผลักดันพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการจนได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายเป็นคุณประโยชน์แก่คนพิการอย่างยิ่ง ทำให้คนพิการได้ออกไปประกอบอาชีพทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้จำนวนมาก ได้รับยกย่องจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก เช่น มูลนิธิธารน้ำใจยกย่องเป็นคนไทยตัวอย่าง สภาสังคมสงเคราะห์มอบรางวัลมหิดลวรานุสรณ์ ปี ๒๕๓๘ สถานีโทรทัศน์ NHK มาทำประวัติกิจกรรมแพร่ภาพทั่วประเทศและคัดเลือกเป็นคนพิการดีเด่น ๑ ใน ๔ ของโลก ประจำปี ๒๕๔๐

โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์
หน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

หน่วยงานนี้ร่วมมือส่งเสริมและประสานงานกับองค์การ เอส โอ เอส ชิลเดรน วิลเลจ (SOS Children's

Village) ของประเทศออสเตรีย อันมีอุดมการณ์รักเพื่อนมนุษย์ทั่วโลก จดทะเบียนในประเทศไทยตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ โดยท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ ประธานกิตติมศักดิ์ ได้บริจาคที่ดิน ๑๐ ไร่ ที่ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ โสสะมูลนิธิสากล (SOS Kinderdorf International) บริจาคเงิน ๘ ล้านบาท ก่อสร้างหมู่บ้านโสสะเป็นหมู่บ้านต้นแบบจำนวน ๑๒ หลัง แต่ละหลังจะมีเด็กกำพร้าพักอาศัย ๘ - ๑๐ คน มีแม่มีน้าเป็นผู้ดูแล มีบ้านพักผู้อำนวยการ อาคารศูนย์รวมเป็นห้องแพทย์ ห้องจักรตัดเย็บเสื้อผ้าและสหกรณ์ของหมู่บ้าน ปัจจุบันขยายออกไปตามภาคต่าง ๆ รวม ๖ แห่ง ได้ดำเนินงานอนุเคราะห์ช่วยเหลืออุปการะเด็กกำพร้าบิดามารดา ขาดผู้อุปการะ ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่พิการทุกระดับอายุ ให้ได้มีชีวิตประจำวันแบบครอบครัวทั่วไป ได้เรียนหนังสือ ได้รับการอบรม ได้เรียนวิชาชีพทุกระดับตามความสามารถตั้งแต่แรกก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน มีเด็กโสสะบางปูจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้แล้ว ๑๘๒ คน หลายคนมีอาชีพการงานที่ดี ฐานะมั่นคง สร้างครอบครัวได้น่าภาคภูมิใจยิ่ง ส่วนโสสะมูลนิธิฯ อีก ๕ แห่งประสบความสำเร็จสูง เป็นผลให้โสสะมูลนิธิสากลพอใจผลการดำเนินงาน ยกย่องหมู่บ้านโสสะบางปูเป็นหมู่บ้านตัวอย่างที่มีการบริหารงานดีที่สุดแห่งหนึ่งของหมู่บ้านเด็กโสสะสากล และอนุมัติค่าก่อสร้างอาคาร ๕๑ ล้านบาท ให้แก่หมู่บ้านโสสะโครงการที่ ๗ ณ จังหวัดเชียงราย ซึ่งก่อสร้างในปี ๒๕๔๗ และจะสามารถรับเด็กกำพร้าเข้าร่วมโครงการได้มากกว่า ๑๐๐ คน **การเลี้ยงดูด้วยการให้ครอบครัวนี้เป็นกลไกอันสำคัญในการที่จะช่วยลบปมด้อยของการเป็นเด็กกำพร้าให้หมดไปจากจิตสำนึกของเด็ก** ช่วยให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ จึงนับว่ากิจกรรมของโสสะมูลนิธิฯได้ทำการสงเคราะห์สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิตใจอารมณ์ สังคม ครอบครัว สติปัญญา และวิชาชีพ นับเป็นแบบอย่างการสงเคราะห์ที่ยิ่งใหญ่ยากที่จะหาการกุศลใดเสมอเหมือน ปัจจุบันคุณหญิงโรส บริบาลบุรีภัณฑ์ เป็นประธานกรรมการโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง
โครงการดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น)

โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง เริ่มก่อตั้งโครงการปี ๒๕๓๙ ด้วยสำนึกของชมรมผู้สูงอายุชาวแม่วาง ซึ่งรวมกันเป็นกลุ่มก้อน มีสมาชิกเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ถึง ๓,๕๐๐ กว่าคน ต่างปรารภห่วงใยว่าเด็กและเยาวชนของชาติต่อไปจะขาดการสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันได้หล่อเลี้ยงบรรพชนเป็นชาติเป็นวัฒนธรรมมาแต่อดีต **พ่ออุ้ยใจคำ ตาปัญโญ** เป็นหัวหน้าริเริ่มจัดโครงการนี้ขึ้น มีหลายหน่วยงานเข้ามาช่วยจัดการ ทั้งคณะสงฆ์และครูโรงเรียนบ้านกาด ใช้วิธีส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ผู้รู้ผู้ชำนาญภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนได้ร่วมกันเสียสละเวลา ทุนทรัพย์และสติปัญญาหมุนเวียนทั้งตัวบุคคลและสถานที่ออกมาถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาที่ตนมีแก่เด็กและเยาวชนทั่วทุกภูมิภาคให้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน ทอผ้า จักสาน ทำร่ม สมุนไพร สะล้อ ซอ ซึง ตีมีด ฟ้อนดาบ ตัดตุง ดนตรีพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง และพิธีกรรม รวมทั้งวิธีทำการเกษตรแปรรูปสินค้าต่าง ๆ รวมกว่า ๑๐๐ วิชา มีเยาวชนทั้งในจังหวัดใกล้เคียงและห่างไกลสนใจเข้าฝึกอบรมไม่ขาดสายจวบจนปัจจุบัน

ได้นำผลผลิตของผู้เข้าเรียนออกแสดงและจำหน่ายเป็นรายได้แก่ผู้ผลิตตลอดมา โครงการนี้ได้เผยแพร่สู่เยาวชนหลายประเทศ เช่นเมื่องานชุมนุมลูกเสือโลกที่จังหวัดชลบุรี ลูกเสือหลายชาติเข้าร่วมฝึกอบรมได้วิชาไปจำนวนมาก นับเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาและเกียรติภูมิที่สำคัญของไทยออกสู่สายตาชาวโลก

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๐ เป็นชาวจังหวัดระยอง เป็นนักเรียนเรียนดีได้รับทุนการศึกษาจากกรมฝึกหัดครู และสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปริญญามหาบัณฑิตสาขาจารึกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ปี ๒๕๒๒ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี ๒๕๔๔

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก เริ่มรับราชการที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ตั้งแต่ปี ๒๕๐๓ ได้ใช้เวลาทั้งชีวิตศึกษาภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนภาคอีสานนำออกมาพิมพ์จำนวนหลายเล่ม มีงานค้นคว้าภูมิปัญญานักปราชญ์อีสานทั้งงานเขียน พูดและอ่านจารึกภาษาธรรมที่แพร่หลายอยู่ในกลุ่มชนบริเวณลุ่มน้ำโขงและไทยลื้อในสิบสองจุไทย ได้ศึกษาอักขรวิทยาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสานอย่างลึกซึ้ง เช่น วิจัยอักษรโบราณอีสานในเอกสารใบลาน วรรณกรรมหลงสำรวจเรื่องจันทโครพคำฉันท์ วรรณกรรมโคราชเรื่องสุภมิตเกสินี พื้นเวียง : ทัศนะหนึ่งของนักปราชญ์ชาวบ้านบันทึกประวัติศาสตร์สมัยกบฏเจ้าอนุวงศ์ตามที่ได้เห็นงานวิจัยศิลาจารึกอีสานสมัยไทย - ลาว : ศึกษาทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และอักขรวิทยา ผลงานที่สำคัญอีกงานหนึ่งคือเป็นประธานจัดทำสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสานฉบับมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ปี ๒๕๔๒ นอกจากนี้ได้รับเชิญไปแสดงผลงานภูมิปัญญายุคสมัยไทย - ลาวที่ต่างประเทศหลายแห่ง เช่น ที่ประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ร่วมกับนักวิชาการเมืองคุนหมิง จัดทำสารานุกรมชนชาติกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนด้วย งานวิจัยของท่านเป็นที่อ้างอิงของนักวิชาการในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ เช่น เดนมาร์ก ลอนดอนของอังกฤษ คอแนลของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น นับได้ว่าเป็นนักวิชาการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตไทยภาคอีสานที่สำคัญหาได้ยาก

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ เกิดเมื่อ ๒๗ เมษายน ๒๔๙๒ สำเร็จการศึกษาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๑๖ ปริญญาโทจากสถาบันแพรตต์ บลุคลีนนิวยอร์ค ปี ๒๕๑๙ และสถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมิชิแกนแอนน์อาร์เบอร์ ปี ๒๕๒๕ มีงาน

สอนประจำที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ผสานแนวความคิดให้ใช้ลักษณะเด่นพิเศษของประเทศไทย คือการมีแสงแดดจัด มีความชื้นสูง สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์และผลิตน้ำใช้จากการกลั่นตัวของความชื้นในอากาศเมื่อกระทบผิวหลังคาไหลลงสู่บ่อกรอง นำมาเป็นประโยชน์ใช้สอยได้ การใช้ก๊าซชีวภาพและปุ๋ยชีวมวลที่บ้านต้นแบบ บ้าน **"ชีวาทิตย์"** โดยใช้พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากพื้นที่เซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาบ้านในเนื้อที่จำกัด เป็นสิ่งเป็นไปได้และสามารถอยู่อาศัยจริง ให้เห็นประจักษ์จากผลงานบ้านต้นแบบที่เกิดเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดบ้านอยู่อาศัยและอาคารขนาดใหญ่หลายแห่งซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชาติในอนาคตและประหยัดพลังงานได้อย่างมหาศาล ท่านมีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในต่างประเทศมากกว่า ๓๐ ชิ้น ได้รับรางวัลเกียรติยศยกย่องจากองค์กรและหน่วยงานสำคัญ เช่น รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๔๓ สาขาปรัชญา (สถาปัตยกรรม) จากสภาวิจัยแห่งชาติ รางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น **"นวัตกรรมบ้านแห่งอนาคต"** จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี ๒๕๔๒ และรางวัลอาคารอนุรักษ์พลังงานดีเด่นของประเทศไทยประเภทยอดเยี่ยม **"บ้านแห่งสหัสวรรษสำหรับภูมิภาคร้อนชื้น"**

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ สถาปนิกนักวิชาการที่ให้ความสนใจงานด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด ทั้งริเริ่มและเป็นผู้นำในด้านสถาปัตยกรรมประหยัดพลังงานของประเทศไทย

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

โครงการดีเด่นของชาติ

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

"... ปลูกป่าเพื่อให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยให้ราษฎรในท้องที่นั้น ๆ เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้ราษฎรเห็นความสำคัญของป่าและการปลูกป่า...ให้ชาวบ้านได้ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นและควรมีประโยชน์จากกิจกรรมด้วย..." พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่อัญเชิญมานี้เป็นปณิธานในการดำเนินโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ดำเนินมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งถวายเป็นพระราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ โครงการได้ดำเนินการปลูกป่า ปลูกเสริมป่าและฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมใช้พันธุ์ไม้เดิมในท้องถิ่นเป็นหลัก ใช้กล้าไม้ไม่ต่ำกว่าไร่ละ ๑๕๐ ต้น สำหรับป่าบก และ ๗๐๐ ต้นสำหรับป่าพรุและป่าชายเลน โครงการกำหนดไว้ ๑ ล้านไร่ ด้วยวิธีการปลูกป่า ๑ ปี บำรุงรักษา ๒ ปี ทั้ง ๕ ภาคของประเทศ รวมทั้งพื้นที่นอกเขตอนุรักษ์ด้วย ดำเนินการแล้วเสร็จได้เนื้อที่ ๑,๐๓๓,๖๒๓ ไร่ รวม ๔๑๑ แปลงปลูก หลังจากนั้นส่งมอบพื้นที่แล้วเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชดูแลต่อไป มีโครงการเสริมต่าง ๆ เพื่อความยั่งยืนสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ชุมชนของแต่ละหมู่บ้านในเขตป่าอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการปลูกรักษาป่า สร้างจิตสำนึกแก่ชุมชนรอบพื้นที่ให้มีความรักความผูกพันกับผืนป่าร่วมกันดูแลรักษาป่าให้เป็นแหล่งทำมาหากินและอยู่ร่วมกันได้ถาวรตลอดไป ปัจจุบันมีหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา ๑๗๑ หมู่บ้าน และจะครบ ๔๐๐ หมู่บ้านทั้งประเทศ

ในระยะเวลาอันใกล้ จะทำให้มีประชากรรักษาป่า ๔๘,๐๐๐ หลังคาเรือน นับเป็นโครงการที่ถาวรประสบความสำเร็จสูง ทั้งด้านอุดมการณ์และการจัดการที่ยอดเยี่ยม

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชีวเคมี)

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๘๗ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาเคมี มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ปี ๒๕๐๙ และปริญญาเอก สาขาเคมีอินทรีย์ ปี ๒๕๑๒ จากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ประเทศอังกฤษ ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นผู้อุทิศตนเพื่องานวิจัยและค้นคว้าเกี่ยวกับการหาวิธีการรักษาโรคมาลาเรียที่มีประสิทธิภาพมาตลอด ๒๐ ปี มีผลงานประสบความสำเร็จในการค้นพบกลไกการดื้อยาของเชื้อมาลาเรียในระดับโมเลกุล ซึ่งเป็นโครงสร้างการพัฒนาตัวของเอ็นไซม์ไดโฮโดรโฟเลต รีดักเตส (Dihydroforate Reductase) อันเป็นต้นเหตุของการกลายพันธุ์ ดื้อต่อยาต้านมาลาเรียในกลุ่มแอนติโฟเลต นับเป็นการค้นพบครั้งแรกของโลกและได้นำไปสู่การออกแบบสารเคมีออกฤทธิ์กับเชื้อมาลาเรียที่ดื้อยาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ ท่านเป็นนักวิชาการที่โดดเด่นมีผลงานที่เป็นบทความทางวิชาการลงในวารสารต่าง ๆ ในระดับสากล ประมาณ ๑๐๐ เรื่อง นอกเหนือจากการอุทิศตนเพื่องานวิจัยแล้ว ท่านยัง**เป็นนักบริหารระดับประเทศ** เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งและดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อปี ๒๕๒๖ และเป็นผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติจนถึงปี ๒๕๔๑ รวม ๒ สมัย และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหลายแห่งเพื่อสนับสนุนงานค้นคว้าและวิจัย ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย นับเป็นผู้ทำคุณประโยชน์และเป็นแกนหลักสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านเคมีวิเคราะห์)

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ นักเคมีวิเคราะห์และนักเคมีวิจัยอาวุโสผู้ใช้ความจนของประเทศเป็นพื้นฐานการประดิษฐ์คิดค้น เกิดเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๔๙๖ เป็นชาวจังหวัดนนทบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมี จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี ๒๕๑๗ ปริญญาเอก สาขาเคมี จากมหาวิทยาลัยลิเวอร์พูล จอห์น มัวร์ส (Liverpool John Moores) ประเทศอังกฤษ ในปี ๒๕๒๔ รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ มีผลงานดีเด่นสาขาเคมีวิเคราะห์ เป็นผู้ผลิตผลงานวิจัยด้านพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ทางเคมีใหม่ ๆ ที่อาศัยเทคนิค โฟล อินเจคชั่น อะนาลิซิส (Flow Injection Analysis : FIA) โดยเน้นการพัฒนาจากฐานความรู้ของไทยใช้วัสดุในประเทศทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศได้ทั้งลดค่าใช้จ่าย

ประหยัดเวลา คำนึงถึงการใช้ง่าย มีความถูกต้องแม่นยำสูง เป็นนวัตกรรมใหม่ในวงการวิทยาศาสตร์ที่ใช้ประโยชน์ได้หลายสาขาอาชีพ หลักการของเทคนิคโฟล อินเจ็คชั่น อะนาลิซิส คือการให้สารไหลไปตามท่อเล็กๆ ให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นในนั้น และสร้างวิธีวิเคราะห์ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น เป็นวิธีการที่มีข้อดีคือใช้สารน้อย ไม่ซับซ้อนและสามารถพัฒนาเป็นระบบอัตโนมัติวิเคราะห์สารได้รวดเร็วถึง ๓๐๐ ตัวอย่างต่อชั่วโมง ใช้รีเอเจ็นท์ (Reagent) ที่หาง่าย ราคาถูก ทำให้วิเคราะห์งานได้หลายประเภทและวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง ได้**เป็นคนแรกในประเทศไทยและในภูมิภาคนี้** ซึ่งได้ใช้เวลาประดิษฐ์คิดค้นต่อเนื่องมากกว่า ๒๐ ปี ได้พัฒนาเครื่องมือให้สามารถตรวจวัดกัมมันตภาพรังสี การตรวจวัดด้วยสายตา นวัตกรรมใหม่นี้ใช้ประโยชน์ได้กว้างขวางในงานประจำ **ด้านวิทยาศาสตร์ สุขภาพ สิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม** เช่น ใช้วิเคราะห์คุณภาพน้ำ **ด้านการแพทย์**ใช้ตรวจสอบเบื้องต้นว่าเป็นโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย การคัดกรองผู้ป่วยโรคมะเร็งบางชนิด ตับอักเสบ โรคข้อ **ด้านเภสัช**วิเคราะห์ยาและไวตามิน **ด้านการเกษตร**วิเคราะห์โปตัสเซียมคลอเรตที่ใช้เร่งออกดอกผลของลำไย ตรวจสอบฟอสฟอรัสและคลอเรตในดิน ปุ๋ย การวิเคราะห์อะไมโลสแป้งและข้าว วิเคราะห์กรดอะซีติกในน้ำส้มสายชู ซึ่งเป็นงานพื้นฐานจำเป็นแก่ชีวิตทั้งสิ้น มีผลงานวิชาการงานตำรา เอกสารตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศมากกว่า ๗๐ ชิ้น เป็นผู้เชี่ยวชาญวิทยาการทางวิทยาศาสตร์ ผลงานของท่านได้รับรางวัลจากหน่วยงานและองค์กรนานาชาติหลายแห่ง รวมทั้งรางวัล JAFIA Scientific Award ของประเทศญี่ปุ่น นับเป็นชาวเอเชีย (นอกจากประเทศญี่ปุ่น) คนแรกที่ได้รับรางวัลนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์
ในการพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗
เมื่อวันพุธ ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ เมื่อวันพุธ ที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๗ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์ ประทานพระราโชวาทในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

สาขาพัฒนาสังคม

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

三 届 大 会
研 讨 会

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ประวัติ

นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ
เกิดเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๔๗๗

เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๔ ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมนายร้อยและเข้าโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในปี ๒๔๙๗ เรียนมาได้จนถึงปีที่ ๒ ต้องเข้าโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัดที่กระดูกสันหลังด้วยโรคข้ออักเสบ หรือรูมาตอยด์ อาไธรติส รักษาโดยการผ่าตัดและเข้าเฝือกถึงเข่า เมื่อถอดเฝือกออก ทำให้ข้อสะโพกติด จึงไม่สามารถนั่งได้ ต้องยืนตลอดเวลา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา

นายณรงค์ฯ กลับมีความมานะพยายามศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเปิด ๒ แห่งคือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนสำเร็จการศึกษาปริญญานิติศาสตรบัณฑิต เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๖ และต่อมาได้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จนสามารถสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๖

นายณรงค์ฯ ได้ทำงานช่วยตัวเองและครอบครัว หาความรู้ให้กับตนเองอยู่เสมอ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๑ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๒๔ เป็นเวลา ๒๔ ปี หลังจากนั้นจึงได้เริ่มทำงานเพื่อคนอื่น เพื่อสังคม ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลาถึง ๒๒ ปี พบว่าการทำงานเพื่อคนอื่นนั้นมีความสุขมากกว่าทำงานเพื่อตัวเอง ผลงานต่าง ๆ ที่ได้กระทำได้รับการยกย่องจากสังคมและเป็นความภาคภูมิใจที่ยิ่งใหญ่ของนายณรงค์ฯ คือการได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ในปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นคนพิการคนแรกที่ได้เข้าไปนั่งในสภาอันทรงเกียรติ

ประวัติการทำงานและผลงานเพื่อสังคม

พ.ศ. ๒๕๐๐	พนักงานพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๓	ครูคณิตศาสตร์มัธยมปลาย โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๐	ผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัท ฉัตราการพิมพ์ / เลขานุการของหม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร
พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๒๔	ผู้ปกครองศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยฯ

พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๔๒	ผู้อำนวยการห้องสมุดคอลฟีลด์เพื่อคนตาบอด มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๗	กรรมการในคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๗	กรรมการในคณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข ของกระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สมัยรัฐมนตรีชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีปัญจะ เกสรทอง จนถึงรัฐมนตรีสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล
พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๓	กรรมาธิการแรงงานและสวัสดิการสังคม ของวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ คณะกรรมาธิการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน	เลขาธิการมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน	เลขาธิการมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน	ประธานมูลนิธิคนพิการไทย
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน	ประธานมูลนิธิศูนย์มิตรภาพมนุษย์ล้อเอเชีย (ประเทศไทย) WAFCAT
พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓	อดีตประธานภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก "Disabled Proples International" ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ และ ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๕	เป็น WORLD COUNCIL MEMBER ของ DISABLED PEOPLES INTERNATIONAL

ผลงาน

พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ริเริ่มก่อตั้งห้องสมุดคอลฟีลด์เพื่อคนตาบอด เนื่องจากได้เห็นถึงความลำบากของคนตาบอดในการขาดสื่อการเรียนการอ่าน เมื่อครั้งสมัยยังเป็นครูโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ และได้เคยทำหน้าที่เป็นพนักงานพิมพ์อักษรเบรลล์สำหรับคนตาบอด จากงานนี้จึงมีผลทำให้สามารถพิมพ์หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมปีที่ ๑ - ๖ เป็นอักษรเบรลล์แจกให้แก่นักเรียนตาบอดทั่วประเทศ และผลิตหนังสือสำหรับยืมอ่านทั้งในรูปแบบหนังสือเบรลล์ และหนังสือแถบเสียงให้บริการยืม โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแก่คนตาบอดทั่วประเทศ และเมื่อคอมพิวเตอร์เริ่มมีบทบาทก็สามารถหาโปรแกรม และดัดแปลงโปรแกรมมาใช้กับภาษาไทยได้ มีผลทำให้สามารถผลิตหนังสือเรียนเป็นอักษรเบรลล์ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมได้ใช้ทั่วประเทศ ปัจจุบันนี้หน่วยงานนี้ยังคงให้บริการอยู่ นับเป็นงานริเริ่มครั้งแรกของนายณรงค์ฯ หลังจากที่พิการมาได้ ๒๐ ปี

ได้เข้าร่วมประชุมก่อตั้งองค์กรคนพิการสากล (Disabled People Internation - DPI) เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๔ ได้รับทราบปรัชญาว่าการที่จะเรียกร้องให้คนพิการมีสิทธิเท่าเทียมกับสมาชิกอื่นในสังคมนั้นจะต้องรวมตัวกันเป็นองค์กร เพื่อให้มี **"เสียงร้องของเรา"** Voice of our Own จึงได้สมัครเป็นสมาชิกของ DPI และกลับมาก่อตั้งสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย เพื่อรวมตัวกันเป็นองค์กร เป็นปากเสียงแทนคนพิการ

ด้านแขน ขา และลำตัว ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมคนแรก

พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้เสนอความคิดในเรื่อง DPI ต่อสมาคมคนพิการประเภทอื่น ๆ เช่น สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ปกครองบุคคลปัญญาอ่อน รวมตัวกันก่อตั้งเป็นสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย เพื่อริเริ่มให้มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ ยกเลิกกฎหมายเก่าซึ่งเป็นอุปสรรคในการร่วมสู่สังคมของคนพิการ และเผยแพร่ตัวบทกฎหมายที่มีคุณประโยชน์ต่อคนพิการทั่วประเทศ

งานดีเด่นของสภาคนพิการฯ ก็คือ ได้ผลักดันนำร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสามารถประกาศใช้ในปี ๒๕๓๔

พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้ร่วมกับคนพิการ ๖ คน ที่ไม่เป็นภาระต่อสังคม ก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ เพื่อพิสูจน์ว่า คนพิการนั้นถ้าได้รับการพัฒนาอย่างดีแล้ว นอกจากจะไม่เป็นภาระต่อสังคม ยังสามารถทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมได้ มูลนิธิฯ ได้เปิดสอนคอมพิวเตอร์ให้แก่คนพิการปีละ ๖๐ คน และตั้งโรงพิมพ์ Offset **"ยิ้มสู้"** เพื่อพิสูจน์ว่าคนพิการนั้น ถ้าให้โอกาสก็ทำงานได้เหมือนคนปกติ นายณรงค์ ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง จนถึงปัจจุบันได้ผลิตคนพิการให้มีความรู้ออกไปทำงานหลายร้อยคน

พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ก่อตั้งมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย เพื่อส่งเสริมการกีฬา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทั่วไป โดยได้รับทุนสนับสนุนเบื้องต้นจากการหาทุนของ ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา ขณะนี้ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการจนถึงปัจจุบัน โดยมีนางสาวกาญจนา ศิลปอาชา เป็นประธานมูลนิธิ

รางวัลที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๒๔	ได้รับคัดเลือกเป็นคนพิการดีเด่น จากคณะกรรมการจัดงานปีคนพิการสากลแห่งปี ๒๕๒๔
พ.ศ. ๒๕๓๓	ได้รับการคัดเลือกเป็น ASHOKA FELLOW ของ ASHOKA FOUNDATION USA เป็นคนแรกในประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์การสนับสนุนผู้มีความคิดริเริ่มทำงานให้กับสังคม
พ.ศ. ๒๕๓๔	ได้รับเลือกเป็นคนดีศรีสังคม มูลนิธิ ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย
พ.ศ. ๒๕๓๘	ได้รับเลือกเป็นคนไทยตัวอย่าง จากมูลนิธิธารน้ำใจ ปี ๒๕๓๘
พ.ศ. ๒๕๓๘	ได้รับรางวัลมหิดลวรานุสรณ์ จาก สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. ๒๕๓๘	ได้เป็น PAUL HARRIS FELLOW ของ THE ROTARY FOUNDATION OF ROTARY INTERNATIONAL, **"Man of the Year"** Rotary Club of Bangkok South
พ.ศ. ๒๕๔๐	ได้รับรางวัลประจำปี จาก Kasao Itoga Memorial Foundation จากประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก คนเดียวในเอเชียแปซิฟิกนอกประเทศญี่ปุ่นสำหรับผู้บำเพ็ญประโยชน์แก่คนพิการ
พ.ศ. ๒๕๔๐	สถานีโทรทัศน์ NHK ได้คัดเลือกคนพิการดีเด่น ๑ ใน ๔ ของโลก เพื่อถ่ายทำประวัติเผยแพร่ทั่วประเทศญี่ปุ่น เป็นเวลา ๓๐ นาที

พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแก้ไขปัญหาสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้รับแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ให้เป็น **"คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บท ด้านสิทธิมนุษยชน"**

พ.ศ. ๒๕๔๒ รับโล่นักสังคมสงเคราะห์ดีเด่น ประจำปี ๒๕๔๑ จากมูลนิธิศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์ (๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศง ๒๕๔๑ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

คุณหญิงโรส บริบาลบุรีภัณฑ์

ประธานกรรมการโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เป็นผู้แทนเข้ารับพระราชทานรางวัล

โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

หน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

คุณหญิงโรส บริบาลบุรีภัณฑ์

ประธานกรรมการโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

หมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ สมุทรปราการ

เด็กหมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ บางปู

หมู่บ้านเด็กโสสะ **"เฉลิมนารินทร์"** หนองคาย

เด็กหมู่บ้านโสสะ หนองคาย

หมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ อุดรธานี

เด็กหมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ อุดรธานี

หมู่บ้านเด็กโสสะหาดใหญ่ สงขลา

เด็กหมู่บ้านเด็กโสสะ หาดใหญ่

กิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ๆ ในหมู่บ้านโสสะ

โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์

หน่วยงานดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

จากการที่ท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ และเพื่อนสตรีกลุ่มหนึ่ง ได้เดินทางไปดูงานการเลี้ยงดูเด็กกำพร้าที่ประเทศออสเตรีย และสนใจอยากจะให้เด็กกำพร้าไร้ที่พึ่งในประเทศไทย ที่มีชีวิตที่ว้าเหว่ขาดความรัก ความอบอุ่น ได้มีโอกาสมีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นเช่นเด็กปกติในครอบครัวทั่ว ๆ ไปบ้าง ตามแนวทางของ Dr.Hermann Gmeiner ผู้ริเริ่มกิจการหมู่บ้านเด็ก SOS Kinderdorf International เป็นแห่งแรกที่ประเทศออสเตรีย ซึ่งตระหนักว่าวิธีที่จะทำให้เด็กกำพร้ามีชีวิตชีวาเหมือนเด็กธรรมดาทั่วๆ ไปคือการสร้าง **"ครอบครัวทดแทนถาวร"** ให้แก่เขาด้วยการให้บ้าน ให้แม่ ให้พี่และให้น้อง เพื่อลดความว้าเหว่และปมด้อยของเด็ก

ด้วยเหตุผลข้างต้นท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์จึงได้ก่อตั้งโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อดำเนินการเลี้ยงดูเด็กกำพร้า โดยจดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ และได้บริจาคที่ดินจำนวน ๑๐ ไร่เศษ ที่ตำบลบางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ให้ก่อสร้างหมู่บ้านเด็กโสสะขึ้นเป็นหมู่บ้านแรก เพื่อรับเลี้ยงดูเด็กกำพร้า หมู่บ้านก่อสร้างเสร็จ รับเด็กรุ่นแรกเข้าอยู่ได้ในปลายปี ๒๕๑๖

โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำนักงานตั้งอยู่ที่ ๑๖๓ อาคารรัชต์ภาคย์ ชั้น ๔ ถนนสุขุมวิท ๒๑ (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทร ๐-๒๒๕๘-๙๐๕๐-๕, ๐-๒๒๕๘-๓๙๑๕ โทรสาร ๐-๒๒๕๘-๓๙๑๔ www.sos-childrensvillages.com E-mail : sos donation@yahoo.com

โดยมี	คุณหญิงโรส บริบาลบุรีภัณฑ์	เป็นประธานกรรมการอำนวยการ
	นางสาวพาสนา สุวรรณเสถียร	เป็นเหรัญญิก

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ

๑. เพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้าที่ขาดบิดา มารดาและไร้ที่พึ่ง ให้มีที่อยู่อาศัยแบบครอบครัวที่สมบูรณ์ ให้การศึกษาจนมีวิชาชีพเลี้ยงตัวเองได้ และได้รับความอบอุ่นทางจิตใจ เช่นเดียวกับการอยู่ในครอบครัวที่ดี

๒. เพื่อวิจัยและศึกษาเหตุแห่งการเป็นมาของเด็กและผลของการเลี้ยงดูตามความหมายในข้อข้างต้น

๓. เพื่อฝึกอบรมบุคลากร ให้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ นี้

๔. ร่วมมือส่งเสริมและประสานงานกับองค์การเอสโอเอส ชิลเดรน วิลเลจ (SOS Children's Village) ของประเทศออสเตรีย และองค์การกุศลอื่น ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ นี้

๕. เพื่อดำเนินการหรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น เพื่อสาธารณประโยชน์

๖. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

สำนักงานหมู่บ้านเด็กโสสะแห่งประเทศไทย
(National office - SOS Children's Villages Thailand)

สำนักงานหมู่บ้านเด็กโสสะแห่งประเทศไทย เป็นศูนย์กลางบริหารและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้านเด็กโสสะทุกโครงการ รวมทั้งติดต่อกับองค์กร SOS KDI ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่ให้การสนับสนุนด้านเงินทุน และด้านวิชาการแก่หมู่บ้านต่าง ๆ โดยมีนายพหล ตรังคิณีนาถ เป็นผู้อำนวยการบริหาร

หมู่บ้านเด็กโสสะแห่งประเทศไทย บางปู สมุทรปราการ
(SOS Children's Village of Thailand Bangpoo Samutprakarn)

หมู่บ้านเด็กโสสะแห่งประเทศไทย บางปู สมุทรปราการ เป็นหมู่บ้านแห่งแรก ที่โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จัดสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ด้วยเงินบริจาคจำนวน ๘ ล้านบาท จากหมู่บ้านเด็กเอสโอเอส สากล (SOS Kinderdorf - International) บนที่ดิน ๑๐ ไร่เศษ ซึ่งท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ ผู้ก่อตั้งและประธานกิตติมศักดิ์ บริจาคให้

หมู่บ้านแห่งนี้ประกอบด้วยบ้านพักสำหรับแม่และเด็กกำพร้า ๑๒ หลัง ในบ้านแต่ละหลังจะมีเด็กพักอาศัย ๘ - ๑๐ คน บ้านพักผู้อำนวยการและอาคารศูนย์รวม อาคารอนุบาล อาคารห้องสมุดและอาคารสำหรับแม่เกษียณอายุ

ขณะนี้มีเด็กในอุปการะทั้งสิ้น ๙๘ คน เป็นชาย ๔๔ คน เป็นหญิง ๕๔ คน เข้าศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ใกล้หมู่บ้าน และในจังหวัด โดยแบ่งเป็นระดับการศึกษา ดังนี้

- เด็กก่อนวัยเรียน	๗ คน	- ระดับอนุบาล	๘ คน
- ระดับประถมศึกษา	๔๐ คน	- ระดับมัธยมศึกษา	๒๐ คน
- ระดับวิชาชีพ - มหาวิทยาลัย	๒๓ คน		

ตั้งแต่แรกก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านเด็กโสสะแห่งประเทศไทย บางปู มีเด็กจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ๑๘๒ คนแล้ว เป็นชาย ๙๙ คน หญิง ๘๓ คน หลายคนมีอาชีพการงานที่ดี สามารถซื้อบ้าน ซื้อรถ สร้างครอบครัวของตนเองได้อย่างดีเป็นที่น่าภาคภูมิใจ

ในปี ๒๕๔๗ มีเด็กจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ จำนวน ๗ คน ในจำนวนนี้จบปริญญาตรีถึง ๕ คน และนอกนั้นจบระดับอาชีวศึกษา

หมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ สมุทรปราการ (SOS Youth Village, Samutprakarn)

หมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ สมุทรปราการ ได้จัดสร้างขึ้นเป็นแห่งที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๒๔ เป็นสถานที่รองรับเด็กชาย เพื่อเตรียมเด็กชายวัยรุ่นของโสสะ ให้พร้อมที่จะออกไปดำรงชีวิตในโลกกว้างที่อาจมีปัญหาอุปสรรค การท้าทายและความยากลำบาก ทั้งนี้เพื่อให้เขาอยู่ในสังคมได้ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต

เด็กชายวัยรุ่นจากครอบครัวโสสะ (อายุ ๑๔ ปีขึ้นไป) จะแยกไปอยู่ที่บ้านเยาวชนโสสะ ซึ่งเปรียบเสมือนอยู่หอพัก ด้วยความรู้สึกว่าบ้าน ครอบครัวซึ่งมีแม่และพี่น้องชายหญิงของเรา ยังคงอยู่ที่หมู่บ้าน

เด็กโสสะ ที่ซึ่งเขาจะกลับมาเยี่ยมเยียนได้ทุกเวลาที่เขาคิดถึง

หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่บนเนื้อที่ ๓ ไร่เศษ ประกอบด้วยอาคารถาวรชั้นเดียว ๔ หลัง อาคารอำนวยการ ๑ หลัง ภายในประกอบด้วย ห้องทำงาน ห้องรับแขก ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องอาหารและอาคารบ้านพักผู้อำนวยการบ้านเยาวชน ซึ่งต้องคอยให้ความสนใจ เอาใจใส่และควบคุมดูแลเด็กเหล่านั้นอย่างใกล้ชิดอีก ๑ หลัง

ขณะนี้มีเด็กชายในอุปการะทั้งสิ้น ๒๒ คน เข้าศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ใกล้หมู่บ้านและในจังหวัด โดยแบ่งเป็นระดับการศึกษาดังนี้

- ระดับมัธยมศึกษา	๕ คน	- ระดับวิชาชีพ - มหาวิทยาลัย	๑๗ คน

หมู่บ้านเด็กโสสะหาดใหญ่ - สงขลา (SOS Children's Village, Hatyai Songkhla)

หมู่บ้านแห่งนี้ จัดสร้างขึ้นเป็นแห่งที่ ๓ เมื่อปี ๒๕๓๑ บนเนื้อที่ ๒๓ ไร่เศษ เป็นที่ดินที่ได้รับบริจาคจากคหบดีที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นส่วนหนึ่งและมูลนิธิฯ จัดซื้อเองส่วนหนึ่ง

มูลนิธิฯ จัดสร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ ๕ รอบ (๕ ธันวาคม ๒๕๓๐) โดยจัดสร้างเป็นอาคารชั้นเดียว ๑๗ หลัง ประกอบด้วย บ้านพักสำหรับแม่และเด็ก ๑๐ หลัง อาคารสำนักงาน อาคารอนุบาล บ้านพักผู้อำนวยการ บ้านพักเจ้าหน้าที่และโรงฝึกงาน อย่างละ ๑ หลัง บนเนื้อที่ ๒๓ ไร่เศษ หมู่บ้านนี้ได้ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๓ โดยองคมนตรีธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นประธานในพิธี

ขณะนี้มีเด็กในอุปการะทั้งสิ้น ๙๙ คน เป็นชาย ๗๗ คน เป็นหญิง ๖๒ คน เข้าศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ใกล้หมู่บ้าน และในจังหวัดโดยแบ่งเป็นระดับการศึกษา ดังนี้

- เด็กก่อนวัยเรียน	๙ คน	- ระดับอนุบาล	๑๑ คน
- ระดับประถมศึกษา	๔๐ คน	- ระดับมัธยมศึกษา	๒๖ คน
- ระดับวิชาชีพ - มหาวิทยาลัย	๒๓ คน		

ตั้งแต่แรกก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านเด็กโสสะหาดใหญ่ มีเด็กจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ๓๕ คนแล้วเป็นชาย ๑๖ คน หญิง ๑๙ คน หลายคนมีอาชีพการงานที่ดี เป็นที่น่าภาคภูมิใจ

ในปี ๒๕๔๗ มีเด็กจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ จำนวน ๒ คน

หมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ อุดรธานี (SOS Youth House Udornthanee)

หมู่บ้านเยาวชนชายโสสะ อุดรธานี บนเนื้อที่ ๒๔๐ ตารางวา ประกอบด้วย บ้านพักสำหรับเด็ก ๓ หลัง เพื่อไว้รองรับเด็กชายวัยรุ่นของหมู่บ้านเด็กโสสะ **"เฉลิมนารินทร์"** หนองคาย

ขณะนี้มีเด็กชายในอุปการะทั้งสิ้น ๖ คน เข้าศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ใกล้หมู่บ้านและในจังหวัด โดยแบ่งเป็นระดับการศึกษา ดังนี้

- ระดับวิชาชีพ - มหาวิทยาลัย ๖ คน

หมู่บ้านเด็กโสสะ "เฉลิมนารินทร์" หนองคาย
(SOS Children's Village, "Chalerm Narin" Nongkhai)

หมู่บ้านแห่งนี้เป็นโครงการที่มูลนิธิฯ จัดสร้างขึ้นบนที่ดิน ๘ ไร่เศษ เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศลและเฉลิมพระเกียรติแด่องค์อุปถัมภ์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในอภิลักขิตสมัย ที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมพรรษา ครบ ๕ รอบและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อหมู่บ้านเด็กโสสะ หนองคายนี้ว่า "**เฉลิมนารินทร์**" ให้เป็นสิริมงคลด้วย

ประกอบด้วยบ้านพักแม่ - น้าและเด็ก ๑๒ หลัง ในแต่ละหลังจะมีเด็ก ๘ - ๑๐ คน อาคารศูนย์รวม อาคารอนุบาล บ้านพักเจ้าหน้าที่ และอาคารประกอบอื่น ๆ อีกอย่างละ ๑ หลัง

หมู่บ้านได้ทำพิธีเปิดเป็นทางการ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ โดยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้องคมนตรี หม่อมหลวงจิรายุ นพวงศ์ เป็นผู้แทนพระองค์ประกอบพิธีเปิด

เมื่อปี ๒๕๓๙ SOS KDI ให้ทุนก่อสร้างบ้านพักสำหรับเด็กเพิ่มขึ้นอีก ๒ หลัง และคณะกรรมการมูลนิธิ ได้รณรงค์หาเงินบริจาคก่อสร้างอาคารห้องสมุดให้อีก ๑ หลัง เปิดให้บริการแก่เจ้าหน้าที่ แม่ น้า และเด็กในหมู่บ้านในโอกาสต่อไป ถ้าหมู่บ้านมีความพร้อมมากกว่านี้ก็จะเปิดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้แก่บุคคลทั่วไป ในเขตชุมชนใกล้เคียงกัน

ขณะนี้มีเด็กในอุปการะทั้งสิ้น ๑๑๕ คน เป็นชาย ๕๖ คน เป็นหญิง ๕๙ คน เข้าศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ใกล้หมู่บ้าน และในจังหวัด โดยแบ่งเป็นระดับการศึกษา ดังนี้

- เด็กก่อนวัยเรียน ๗ คน
- ระดับอนุบาล ๗ คน
- ระดับประถมศึกษา ๓๕ คน
- ระดับมัธยมศึกษา ๓๔ คน
- ระดับวิชาชีพ - มหาวิทยาลัย ๓๒ คน

ตั้งแต่แรกก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านเด็กโสสะ "**เฉลิมนารินทร์**" หนองคาย มีเด็กจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้แล้ว ๕ คน

ในปี ๒๕๔๗ มีเด็กที่แยกตัวออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ๓ คน

บ้านเยาวชนชาย หาดใหญ่ สงขลา (SOS Youth House, Hatyai Songkhla)

บ้านเยาวชนชายแห่งนี้ จัดสร้างขึ้นเป็นแห่งที่ ๖ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ บนเนื้อที่ ๑๘๗.๕ ตารางวา ประกอบด้วย บ้านแฝด ๒ ชั้น ๒ หลัง สามารถรับเด็กชายวัยรุ่นเข้าอยู่เต็มตามโครงการได้ถึง ๒๐ คน

ขณะนี้มีเด็กชายในอุปการะทั้งสิ้น ๒๐ คน เข้าศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ใกล้หมู่บ้านและในจังหวัด โดยแบ่งเป็นระดับการศึกษา ดังนี้

- ระดับมัธยมศึกษา ๓ คน
- ระดับวิชาชีพ - มหาวิทยาลัย ๑๗ คน

ในปี ๒๕๔๗ มีเด็กจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ ๔ คน

วิธีการรับเด็ก

มูลนิธิฯ มีหลักเกณฑ์ในการรับเด็กกำพร้า ดังนี้

- กำพร้าบิดามารดาและขาดผู้อุปการะ
- ถูกทอดทิ้งและไม่มีที่อยู่อาศัย
- มีสุขภาพสมบูรณ์ (ไม่พิการ)
- อายุแรกเกิดถึง ๗ ปี (จะผ่อนผันรับเกินอายุ ๗ ปี ในกรณีที่เด็กเป็นพี่น้องที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน การที่มูลนิธิฯ กำหนดอายุไม่เกิน ๗ ปีนี้ เพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่แม่ในการอบรมลูก ๆ)

แหล่งที่มาของเด็ก

มูลนิธิฯ ได้เด็กเหล่านี้จากโรงพยาบาลบ้าง จากสื่อมวลชน หรือจากการที่มีผู้แจ้งให้ทราบบ้าง หรือจากประชาสงเคราะห์จังหวัดต่าง ๆ บ้าง ซึ่งเมื่อมูลนิธิฯ หรือหมู่บ้านเด็กฯ ได้รับแจ้งก็จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบและสัมภาษณ์ดูว่าอยู่ในเกณฑ์หรือหลักการที่มูลนิธิฯ ได้วางไว้หรือไม่ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาและอนุมัติแล้ว ทางผู้มีอำนาจปกครองจะต้องทำหนังสือมอบอำนาจการปกครองให้เด็กอยู่ในความดูแลของมูลนิธิฯ เป็นสิทธิ์ขาดอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทางหมู่บ้านฯ จะมีแฟ้มประวัติประจำตัวและบันทึกรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กไว้เป็นประจำ

การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

มูลนิธิฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนมาก ด้วยเล็งเห็นว่าวัยนี้เป็นช่วงสำคัญ โดยเฉพาะวัย ๓ - ๖ ขวบ ที่เป็นวัยก่อนเรียน จึงต้องเตรียมเด็กให้มีความพร้อมที่จะเรียน ฉะนั้นมูลนิธิฯ จึงได้เตรียมการที่จะให้เด็กของหมู่บ้านมีพัฒนาการที่ถูกต้องโดยเฉพาะด้านโภชนาการ และการกระตุ้นการพัฒนาของเด็ก อันจะเป็นผลต่อการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและสมอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ จิตใจ และบุคลิกภาพต่อไป ด้วยเหตุนี้มูลนิธิฯ จึงได้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นในแต่ละหมู่บ้าน และจัดหาบุคลากรที่ผ่านการอบรมด้านอนุบาลโดยตรง มาให้การดูแลอย่างใกล้ชิด ฉะนั้นเด็ก ๆ ของหมู่บ้านเด็กโสสะฯ จึงเจริญเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ

แม่และน้า

สตรีที่ทำหน้าที่ "**แม่**" และ "**น้า**" ของหมู่บ้านเด็กนั้น จะต้องเป็นผู้ที่รักเด็กและยอมอุทิศเวลาให้แก่เด็กตลอด ๒๔ ชั่วโมง คอยดูแลปกป้องเสียสละให้ความรัก ความห่วงใย เสมือนเด็กเหล่านั้นเป็นบุตรของตนเอง เพราะเด็กกำพร้าเหล่านี้ต้องการความรัก ความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอ

ฉะนั้นความรอบรู้ในหลักวิชาการ จึงไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญเท่ากับการเป็นผู้รักเด็กอย่างจริงใจ ผู้ที่จะเป็นแม่และน้าจะต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี มีจิตใจมั่นคง มีอารมณ์ขัน มีความสามารถในการรับภาระหนัก นอกจากนี้แล้วยังจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- อายุระหว่าง ๒๔ - ๔๐ ปี มีสุขภาพสมบูรณ์และไม่มีพันธะทางครอบครัว
- สามารถทำงานบ้านดูแลครอบครัวด้วยตนเอง
- ความรู้ไม่ต่ำกว่า ม.๓ หรือเทียบเท่า

แม่ทุกคนของมูลนิธิฯ จะต้องผ่านการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการเป็นแม่ที่ดี สามารถเลี้ยงเด็ก

ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น ความรู้ที่เกี่ยวกับเด็ก การเจริญเติบโตของเด็ก การพยาบาล การแก้ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ และความประพฤติของเด็ก และการป้องกันอันตรายอันเกิดขึ้นในบ้าน น้าจะเข้าทำหน้าที่แทนแม่ เมื่อแม่ลาพัก

การอบรมเด็ก

จะเน้นหนักในเรื่องการประหยัด การรักใคร่กลมเกลียวกันระหว่างพี่น้อง ความสามัคคีและการให้ความช่วยเหลือกันและกัน พี่โต ๆ จะต้องช่วยเหลือดูแลน้องเล็ก ๆ ในบ้านเหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นเด็ก ๆ ของหมู่บ้านเด็กโสสะส่วนใหญ่ จึงมีความประพฤติเรียบร้อย ไม่ค่อยมีปัญหาให้แม่หนักใจ

เด็ก ๆ ทุกคนของหมู่บ้านจะมีความรักใคร่ผูกพันฉันท์พี่น้องอย่างแท้จริง ฉะนั้นถึงแม้ว่าบางคนจะจบการศึกษาออกไปทำงานเลี้ยงตนเองได้ หรือมีครอบครัวไปแล้ว ก็ยังหมั่นมาเยี่ยมแม่และน้องที่หมู่บ้านเสมอ ๆ นับได้ว่าโสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหมู่บ้านทั้ง ๓ แห่งนี้ ก็ด้วยมูลนิธิฯ ยึดหลักว่า **"การเลี้ยงดูเด็กกำพร้าด้วยการให้ครอบครัวนี้ เป็นกลไกอันสำคัญแห่งสังคมในการที่จะช่วยลบปมด้อยของการเป็นเด็กกำพร้าให้หมดไปจากจิตสำนึกของเด็กได้และจะช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองดี ไม่เป็นภาระแก่สังคมอันเป็นความต้องการอย่างยิ่งของประเทศชาติอีกด้วย จึงนับได้ว่าเป็นกิจกรรมการกุศลที่ยิ่งใหญ่ยากที่จะหาการกุศลใด ๆ เสมอเหมือนได้"**

ชีวิตประจำวันภายในหมู่บ้านเด็กโสสะ

แม่และเด็กในแต่ละบ้าน จะใช้ชีวิตประจำวันเฉกเช่นครอบครัวปกติทั่ว ๆ ไป คือจะตื่นนอนตั้งแต่ ๐๕.๐๐ น. แม่จะเตรียมอาหารเช้าสำหรับเด็ก ๆ ที่จะไปโรงเรียน เด็กโตจะช่วยน้องอาบน้ำแต่งตัวไปโรงเรียนสำหรับเด็กชั้นประถม หมู่บ้านจะมีรถรับ - ส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน เด็กโตจะออกไปขึ้นรถประจำทางไปโรงเรียน หมู่บ้านฯ ต้องการเสริมสร้างให้เด็กทุกคนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบข้างได้เป็นอย่างดี ในวันหยุดสุดสัปดาห์ หมู่บ้านจะจัดกิจกรรมให้เด็ก ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ ด้วยการจัดกลุ่มให้เล่นกีฬา ว่ายน้ำ ดนตรี นาฏศิลป์ไทย และอื่น ๆ ตามความถนัดของแต่ละคน ในเทศกาลต่าง ๆ ตามประเพณี อาทิ วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ และวันลอยกระทง หมู่บ้านจะจัดกิจกรรมให้ทุกคนได้สนุกสนานร่วมกัน เพื่อสร้างความรัก ความกลมเกลียวและความสามัคคีในหมู่คณะ

บรรยากาศภายในครอบครัวของ **"โสสะ"** จะสอนให้เด็กได้เรียนรู้ถึงชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเด็ก เมื่อออกไปดำเนินชีวิตครอบครัวของตนเองในอนาคต

เด็กในอุปการะของโสสะมูลนิธิฯ จะจาก **"ครอบครัวโสสะ"** ออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง และรับผิดชอบชีวิตตนเอง เมื่อเขามีการศึกษาเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพและพร้อมที่จะยืนอยู่บนขาตนเองอย่างมั่นคงต่อไป

มูลนิธิฯ เชื่อมั่นว่าการเลี้ยงดูเด็กกำพร้าด้วยวิธีการของโสสะมูลนิธิฯ เป็นกลไกสำคัญอันหนึ่งที่ช่วยลบปมด้อยของการเป็นเด็กกำพร้าที่ว้าเหว่ไร้ที่พึ่ง ให้หมดไปจากจิตสำนึกของเด็กได้

เป็นที่น่ายินดีว่าโสสะสากล (SOS Kinderdorf International) พอใจในผลการดำเนินงานของหมู่บ้านเด็กโสสะ บางปู มาก ที่เด็ก ๆ ได้รับความรักความเอาใจใส่ และความสนใจดูแลอย่างดีจาก **"แม่"** ทำให้

"**ครอบครัว**" มีบรรยากาศที่อบอุ่นด้วยความรักระหว่างกัน เด็ก ๆ ไม่รู้สึกว้าเหว่หรือมีปมด้อย แขกที่เข้ามาเยี่ยมเยียนหมู่บ้านพอใจในบรรยากาศนี้มากกลับไปชมเชยอยู่เสมอจนได้รับคำยกย่องจากโสสะสากลว่า "**เป็นหมู่บ้านตัวอย่างที่มีการบริหารงานที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของหมู่บ้านเด็กโสสะสากล**" ทำชื่อเสียงให้กับประเทศไทย เป็นที่รู้จักกันทั่วไป

แผนงานที่จะดำเนินการต่อไป

มูลนิธิฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างหมู่บ้านเด็กโสสะแห่งใหม่ เป็นโครงการที่ ๗ ขึ้นที่จังหวัดเชียงราย เพื่อเฉลิมพระเกียรติและน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศล แด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ องค์อุปถัมภ์มูลนิธิฯ ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ครบ ๖ รอบ ในปี ๒๕๔๗ โดยมูลนิธิฯ จัดโครงการ "**วันละบาท ท่านให้หนู ช่วยเลี้ยงดูโสสะ**" ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรณรงค์หาทุนก่อสร้างหมู่บ้านเด็กโสสะเชียงราย ซึ่งได้รับพระกรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามหมู่บ้านว่า "**หมู่บ้านเด็กโสสะสิริเมตตา ๗๒ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ**" บนเนื้อที่ ๒๐ ไร่ ๓ งาน ๗๒ ตารางวา โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างบ้านแม่และเด็ก จำนวน ๑๔ หลัง และอาคารอื่น ๆ อีก ๕ หลัง รวม ๑๙ หลัง มูลค่าประมาณ ๕๐ ล้านบาท ค่าก่อสร้างได้รับการสนับสนุนจาก SOS KINDERDORF INTERNATIONAL จากประเทศออสเตรีย โครงการนี้จะสำเร็จเรียบร้อยในต้นเดือนมกราคม ๒๕๔๙ มูลนิธิฯ คาดว่าจะสามารถรับเด็กกำพร้าจากภาคเหนือ เข้าร่วมโครงการได้กว่า ๑๐๐ คน สามารถแบ่งเบาภาระของสังคมและภาครัฐได้อย่างดียิ่ง

รางวัลที่ได้รับ

โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้รับเลือกให้เป็นองค์กรเอกชนที่มีผลงานดีเด่นในการส่งเสริมการสังคมสงเคราะห์ จากมูลนิธิอนุสรณ์ - หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร ประจำปี ๒๕๓๖

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
โสสะมูลนิธิแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์
เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

นายใจคำ ตาปัญโญ

ประธานโครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง

โครงการดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

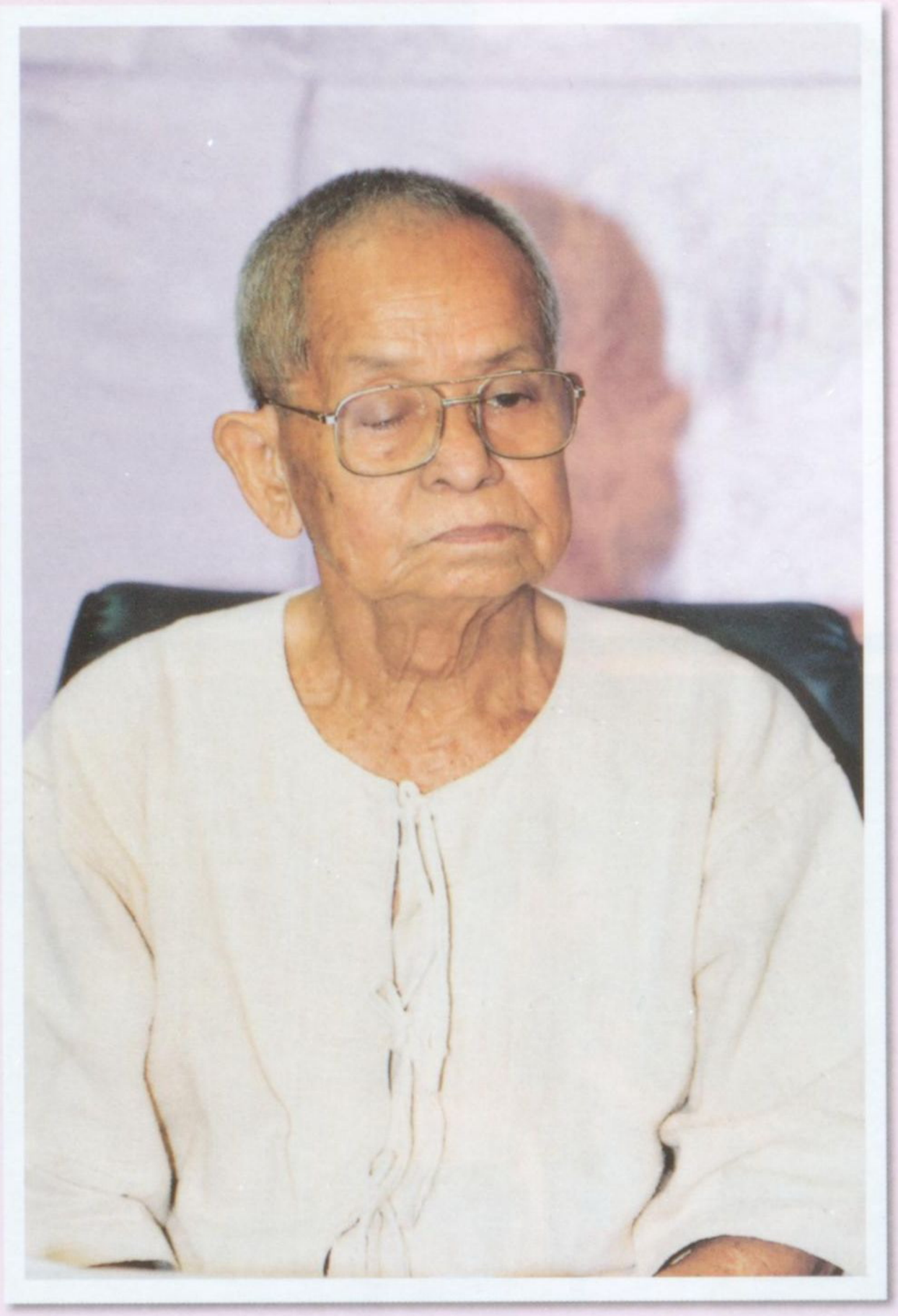

นายใจคำ ตาปัญโญ

ประธานโครงการอุ้ยสอนหลานสืบสาน

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง

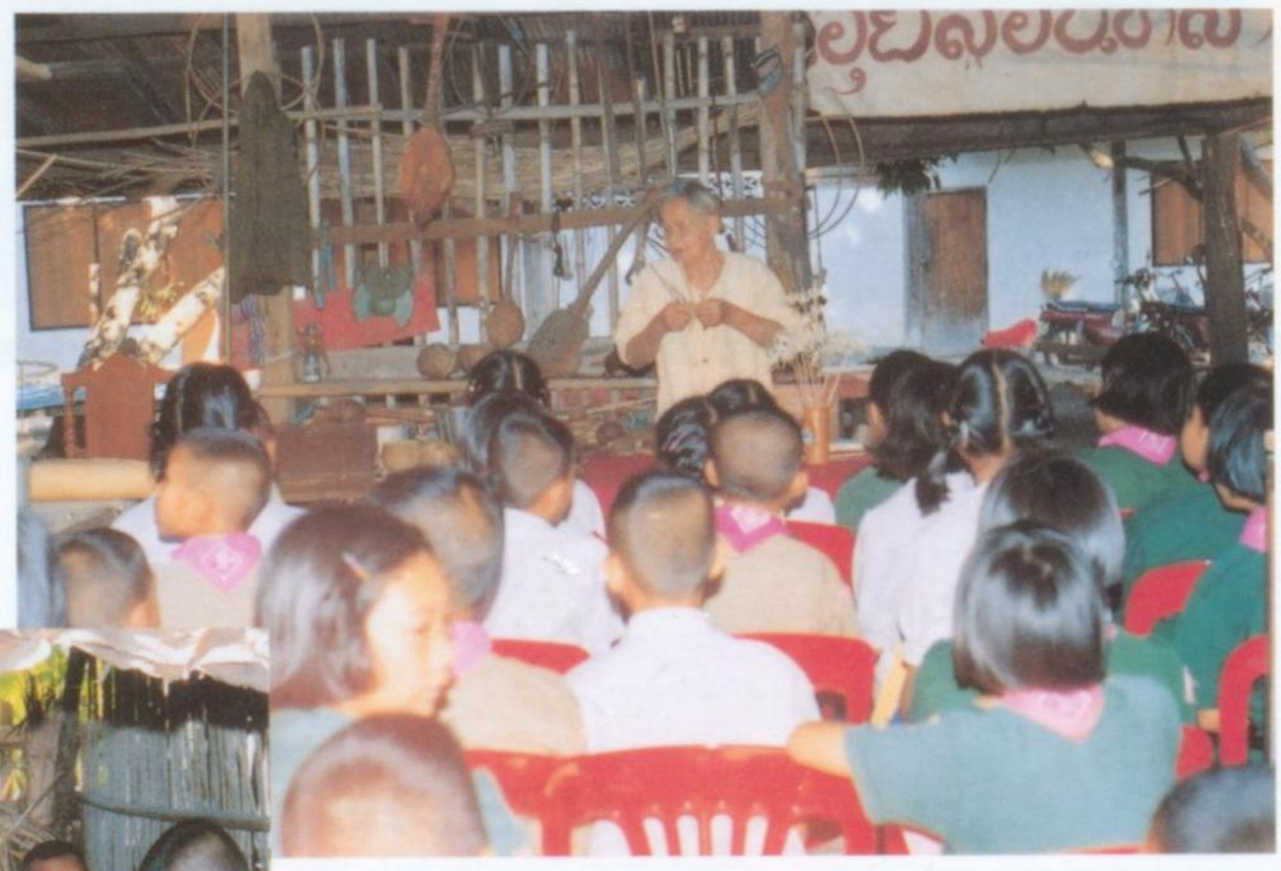

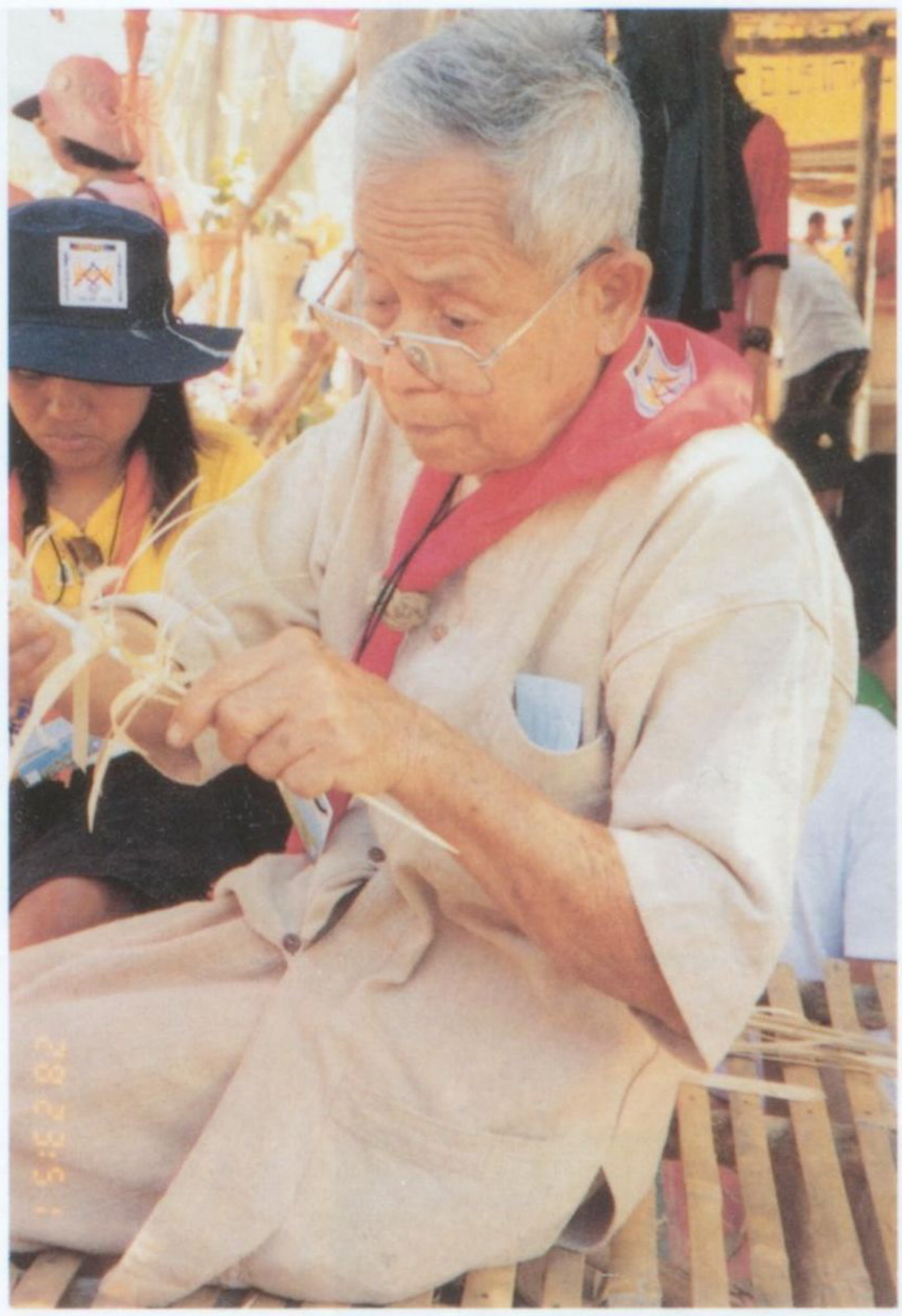

โครงการ "อุ้ยสอนหลาน สืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง"

โครงการดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ชุมชนแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด ๕ ตำบล ๕๖ หมู่บ้าน จำนวนประชากร ๓๑,๒๙๖ คน มี ๔ ตำบล ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบเชิงดอย มีทั้งคนเมือง คนไทใหญ่ และ ๑ ตำบลตั้งอยู่ในพื้นที่บนดอยที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอะญอ (กระเหรี่ยง) และม้งอาศัยอยู่

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชนแม่วาง ในช่วง ๔๐ ปีที่ผ่านมา จากการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ มุ่งส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม มุ่งเน้นส่งเสริมการผลิตเชิงเดี่ยวเพื่อขาย จนทำให้คนแม่วางต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาการใช้สารเคมีทางการเกษตร ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ซึ่งส่งผลต่อปัญหาทางสังคม สถาบันครอบครัวอ่อนแอ ครอบครัวไม่มีความอบอุ่น เด็ก เยาวชน ลูกหลานติดยาเสพติด เด็กไม่มีความเคารพพ่อแม่ปู่ย่าตายาย คนเฒ่าคนแก่ เด็กไม่เห็นคุณค่าความสำคัญขององค์ความรู้ ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีปัญหาช่องว่างและความสัมพันธ์ระหว่างวัย

ดังนั้น ผู้เฒ่าผู้แก่จึงได้รวมตัวกันเป็นชมรมผู้สูงอายุอำเภอแม่วาง เมื่อปี ๒๕๓๕ ปัจจุบันมีสมาชิก ๓,๕๐๐ กว่าคน พ่ออุ้ยใจคำ ตาปัญโญได้พิจารณาเล็งเห็นว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็เพราะเด็กเยาวชนลูกหลานขาดการสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นจากคนเฒ่าคนแก่หรือผู้รู้ในชุมชน

ในปี ๒๕๓๙ พ่ออุ้ยใจคำ ตาปัญโญ เป็นผู้หนึ่งที่ตระหนักในปัญหาดังกล่าว จึงได้ริเริ่มดำเนินโครงการอุ้ยสอนหลาน โดยการประสานงานขอความร่วมมือกับท่านเจ้าคุณพระญาณสมโภช วัดดอยสัพพัญญู ดำเนินการสอนดนตรีพื้นบ้าน สะล้อ ซอ ให้แก่เด็กเยาวชนในชุมชนจากโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม บ้านดอนเปา บ้านใหม่สวรรค์ ทุ่งศาลา และบ้านท่าโป่ง เป็นต้น โดยจะจัดการเรียนในวันอาทิตย์ ทำเรื่อยมาจนในปี ๒๕๔๔ ได้เริ่มสอนเครื่องจักสาน เช่น สานกบ สานงู และชะลอม เป็นต้น

ต่อมาในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๔๕ ได้มีการประสานความร่วมมือกับโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม ร่วมกับเครือข่ายองค์กรชุมชนแม่วาง จัดซุ้มโครงการอุ้ยสอนหลาน ในงานเข้ากรรมที่โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม ได้มีการรวบรวมและระดมผู้รู้ด้านต่าง ๆ จำนวน ๓๐ ท่าน ที่มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาหลากหลายทั้งด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ทอผ้า การทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว จักสาน ไม้กวาดและการทำร่ม ศิลปินพื้นบ้าน - ดนตรี หมอเมือง (ทั้งหมอสมุนไพร นวดประคบ) วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม การทำการ

เกษตรและการแปรรูปผลผลิตพื้นบ้าน และการดูแลรักษาจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มาถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาให้แก่เด็กนักเรียนทั้งในโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม และโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอแม่วางที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ หลังจากการร่วมจัดงานในครั้งนั้นได้มีการประสานความร่วมมือกันต่อเนื่อง เช่น ทางผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม ได้มีการประสานงานเชิญผู้รู้ ครูภูมิปัญญาไปถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กในโรงเรียน บางกรณีมีการพานักเรียนมาเรียนรู้ที่บ้านผู้รู้ อย่างเช่น เรียนรู้เกี่ยวกับการจักสานที่บ้านพ่ออุ้ยใจคำ เรียนรู้การทำร่มที่บ้านพ่ออุ้ยปั๋น บ้านดอนเปา เรียนรู้สมุนไพรพืชผักพื้นบ้านที่บ้านพ่อน้อยบูรณ์ บ้านใหม่สวรรค์ เรียนรู้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติป่าชุมชนกับพ่อหลวงจอนิที่บ้านหนองเต่า

โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง เป็นโครงการหนึ่งที่เกิดจากความร่วมมือของชมรมผู้สูงอายุกับเครือข่ายองค์กรชุมชนแม่วาง เช่น สภาวัฒนธรรม เครือข่ายการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำวาง เครือข่ายพระสงฆ์และสถานศึกษาอย่างเช่น โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคมและโรงเรียนบ้านกาดเข็มวัง เป็นต้น ที่ร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดการขยายผลในวงกว้างและเป็นไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ ผู้รู้ในชุมชนได้ร่วมกันสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ลูกหลานในชุมชนและคนสนใจทั่วไป

๒. เพื่อสานสร้างความสัมพันธ์ที่เคารพและเกื้อกูลกันของคนในวัยต่าง ๆ ในชุมชนโดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนเฒ่าคนแก่

๓. เพื่อสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันองค์กรชุมชน วัดและโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้ สืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

เป้าหมายของโครงการและแผนงานที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต

๑. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเขตอำเภอแม่วาง

๒. เป็นแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

๓. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับเยาวชนผ่านการถ่ายทอดความรู้ทางด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

๔. ให้เกิดการขยายผลในวงกว้างและเป็นไปอย่างยั่งยืน

การจัดการเรียนรู้โดยเชิญครูภูมิปัญญามาถ่ายทอดร่วมกัน โดยมีหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ไว้ให้เลือกดังนี้

การทำร่ม การจักสาน เครื่องใช้สอยในครัวเรือน ของเล่นเด็ก สมุนไพร พืชผักผลไม้พื้นบ้าน อิดฝ้าย ปั่นฝ้าย ย้อมสีธรรมชาติ ทอผ้า ปักผ้า กิ๋นอ้อผะญ๋า ตัดช่อ ตัดตุง แป๋งเตียน ตัวหนังสือเมืองและพิธีกรรม ตีมีด ฟ้อนดาบ ตบมะผาบ รำไม้ ดนตรีพื้นเมือง ของกิ๋นพื้นบ้าน และอาหารพื้นเมือง

วิธีดำเนินงาน

๑. เชิญครูภูมิปัญญาในอำเภอแม่วางมาเป็นวิทยากรให้ผู้สนใจทั้งภายในโครงการและนอกสถานที่

๒. มีการจัดตลาดนัดเพื่อสุขภาพ ทุกวันพุธ (เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๘.๐๐ น.) จำหน่ายพืชผักผลไม้พื้นบ้านปลอดสารพิษ อาหารพื้นเมือง เครื่องไม้ใช้สอย หัตถกรรมพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์จากชุมชน

๓. มีการจัดงานประจำปีเพื่อเผยแพร่ความรู้

ปัจจุบัน โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง ได้จัดตั้งสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ อยู่ที่บ้านพ่ออุ้ยใจคำ ตาปัญโญ เลขที่ ๒๒๗ หมู่ ๓ บ้านกิ่วแลป่าเป้า ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดพื้นที่แสดงผลงานต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง พร้อมทั้งจัดสถานที่ภายในบริเวณบ้านเป็นซุ้มต่าง ๆ เพื่อจัดสอนแก่นักเรียนและเยาวชนที่สนใจการเรียนรู้ภูมิปัญญาในหลักสูตรวิชาต่าง ๆ

จากปี ๒๕๓๙ มาถึงปัจจุบัน มีเยาวชนจากทุกภาคของประเทศไทยให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมไม่ขาดสาย นอกจากนี้โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีโอกาสได้นำวิชาการต่าง ๆ ออกเผยแพร่สู่เยาวชนจากหลายประเทศ นับเป็นการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทยให้เป็นที่รู้จักกับชาวต่างชาติได้อีกทางหนึ่ง

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่วาง
เป็นโครงการดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

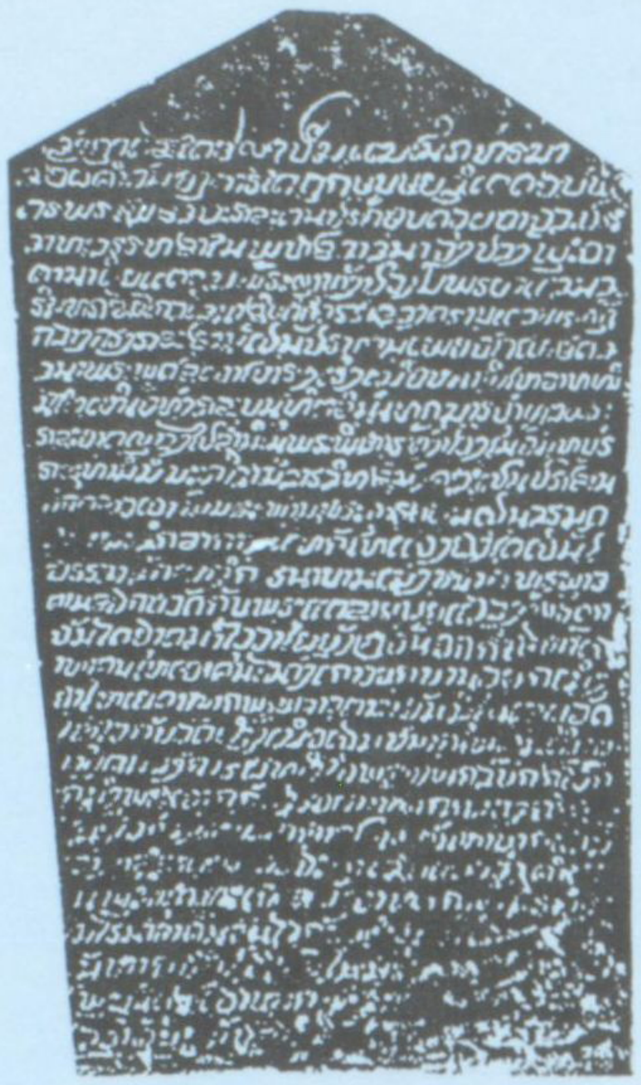

ศิลาจารึก วัดแดนเมือง (พ.ศ. ๒๐๗๘)

ศิลาจารึก วัดพระธาตุพนม (พ.ศ. ๒๔๖๖)

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ประวัติ

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๔๘๐ ที่ตำบลปากน้ำกระแส อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นบุตรของนายเตียง และนางสุภาพ ปุณโณทก ซึ่งมีอาชีพเกษตรกร สมรสกับนางสุภา ปุณโณทก มีบุตร - ธิดา รวม ๓ คน

หน้าที่การงาน

ปี ๒๕๐๓ เริ่มรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ตรี ที่วิทยาลัยอุบลราชธานี

ปี ๒๕๒๑ ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ (โดยวิธีพิเศษ) ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูนครราชสีมา

ปี ๒๕๒๕ โอนไปดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปี ๒๕๓๕ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ภาษาไทย สาขาอักษรโบราณ ประจำมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน เกษียณอายุราชการ เป็นอาจารย์บรรยายพิเศษ เนื้อหาวิชาข้อมูลวิถีประชาภูมิปัญญาอีสาน

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก มีผลงานด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคอีสาน ศึกษางานภาคอีสาน พูดและอ่านจารึกอักษรตัวธรรมภาคอีสานได้อย่างเชี่ยวชาญและลึกซึ้ง โดยที่ตัวท่านเองเป็นชาวจังหวัดระยอง

เหตุดลใจที่ทำให้ท่านสนใจศึกษาเรื่องราวอีสาน เป็นเพราะว่า ยุคสมัยนั้น (พ.ศ. ๒๕๐๓) เมื่อท่านสำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ ไปรับราชการภาคอีสาน เรื่องราวที่รับรู้จากหนังสือนิตยสาร คำบอกเล่าจากข้าราชการเก่า ๆ พ่อค้าที่ขึ้นไปตั้งหลักแหล่ง ต่างก็มีภาพลักษณ์คนอีสานว่า คนอีสานจน โง่ ขี้เกียจ สารพัดจะล้าหลัง ไม่ถูกใจผู้พบเห็น เมื่อไปสัมผัสจริงแล้ว พบว่าไม่มีลักษณะดังกล่าว บ้านเมืองเขาเจริญทางด้านวัฒนธรรมสูงมาก อุบลราชธานีเป็นเมืองที่มีน้ำท่าอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านเป็นมิตรกับคนต่างถิ่น รักพวกพ้องมาก เป็นคนโอภาปราศรัย ชอบสนทนาธรรม ซื่อสัตย์จริงใจ ไม่เป็นนักเลงหัวไม้ ไม่มีเจ้าพ่อประจำถิ่น มีศาลากลางบ้านสำหรับงานบุญประเพณีและมีการเล่านิทานคติสอนใจให้เด็กฟังตอนค่ำ งานบุญแตกต่างจาก

ภาคกลางเกือบสิ้นเชิง พระสงฆ์กับชาวบ้านร่วมกิจกรรมประเพณีกันอย่างไม่ถือเขาถือเรา จึงเกิดความประทับใจเริ่มการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคอีสานอย่างจริงจัง เพื่อที่จะเรียนรู้วิถีชีวิตความเชื่อของชาวอีสานให้ถึงรากแก่น ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก เมื่อวัยหนุ่มเป็นชายที่นิยมเข้าวัด ศึกษาอักษรตัวธรรม ที่มีจารอยู่ในคัมภีร์เทศน์ เรียนกับเจ้าอาวาสวัดบูรพาราม เรียนกับพระครูกิตติโสภณ เจ้าอาวาสวัดมหาวนาราม และเรียนกับพระมหาถวัลย์ วัดทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุบลราชธานี วันหนึ่งคุณเสน่ห์ รัตนจินดา เจ้าหน้าที่มูลนิธิเอเชียฟาวน์เดชั่น เห็นคนหนุ่มอ่านคัมภีร์ใบลาน จึงแนะนำให้ขอทุนทำวิจัยเรื่องอักษรโบราณภาคอีสาน ซึ่งตัวอักษรธรรมหรืออักษรโบราณภาคอีสานนี้ ใช้เขียนทั้งไทยภาคเหนือและในประเทศลาวด้วย ท่านอ่านและศึกษาอย่างลึกซึ้ง

สมัยนั้น ผู้สนใจงานวิชาการภาคอีสานมีน้อยมากหรืออาจพูดว่าไม่มีเลยก็ได้ แต่ปรากฏว่ามิสเตอร์คลอสเนอร์ ประธานมูลนิธิเอเชียฟาวน์เดชั่น ท่านผู้นี้ศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านมนุษยวิทยา ทำการวิจัยเรื่อง **"ลาวบ้านหนองขอนกับการภักดีต่อชาติพันธุ์"** เป็นผู้รู้และเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมอีสานดีมาก ท่านมีภรรยาเป็นชาวบ้านหนองขอน กำลังแสวงหานักวิชาการไทย ขณะนั้นได้พบว่าศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก ขณะกำลังศึกษาวรรณกรรมอีสาน ได้เดินทางไปศึกษาอักษรลาวที่เวียงจันทน์ ศึกษาอักษรเมืองเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ศึกษาศิลาจารึกภาคอีสานที่กรมศิลปากรยังไม่เคยสำรวจมาก่อน มูลนิธิฯ จึงให้ทุนทำการวิจัยเรื่องอักขรวิทยาภาคอีสาน ซึ่งต่อมาความรู้ที่ได้ ทำให้ท่านสามารถทำงานวิจัยวรรณกรรมอีสานที่สำคัญอีกหลายเรื่องเช่นงานวิจัยเรื่อง จันทโครพคำฉันท์ วรรณกรรมโคราช เรื่องสุภมิตเกสินี มหาชาติอีสาน ลักษณาวงษฉบับโคราช ออกพิมพ์เผยแพร่ เพื่อให้คนไทยทั้งหลายตระหนักในภูมิปัญญาของต้นตระกูลไทยภาคอีสาน

ผลงานที่สำคัญ

งานวิจัยที่สำคัญและสร้างชื่อเสียงมากคือ การวิจัยเรื่องพื้นเวียง : การศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสาน ได้ทุนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อพ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓ สาระในเอกสารพื้นเวียงเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์สมัยกบฏเจ้าอนุวงศ์ และบันทึกเข้าข้างเจ้าอนุวงศ์ ผู้จะกอบกู้อิสรภาพให้หัวเมืองภาคอีสาน และลานช้าง อันเป็นเรื่องตรงข้ามกับพระราชพงศาวดารไทย นักวิชาการประวัติศาสตร์ยอมรับเหตุผลเป็นส่วนใหญ่ แต่ฝ่ายทหารซึ่งอยู่ฝ่ายปฏิบัติสงครามจิตวิทยา รับฟังไม่ได้ กล่าวหาว่าเป็นพวกสติวิปริตบันทึกไว้

เมื่อปี ๒๕๒๗ - ๒๕๒๙ มูลนิธิโตโยต้า ได้มอบเงินทุนสนับสนุนจำนวน ๘๐๐,๐๐๐ บาททำโครงการ **"ศิลาจารึกอีสานสมัยไทย - ลาว : การศึกษาด้านประวัติศาสตร์และอักขรวิทยา"** โดยทำงานร่วมกับศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร ทำการแสวงหาแหล่งศิลาจารึกอีสานและสำรวจจารึกที่เวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อศึกษาอักษรโบราณภาคอีสานว่ายังอยู่ที่เดิมหรือเคลื่อนย้ายไปหมดแล้ว ใช้เวลาศึกษาทำโครงการฯ ๓ ปีจึงแล้วเสร็จ

ผลงานสำคัญอีกงานหนึ่งของศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก คือ

เป็นประธานคณะกรรมการเรียบเรียง **"สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสาน เนื่องในโอกาสพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒"** การจัดทำได้รวบรวมนักปราชญ์ภาค

อีสาน นักวิชาการ ผู้รู้ท้องถิ่น จำนวนมากกว่า ๒๐๐ ท่าน "**ตั้งคำ**" กำหนดให้แต่ละท่านเขียนคนละ ๕๐ เรื่อง แต่เขียนจริงแล้วกลับไม่ถึง บางท่านแค่ ๕ - ๑๐ เรื่อง

สารานุกรมเป็นเรื่องใหญ่มาก ขณะนั้นยังมีความพร้อมน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากเมืองไทยมีผู้รู้ท้องถิ่นน้อยมาก หากไม่เร่งทำ ผู้รู้ก็นับวันจะหมดไป จึงได้ศึกษาวิธีของ ศาสตราจารย์สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ซึ่งมีประสบการณ์การทำสารานุกรมภาคใต้มาก่อน

สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคอีสานนี้บรรจุข้อมูลวิถีประชา ภูมิปัญญาอีสาน บรรจุเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคอีสาน ๑๘ สาขา จำนวน ๑๕ เล่ม ๆ ละ ๕๐๐ หน้า ภาพประกอบ ๔ สีนับหมื่นภาพ เล่มขนาดใหญ่ นับว่าเป็นผลงานที่ยิ่งใหญ่ยากที่จะหาบุคคลใดทำได้สำเร็จ

สรุปงานวิจัยที่พิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่

ผลงานของศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก เป็นงานค้นคว้าและศึกษาภูมิปัญญาไทย ภาคอีสาน-ลาว-ประเทศจีนตอนใต้ เมื่อค้นพบแล้วนำมาบันทึกพิมพ์เผยแพร่ ทั้งในรูปบทความตำราเรียนในวิชาวรรณกรรมไทยระดับปริญญา หนังสือเรียนระดับมัธยมที่สำคัญ จัดทำสารานุกรมวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคอีสานทั้ง ๑๘ สาขาความรู้ เป็นการเผยแพร่เกียรติภูมิไทยชัดเจนที่สุด สรุปได้ดังนี้

๑. ศึกษาอักษรโบราณอีสานในเอกสานใบลาน (อักษรตัวธรรม) รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยจากมูลนิธิเอเชีย พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๒

๒. ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมหลงสำรวจ เรื่องจันทโครพคำฉันท์ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู จัดพิมพ์เมื่อปี ๒๕๑๖

๓. ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมโคราช เรื่องสุภมิตเกสินี หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู จัดพิมพ์เมื่อปี ๒๕๑๘

๔. พื้นเวียง : การศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสาน รับทุนโครงการสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓ จัดพิมพ์เผยแพร่ปี ๒๕๒๖

๕. ศึกษาและค้นคว้าศิลาจารึกอีสานสมัยไทย - ลาว : การศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์และอักขรวิทยา รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิโตโยต้า เมื่อปี ๒๕๒๗ - ๒๕๒๙ จัดพิมพ์เผยแพร่ปี ๒๕๓๐

ตำราและแบบเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ภูมิปัญญาไทย

๑. วรรณกรรมอีสาน จัดพิมพ์ปี ๒๕๒๓

๒. วรรณกรรมท้องถิ่น จัดพิมพ์ปี ๒๕๒๕

๓. ภาษาถิ่น จัดพิมพ์ปี ๒๕๒๕

๔. วิวัฒนาการหนังสือแบบเรียนไทย จัดพิมพ์ปี ๒๕๒๖

๕. แนวทางศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน จัดพิมพ์ปี ๒๕๒๗

๖. การศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทลายลักษณ์ จัดพิมพ์ปี ๒๕๓๓

๗. การอ่านจารึกสมัยต่างๆ จัดพิมพ์ปี ๒๕๓๕

๘. นิทานพื้นบ้าน จัดพิมพ์ปี ๒๕๓๕ (กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)

๙. วรรณกรรมท้องถิ่น จัดพิมพ์ปี ๒๕๓๗ (กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก เป็นนักวิชาการผู้อนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตไทยภาคอีสานที่สำคัญหาได้ยากยิ่ง

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
ศาสตราจารย์ธวัช ปุณโณทก
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

มหาวิทยาลัยชินวัตร : มหาวิทยาลัยประหยัดพลังงาน
เพื่อการวิจัยแห่งอนาคต

บ้านชีวาทิตย์ : ต้นแบบการอยู่อาศัยอย่างยั่งยืน
และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

บ้านประหยัดพลังงาน : คุณภาพชีวิตที่ดีกว่า บ้านหลังนี้คือการต่อยอดจากภูมิปัญญาสถาปัตยกรรมไทย ด้วยหลักการที่ว่าในการออกแบบที่ประหยัดพลังงานให้อาศัยระบบธรรมชาติอย่างเต็มที่ก่อน แล้วจึงเสริมให้เกิดสภาวะที่สบาย น่าอยู่ น่าอาศัย ด้วยระบบเครื่องกลที่จำเป็น

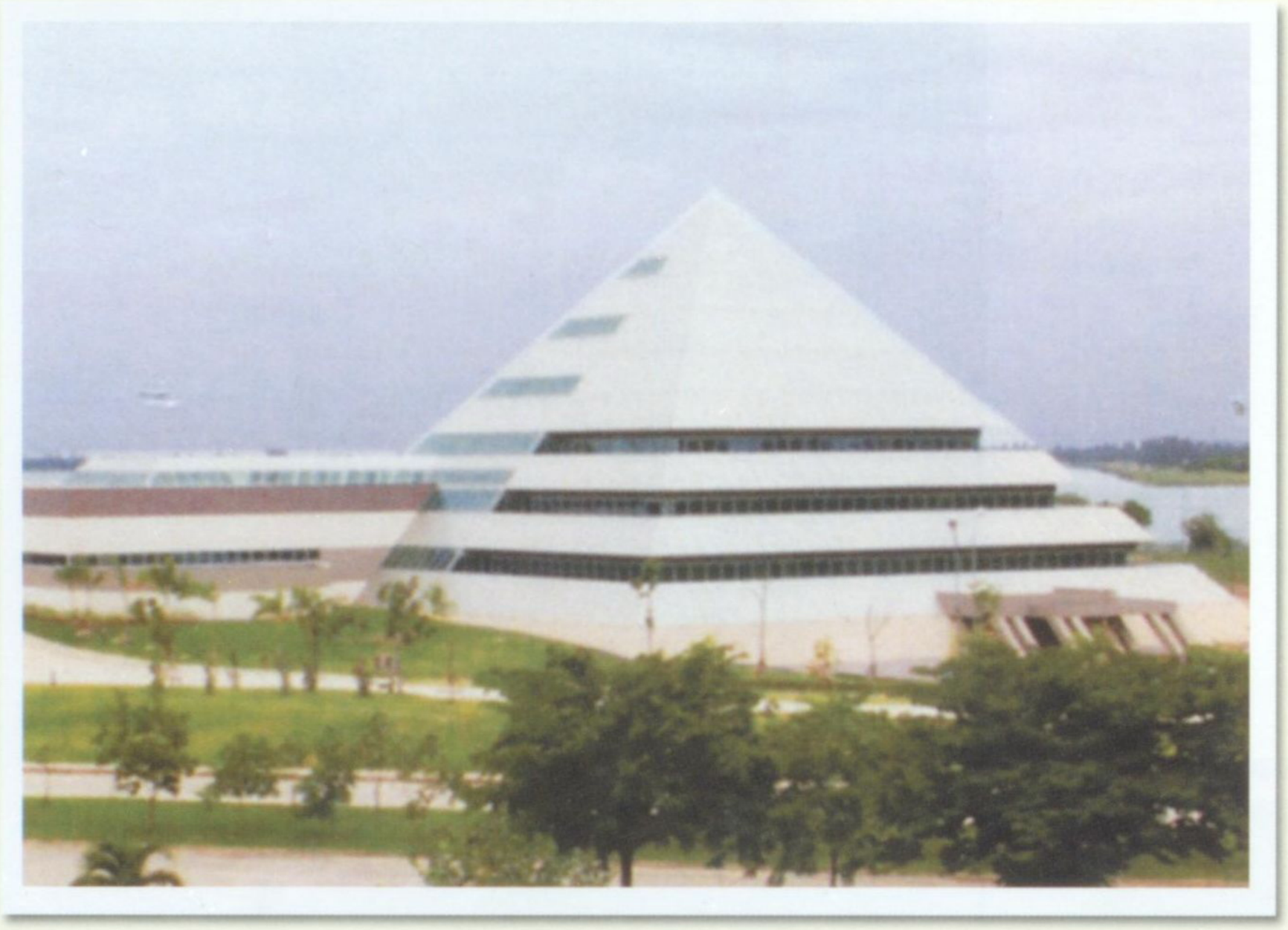

อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ : อาคารเพื่อการประหยัดพลังงานแห่งอนาคต อาคารที่ทำงานของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ณ บริเวณเทคโนธานี ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เป็นอาคารอนุรักษ์พลังงานตัวอย่าง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการอนุรักษ์พลังงานในอาคารและมีโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถใช้เป็นศูนย์กลางอนุรักษ์พลังงานของประเทศ

ผลงานหนังสือที่เกี่ยวกับพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ

บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ประวัติ

เกิดวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๒

ที่อยู่

๖๗/๒๐๓ ซอยเอกรัตน์ ๑ หมู่บ้านเมืองเอก
โครงการ ๒ ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๐๐๐

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๖	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ ๒) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๑๙	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สถาปัตย์) สถาบันแพรตต์ บรุคลีน นิวยอร์ค
พ.ศ. ๒๕๒๕	สถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สถาปัตย์) มหาวิทยาลัยมิชิแกน แอนน์อาร์เบอร์
พ.ศ. ๒๕๔๕	หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วปรอ. ๔๔๑๔

การทำงาน

งานด้านการสอน

พ.ศ. ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน	ศาสตราจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๔๒	รองศาสตราจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒	รองศาสตราจารย์ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ได้รับเทนเนียร์ (Tenure) ในปี ๒๕๓๑ คณะสถาปัตยกรรมและการวางผังเมือง มหาวิทยาลัยโคโลราโด เดนเวอร์ สหรัฐอเมริกา
พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๓๑	ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชิแกน แอนน์อาร์เบอร์ สหรัฐอเมริกา

การทำงานด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๔๖	ที่ปรึกษานโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

พ.ศ. ๒๕๔๕ กรรมการในคณะกรรมการศึกษาผลกระทบของการปรับเวลามาตรฐานของไทยให้เร็วขึ้น ๑ ชั่วโมง ของกระทรวงพลังงาน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ศ. ๒๕๔๖ รองประธานกรรมการ คณะกรรมการพัฒนาแบบที่พักอาศัยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และการเคหะแห่งชาติ

การไฟฟ้านครหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน กรรมการบริหารการไฟฟ้านครหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน อนุกรรมการกลั่นกรองการซื้อและการจ้างการไฟฟ้านครหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน อนุกรรมการกลั่นกรองการแปรรูปการไฟฟ้านครหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน อนุกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามข้อสั่งการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการจัดซื้อและการจ้างวางท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ของการไฟฟ้านครหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน อนุกรรมการทำหน้าที่ติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานของที่ปรึกษาด้านการจัดการของการไฟฟ้านครหลวง

โครงการกรุงเทพฯ เมืองสีเขียว - สะอาดสดใส กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน กรรมการอำนวยการ

กองทุนพัฒนานวัตกรรม

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนานวัตกรรม

กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ปัจจุบัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

กรมการผังเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผังเมือง อนุกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาด้านผังเมือง

คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินการตามนโยบายการประหยัดพลังงานของประเทศ

พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน อนุกรรมการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในโรงงาน อาคารและบ้านที่อยู่อาศัย

กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน

พ.ศ. ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน ประธานชมรมผู้ประกอบการที่ปรึกษาตรวจสอบ คณะทำงานกำหนดราคากลางและมาตรฐานอายุการใช้งานของอุปกรณ์อนุรักษ์พลังงาน

คณะกรรมการเอธานอลแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการเอธานอลแห่งชาติ

สถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๓ รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย

พ.ศ. ๒๕๔๐ หัวหน้าโครงการจัดสัมมนาเรื่องการอนุญาตปลูกสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมและการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

พ.ศ. ๒๕๓๘ ประธานอนุกรรมการการผลิตไฟฟ้าจากขยะ

พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ รองประธานคณะกรรมการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (DSM)

วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน กรรมการพลังงานวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๐ คณะกรรมการพลังงานวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๐ คณะกรรมการการถ่ายโอนเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๓๘ คณะกรรมการร่างมาตรฐานระบบเครื่องกลในอาคาร

พ.ศ. ๒๕๓๘ อนุกรรมการพิจารณานโยบายอนุรักษ์พลังงานแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๘ อนุกรรมการประหยัดพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

พ.ศ. ๒๕๔๕ กรรมการโครงการพัฒนาเซลล์แสงแดดไทย

ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๕ ประธานคณะอนุกรรมการโครงการวิเคราะห์ดัชนีหน้าต่างกระจกและหน้าต่างกระจกติดฟิล์มของอาคาร ภายใต้ภาวะภูมิอากาศของประเทศไทยในแง่ของความสบายและการส่งผ่านพลังงานความร้อน

คณะกรรมการอำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมพลังงานแสงอาทิตย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. ๒๕๔๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๓๙ กรรมการวิชาการพิจารณาจัดทำร่างมาตรฐานเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์

คณะกรรมาธิการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ปรึกษาคณะกรรมมาธิการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

นักวางผังเมืองผู้คำนึงถึงปัญหาพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ เน้นการออกแบบการวางผังเมืองเพื่อปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยและเพิ่มความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดจนชีวิตชีวาให้แก่ชุมชน โดยคำนึงถึงการรักษาสภาพแวดล้อมและ

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยตลอดจนการจัดระบบให้เมืองสามารถพัฒนาตัวเองไปในทางที่สร้างสรรค์ได้ในอนาคต ประหยัดพลังงาน มีการวางแผนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันหรือลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาโครงการ การใช้ต้นไม้และอาคารให้เกิดประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม และการควบคุมมลพิษทางอากาศ ลดแหล่งกำเนิดมลพิษและป้องกันปัญหามลพิษที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยเน้นการพัฒนาโครงการ จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระดับรุนแรง

สถาปนิกผู้สร้างสรรค์อาคารประหยัดพลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลงานทางสถาปัตยกรรมของ ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ในฐานะที่มีจุดยืนที่ชัดเจนและมีผลพิสูจน์ที่เป็นรูปธรรม สะท้อนความใส่ใจต่อปัญหาพลังงาน ไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้คุณภาพชีวิตระดับสูงแก่ผู้อยู่อาศัยเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และให้ผู้ใช้อาคารได้มีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติให้มากที่สุด ผลงานดังกล่าวได้แก่

- อาคารหอสมุดประหยัดพลังงาน เฉลิมพระเกียรติของวิทยาลัยหลวงพ่อคูณ จังหวัดนครราชสีมา
- อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ ของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน
- อาคารมหาวิทยาลัยชินวัตร ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยประหยัดพลังงานเพื่อการวิจัยแห่งอนาคต

การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในงานด้านผังเมือง

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ มีส่วนร่วมในการออกแบบผังเมือง ในฐานะที่ปรึกษาด้านพลังงานหลายๆ โครงการเช่น โครงการด้านการวางผัง **"ศูนย์ราชการและเมืองใหม่"** บริเวณกิ่งอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โครงการผังแม่บทสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วิทยาเขตบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โครงการจัดทำแผนผังแม่บทการใช้ที่ดินบริเวณทำเนียบรัฐบาล โครงการจัดทำแผนผังแม่บทการพัฒนาพื้นที่ย่านพหลโยธินของการรถไฟแห่งประเทศไทย และโครงการที่สำคัญในต่างประเทศ ดังจะกล่าวโดยสังเขปดังนี้

โครงการจัดทำแผนผังแม่บทการพัฒนาพื้นที่ย่านพหลโยธินของการรถไฟแห่งประเทศไทย

เจ้าของโครงการคือการรถไฟแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พื้นที่โครงการประมาณ ๒,๓๒๕ ไร่ โดยมีแนวความคิดด้านสิ่งแวดล้อมดังนี้

๑. เป็นตัวอย่างของเมืองที่มีคุณภาพชีวิตสูง เจริญเติบโตอย่างมีระบบและอยู่ได้ด้วยตนเอง
๒. เป็นเมืองตัวอย่างในการประหยัดพลังงาน
๓. มีการวางแผนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
   - วางแผนป้องกันหรือลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาโครงการ
   - ป้องกันเสียงที่มาจากการจราจรบนทางด่วนและควบคุมเสียงภายในโครงการฯ
   - วางแผนการระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
   - การใช้ต้นไม้และอาคารให้เกิดประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์ของมนุษย์
   - ควบคุมมลพิษทางอากาศ ลดแหล่งกำเนิดมลพิษและป้องกันปัญหามลพิษที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

- การพัฒนาโครงการฯ จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในระดับรุนแรง

โครงการไบเซนเทนเนียลโปรเจ็ค

โครงการยูเนียนสแควร์ไบเซนเทนเนียลโปรเจ็คของมหานครนิวยอร์ค เป็นโครงการสำคัญที่เป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลอง ๒๐๐ ปีของสหรัฐอเมริกา ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ ได้ร่วมวางนโยบายและออกแบบเพื่อให้เป็นโครงการตัวอย่างสำหรับการวางผังเมืองที่เน้นคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยไปพร้อมๆ กับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของเมืองมีการคำนึงถึงการบริหารพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นชุมชนอยู่อาศัยที่ยั่งยืนและเป็นต้นแบบสำหรับเมืองอื่นๆ

โครงการเคหะสถานปรับปรุงถนนย่านไชน่าทาวน์และศึกษาวิจัยชุมชน นครชิคาโก

โครงการนี้ ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ ได้เน้นการออกแบบวางผังเมืองเพื่อปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยและเพิ่มความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดจนชีวิตชีวาให้แก่ชุมชนในย่านไชน่าทาวน์ของนครชิคาโก ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการรักษาสภาพแวดล้อมและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย ตลอดจนการจัดระบบให้เมืองสามารถพัฒนาตัวเองไปในทางที่สร้างสรรค์ได้ในอนาคต

งานด้านพลังงานทดแทน

พลังงานแสงอาทิตย์

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ ให้ความสำคัญกับปัญหาวิกฤตพลังงานเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นจากผลงานการออกแบบอาคารน้อยใหญ่ที่ผ่านมา ซึ่งล้วนแล้วแต่ถูกออกแบบให้ใช้พลังงานให้น้อยที่สุดและคุ้มค่าที่สุดเมื่อเทียบกับคุณภาพชีวิตระดับสูงที่ได้รับ อย่างไรก็ตาม ไม่เพียงแต่มุ่งมั่นที่จะลดการใช้พลังงานภายในอาคาร ซึ่งเป็นการช่วยลดการบริโภคเชื้อเพลิงฟอสซิลที่ใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างเดียว ท่านยังให้ความสนใจและทำการค้นคว้าวิจัยมาโดยตลอดเกี่ยวกับแหล่งพลังงานทดแทนอื่น ๆ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม ในแง่การนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในส่วนที่พักอาศัยและชุมชน ทั้งนี้เพราะพลังงานดังกล่าวเป็นพลังงานสะอาด ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และใช้แล้วไม่มีวันหมดเป็นพลังงานที่แทบจะกล่าวได้ว่าไม่ต้องซื้อหาเพราะมีอยู่อย่างมากมายตามธรรมชาติ เพียงแต่ว่าจะต้องรู้จักนำมาใช้อย่างฉลาดและให้คุ้มค่าที่สุด

ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ ได้สั่งสมความรู้และประสบการณ์ตรงในเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นเวลานับสิบปี ตั้งแต่ยังพำนักอยู่ที่สหรัฐอเมริกา จนกระทั่งกลับมาประเทศไทย จึงนับว่าเป็นโอกาสดีที่ได้เปรียบเทียบวิทยาการล้ำหน้าของชาติตะวันตกกับสภาวการณ์จริงของประเทศ และนำจุดเด่นจุดด้อยมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม ผลงานที่เกี่ยวข้องกับพลังงานแสงอาทิตย์ของศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ มีทั้งการออกแบบอาคารซึ่งใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นสมาชิกของสมาคมที่ดำเนินงานด้านพลังงานแสงอาทิตย์ ไปจนถึงการทำงานวิจัยและเป็นกรรมการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านพลังงานแสงอาทิตย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พ.ศ. ๒๕๓๐	ออกแบบบ้านพักซึ่งใช้พลังงานแสงอาทิตย์ นอร์ธวิลล์ มิชิแกน
พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๑	สมาชิก American Solar Energy Society (ASES) : USA Daylighting Network of North American (DNNA)
พ.ศ. ๒๕๓๒	ผลงานวิจัยเรื่อง An Investigation of Passive Solar Home/Office Building (Project Director and Principle Investigator) ได้รับทุนสนับสนุนจาก Maupin Construction มีนาคม - สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒
พ.ศ. ๒๕๓๘	กรรมการวิชาการพิจารณาจัดทำร่างมาตรฐานเครื่องทำน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ. ๒๕๔๒	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการอำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมพลังงานแสงอาทิตย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน	กรรมการโครงการพัฒนาเซลล์แสงแดดไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

การนำพลังงานแสงอาทิตย์มาประยุกต์ใช้ในบ้านพักอาศัย : บ้านชีวาทิตย์

บ้านชีวาทิตย์ นับเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการประยุกต์ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ภายในอาคารที่พักอาศัยได้อย่างเต็มศักยภาพ แม้ว่าประเทศไทยจะได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง ซึ่งเอื้อต่อการใช้ประโยชน์จากแสงอาทิตย์แต่การติดตั้งแผงเซลล์อาทิตย์บนหลังคาบ้านเพื่อผลิตพลังงานใช้สอยในครัวเรือนยังไม่ค่อยเป็นที่นิยม เนื่องจากเซลล์แสงอาทิตย์มีราคาแพงมากและยังมีประสิทธิภาพต่ำ หากจะพึ่งแต่พลังงานจากเซลล์แสงอาทิตย์แต่เพียงอย่างเดียวก็จะไม่พอใช้ หากจะใช้พอสำหรับสร้างคุณภาพชีวิตสูงสุดภายในบ้านก็ต้องใช้แผงเซลล์จำนวนมาก กินเนื้อที่ถึง ๑๕ หลังคาบ้าน ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ

บ้านชีวาทิตย์คือการปฏิวัติแนวความคิดโดยเน้นศักยภาพในการใช้พลังงานของบ้านแทนศักยภาพของเซลล์แสงอาทิตย์ เมื่อการสร้างความสบายภายในบ้านใช้พลังงานน้อยมากหรือแทบจะไม่ได้ใช้เลย พลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้จากพื้นที่เซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาบ้านเพียงหลังคาเดียวก็เพียงพอ ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ ทำให้การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ภายในบ้านกลายเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่ใช่เรื่องไกลตัวสำหรับคนไทยอีกต่อไป โดยอาศัยการผสมผสานองค์ความรู้ที่ได้สั่งสมมายาวนานทั้งจากงานวิจัยและประสบการณ์ตรง ต่อยอดมาเรื่อย ๆ เมื่อออกแบบบ้านประหยัดพลังงานจนแล้วเสร็จก็ได้ทดลองอยู่อาศัยจริง ทดลองติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อเก็บข้อมูลพลังงานที่ผลิต ได้พัฒนาทั้งศักยภาพในการประหยัดพลังงานของบ้านและการใช้งานเซลล์แสงอาทิตย์จนมาบรรจบพบกันและเอื้อประโยชน์ให้กันในที่สุด

แนวคิดของบ้านพลังงานแสงอาทิตย์ที่ให้คุณภาพชีวิตสูงสุดนี้ได้รับเสียงตอบรับอย่างมากทั้งจากคนไทยและคนต่างชาติ มีนักข่าวจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างๆ มาสัมภาษณ์มากมายทั้ง The Nation, Asia Week, Photon Magazine นิตยสารเกี่ยวกับโซลาร์เซลล์จากเยอรมัน สำนักข่าว AFP ของฝรั่งเศส และ Architecture Week ซึ่งเป็นนิตยสารที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้ต้อนรับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสำคัญที่ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผู้อำนวยการภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก โปรแกรมสิ่งแวดล้อมองค์การสหประชาชาติ (UNEP) เป็นต้น

พลังงานลม

จากความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะเด่นคือมีแสงแดดจัดและมีความชื้นสูง จนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ และผลิตน้ำใช้จากการกลั่นตัวของความชื้นในอากาศเมื่อกระทบผิวหลังคาไหลลงสู่บ่อกรอง ดังปรากฏในบ้านชีวาทิตย์แล้ว ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการยังเห็นถึงความเป็นไปได้ในการนำพลังงานลมใช้ประโยชน์ และได้ทำการค้นคว้าวิจัยจากข้อมูลที่รวบรวมไว้ในหลายเรื่องๆ เช่น Wind Sculpture ข้อมูลทิศทางความเร็วลม ฯลฯ

บ้านชีวาทิตย์ : ต้นแบบการอยู่อาศัยอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ความโดดเด่นในเรื่องการประยุกต์ใช้พลังงานทดแทนและน้ำใช้จากแหล่งธรรมชาติตลอดจนการจัดการและหมุนเวียนทรัพยากรอย่างผสมผสาน สรุปได้ดังต่อไปนี้

- สามารถติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์โดยใช้พื้นที่น้อยกว่าบ้านทั่วไปประมาณ ๑๕ เท่า แต่สามารถผลิตไฟฟ้าใช้ได้เพียงพอ
- สามารถนำน้ำจากธรรมชาติมาใช้ได้อย่างเพียงพอ โดยไม่ต้องพึ่งพาน้ำประปาและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม
- มีการประยุกต์ใช้พลังงานหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันได้แก่ การหมุนเวียนน้ำใช้ การใช้ก๊าซชีวภาพและปุ๋ยชีวภาพ
- การประยุกต์เทคโนโลยียุคใหม่ ซึ่งเหมาะสมกับประเทศไทยในยุคอนาคต เช่น ระบบปรับอากาศ การทำความเย็น โดยใช้การระเหยของน้ำแต่ไม่นำความชื้น เป็นต้น
- คุณภาพชีวิตของผู้ใช้อาคารสูงกว่าบ้านทั่วไปมาก เช่น การควบคุมคุณภาพอากาศภายในอาคาร ความสวยงามของอาคารสถานที่ ความเป็นอยู่ที่สุขสบาย เป็นต้น

รางวัลที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๓๓ รางวัลนักวิจัยดีเด่น School of Architecture and Planning, University of Colorado, Denver

พ.ศ. ๒๕๔๒ รางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น **"นวัตกรรมบ้านแห่งอนาคต"** สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๓ รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๔๓ สาขาปรัชญา (สถาปัตยกรรม) รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๓ รางวัลเหรียญทองเกียรตินิยม (Gold Medal with Mention) สำหรับผลงาน **"นวัตกรรมบ้านแห่งอนาคต"** จากคณะกรรมการการจัดงานนิทรรศการสิ่งประดิษฐ์โลก "BRUSSELS EUREKA 2000 : 49th WORLD EXHIBITION OF INNOVATION, RESEARCH, AND NEW TECHNOLOGY" กรุงบรัสเซลล์ ประเทศเบลเยี่ยม ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

พ.ศ. ๒๕๔๕ รางวัลเอกสารวิจัยส่วนบุคคลดีเด่นประจำปีการศึกษา ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

พ.ศ. ๒๕๔๖ รางวัล ASEAN ENERGY AWARD - 2003 สำหรับผลงานออกแบบอาคารมหาวิทยาลัยชินวัตร ในงาน Best Practice Competition in Buildings จาก ASEAN ENERGY EFFICIENCY AND CONSERVATION (EE&C)

พ.ศ. ๒๕๔๖ รางวัล Ashrae Regional Technology Award (2002 - 2003) สำหรับผลงานบ้านชีวาทิตย์ ผลิตพลังงานและมหาวิทยาลัยชินวัตร จาก American Society of Heating Refrigerating and Airconditioning Engineers, Inc. (ASHRAE) รางวัล Ashrae Thailand Chapter Award (2002 - 2003) สำหรับผลงานบ้านชีวาทิตย์ ผลิตพลังงาน จาก American Society of Heating Refrigerating and Airconditioning Engineers, Inc. (ASHRAE)

พ.ศ. ๒๕๔๗ รางวัลอาคารอนุรักษ์พลังงานดีเด่น (Best Practices Competition for Energy Efficient) ของภูมิภาคอาเซียนประจำปี ๒๕๔๗ ประเภทนวัตกรรมใหม่ด้านอนุรักษ์พลังงาน (Special Submission) จากเครือข่ายความร่วมมือด้านพลังงานอาเซียน (Energy Efficiency and Conservation Sub-Sector Network of the ASEAN Energy Cooperation)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

พ.ศ. ๒๕๔๒ ปฐมาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๓๙ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ
โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

โครงการดีเด่นของชาติ

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ลุ่มน้ำที่ ปตท. เข้าไปดำเนินการปลูก

รูปเปรียบเทียบพื้นที่ป่า

ภาพบน : สภาพป่าก่อนการดำเนินการปลูก

ภาพล่าง : สภาพป่าสมบูรณ์หลังจาก ปตท. เข้ามาดำเนินการปลูก

การร่วมมือร่วมใจปลูกต้นไม้ แปลงปลูกป่า FPT 21/1 ปี ๒๕๓๙

โครงการยุวชน ปตท. รักษาป่า

โครงการยุวชน ปตท. รักษาป่า

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ
โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

โครงการดีเด่นของชาติ

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ๕๐

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ความเป็นมา

ปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ของประเทศได้ลดน้อยถอยลงตามลำดับ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดภัยธรรมชาติ ความแห้งแล้งและอุทกภัย ตลอดจนส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของชาติ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น สภาพปัญหาความแห้งแล้งที่เกิดขึ้น ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คุณหญิงสุประภาดา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อัญเชิญพระราชกระแสมายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามหนังสือสำนักราชเลขาธิการ ที่ รล ๐๐๐๙/๑๑๙๕๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ช่วยหามาตรการหยุดยั้งการทำลายป่า และเร่งฟื้นต้นน้ำลำธาร โดยพระราชทานพระราชวินิจฉัยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาปัญหาการขาดแคลนน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของชาติที่ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วนที่สุด

ด้วยตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์เป็นล้นพ้น ฉะนั้นเพื่อแสดงความจงรักภักดีและเพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อกิจการป่าไม้ของชาติกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ ขึ้น โดยนำโครงการเข้าที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้ความเห็นชอบโครงการและอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ขึ้น เพื่อดำเนินโครงการให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ในด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสที่ทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐

๓. เพื่อปลูกป่าถาวรคืนชีวิตสู่ธรรมชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยพิบัติต่างๆ ที่เกิดจากป่าไม้ถูกทำลาย

วิธีดำเนินงาน

๑. ปลูกป่า ปลูกเสริมป่าและฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมด้วยการปลูกป่า ๑ ปี บำรุงรักษา ๒ ปี ในทุกพื้นที่ดำเนินการ หลังจากนั้นส่งมอบพื้นที่ปลูกแล้วเสร็จแก่กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เพื่อดูแลต่อไป

๒. จัดโครงการเสริมต่างๆ ในพื้นที่แปลงปลูกที่กำลังดำเนินการ และพื้นที่ที่ส่งมอบแก่กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแล้วพร้อมสร้างจิตสำนึกแก่ชุมชนให้ร่วมกันดูแลรักษาป่าให้คงอยู่ถาวรตลอดไป

โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ ประกอบด้วยรัฐบาล โดยกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นแกนนำและได้ประกาศเชิญชวนหน่วยงานภาครัฐ เอกชนทุกหมู่เหล่า เข้าร่วมดำเนินการปลูกป่าและฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีสภาพเสื่อมโทรม จำนวน ๕ ล้านไร่ทั่วประเทศ

การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ในฐานะหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ประกอบภารกิจหลักในการรักษาความมั่นคงทางด้านพลังงานของชาติโดยดำเนินการตามเป้าหมายหลักควบคู่ไปกับการรักษาสภาพแวดล้อมมาโดยตลอด จึงได้อาสาเข้าร่วมโครงการด้วยการรับปลูกป่าจำนวน ๑ ล้านไร่และได้จัดตั้งหน่วยงาน **"โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปตท."** ขึ้น เพื่อบริหารและดำเนินโครงการนี้โดยเฉพาะ นับตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ - ๒๕๔๕ โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปตท. ได้ดำเนินการปลูกและฟื้นฟูสภาพป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีสภาพเสื่อมโทรมและไม่มีราษฎรครอบครองทำกินเป็นจำนวน ๑,๐๑๓,๗๕๘ ไร่ ๔๑๐ แปลง ปลูกใน ๔๘ จังหวัด โดยจะดำเนินการปลูก ๑ ปี บำรุงรักษา ๒ ปี ในทุกพื้นที่ที่ดำเนินการ ก่อนส่งมอบแก่กรมป่าไม้เพื่อดูแลต่อไป

การปลูกป่าในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปตท. นั้น เป็นการปลูกป่าในพื้นที่อนุรักษ์ตามพื้นที่เป้าหมาย (Forest Plantation Target - FPT) ที่กรมป่าไม้กำหนดโดยผ่านความเห็นชอบจากสภาตำบลและจังหวัด พื้นที่ปลูกป่ามีความสำคัญในฐานะที่เป็นป่าต้นน้ำลำธารของแม่น้ำสายสำคัญ ป่าพรุและป่าชายเลนหลายพื้นที่เป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชและสัตว์ ซึ่งสภาพผืนป่าในพื้นที่ดังกล่าวมีสภาพเป็นเทือกเขาหัวโล้นหรือป่าที่เสื่อมโทรมมากในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

หลังจากมีการสำรวจแนวเขตที่จะใช้ปลูกป่าร่วมกับผู้นำท้องถิ่น ตัวแทนราษฎรและเจ้าหน้าที่ป่าไม้จึงทำการกำหนดหมายแนวเขตและปักหลักพื้นที่ปลูกป่าและสรุปจำนวนพื้นที่ที่แน่ชัด พร้อมกับสำรวจสภาพป่าพันธุ์ไม้เดิม เพื่อเตรียมงานปลูกป่าในช่วงต่อไป ภารกิจประการแรกคือการทำทางตรวจการณ์รอบแปลง ซึ่งนอกจากจะใช้เป็นแนวกันไฟแล้ว ยังใช้เป็นเส้นทางลำเลียงกล้าไม้อีกด้วย จากนั้นจึงดำเนินการแผ้วถางวัชพืช การดายวัชพืชนั้นต้องระวังไม่ให้กระทบต่อลูกไม้ธรรมชาติที่มีอยู่เดิม จากนั้นจะกำหนดจุดปลูกกล้าไม้ ซึ่งกรมป่าไม้เป็นผู้สนับสนุน โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๑๓๐ ต้นต่อ ๑ ไร่ สำหรับป่าบกและ ๗๑๐ ต้นต่อ ๑ ไร่ สำหรับป่าพรุและป่าชายเลน เป็นพันธุ์ไม้เดิมในท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๕ ชนิด เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพและคงสภาพดั้งเดิมทางธรรมชาติไม่มีการตัดฟันไม้ท้องถิ่นและหลีกเลี่ยงการเก็บริบ สุม เผา

กล้าไม้ที่ปลูกประกอบด้วยพันธุ์ไม้เดิมของป่านั้นๆ และพันธุ์ไม้หลากหลาย คัดสรรเฉพาะที่เหมาะกับระบบนิเวศของผืนป่าแต่ละแห่ง นอกจากนั้นยังปลูกพันธุ์ไม้ที่เป็นพืชอาหารสัตว์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ เช่น

หว้า มะขามป้อม สะเดาป่า ขี้เหล็กป่า มะม่วงป่า ฯลฯ นับเป็นการฟื้นฟูระบบนิเวศโดยวิธีธรรมชาติ แปลงปลูกป่าบางพื้นที่ปลูกสีเสียดแก่นเป็นแนวรั้วเพื่อกันพื้นที่ปลูกป่าจากพื้นที่ทำกินของชาวบ้านและเพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์เลี้ยงของชาวบ้านเข้ามาหากินหรือเข้ามาเหยียบย่ำกล้าไม้ในแปลงปลูกเนื่องจากสีเสียดแก่นเป็นพืชที่มีหนามและยังทนไฟ จึงช่วยบรรเทาปัญหาเรื่องไฟป่าได้พอสมควร

การลงกล้าไม้เริ่มในช่วงต้นฤดูฝน ในพื้นที่ที่ป่าถูกทำลายจนโล่งเตียน จำเป็นต้องปลูกเต็มพื้นที่ หากป่าผืนนั้นยังคงมีต้นไม้เดิมเหลืออยู่ จะดำเนินการปลูกเสริม เพื่อให้ป่าคืนสู่สภาพเดิมตามธรรมชาติ เนื่องจากหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการปลูกป่าคือ การฟื้นฟูระบบนิเวศของป่าให้กลับคืนสู่สภาพทั้งระบบ การปลูกป่าจึงดำเนินการควบคู่กับการปกป้องคุ้มครองให้กระบวนการฟื้นตัวโดยธรรมชาติของป่าเป็นไปอย่างราบรื่น

การปลูกป่าเป็นงานที่ยากลำบาก แต่การรักษาป่าที่ปลูกแล้วให้อยู่รอดตลอดไปกลับเป็นงานที่ยากลำบากยิ่งกว่า โครงการปลูกป่าฯ ปตท.จึงมิได้มุ่งเน้นแต่เพียงการปลูกและฟื้นฟูพื้นที่ป่าให้ได้ครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ๑ ล้านไร่เท่านั้น หากยังมุ่งเน้นให้มีการดูแลรักษาป่าระยะยาว เพื่อให้ป่าที่ปลูกฟื้นตัวเป็นป่าที่สมบูรณ์หรือเป็น **"ป่าถาวร"** ในอนาคต

จากแนวคิดที่ว่า **"คนอยู่ได้ ป่าอยู่รอด คนกับป่าผูกพัน พึ่งพิง ดูแลกันและกัน"** แปรสู่กลยุทธ์เพื่อป่าอยู่รอด เพื่อคนอยู่ โดยจัดทำกิจกรรมในโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานปลูกป่าและปลูกคนปูรากฐานและสร้างความแข็งแกร่งให้กับชุมชนรอบพื้นที่แปลงปลูกป่า

จากปี ๒๕๓๗ จนถึงปี ๒๕๔๗ โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปตท. ได้จัดทำโครงการเสริมต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่า
๒. โครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.)
๓. โครงการยุวชน ปตท. รักษาป่า
๔. โครงหารหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา
๕. โครงการกองทุนรักษาป่าระยะยาว
๖. โครงการศึกษาวิจัยการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
๗. โครงการประชาสัมพันธ์
๘. โครงการเหรียญหลวงพ่อคูณฯ รุ่น **"กูรักษ์ป่า"**
๙. โครงการหัวใจสีเขียว
๑๐. โครงการ **"รางวัลลูกโลกสีเขียว"**

โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่า

ไฟป่า นับเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการรักษาป่า ไฟป่าทำให้ผืนป่าถูกทำลายเสียหายและทำให้การฟื้นตัวเป็นไปอย่างเชื่องช้า ลูกไม้ที่ถูกไฟเผาผลาญทุกปี จะไม่มีโอกาสเติบโตเป็นไม้ใหญ่ ในทางตรงข้าม หากสามารถป้องกันไฟป่าได้อย่างต่อเนื่อง ป่าจะทวีความชุ่มชื้นและลูกไม้จะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ไฟป่านอกจากส่งผลเสียหายต่อป่าไม้ สัตว์ป่าและสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในป่าแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งดิน น้ำ อากาศ กล่าวคือส่งผลต่อระบบนิเวศโดยรวม

จากข้อมูลของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระบุชัดเจนว่า การเกิดไฟป่า ซึ่งมักเกิดขึ้น

ในช่วงตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม อันเป็นช่วงที่แห้งแล้งที่สุดในรอบปี ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากคนจากการเผาวัชพืชในไร่ของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบผืนป่าหรือเกิดจากพรานอาชีพและพรานสมัครเล่นที่เผาหญ้าคาเพื่อให้หญ้าระบัดล่อสัตว์ป่าออกมาหากินจะได้สะดวกต่อการไล่ล่า

ด้วยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ปตท. จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่าแก่ชาวบ้านรอบพื้นที่แปลงปลูกป่า โดยผู้เข้าอบรมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณประโยชน์ของป่าต่อการดำรงชีวิต ความรู้เกี่ยวกับโทษและอันตรายของไฟป่า นอกจากนั้นยังได้รับการฝึกปฏิบัติการดับไฟป่า ทำแนวกันไฟ ผู้ผ่านการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตร และชุมชนจะได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ดับไฟป่า ในการอบรมแต่ละครั้ง ปตท. ได้ประสานงานกับนายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ป่าไม้ รับสมัครและคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมครั้งละประมาณ ๑๐๐ คนใช้เวลาอบรม ๓ วัน

โครงการนี้เริ่มเมื่อปี ๒๕๓๘ จนถึงสิ้นปี ๒๕๔๗ มีผู้ผ่านการอบรม ๑๒๖ รุ่น จำนวน ๑๕,๑๖๐ คน และในอีก ๕ ปี ข้างหน้าจะมีผู้ผ่านการอบรมประมาณ ๒๐๐ รุ่น จำนวน ๒๕,๐๐๐ คน

ด้วยตระหนักถึงมหันตภัยจากไฟป่า เมื่อถึงช่วงสุดท้ายของการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละพื้นที่จึงร่วมแรงร่วมใจ ตั้งกลุ่มอาสาสมัครป้องกันไฟป่าของชุมชนขึ้น โดยจัดเวรยามเฝ้าดูป่าอย่างเข้มงวดตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยใช้กำลังคนในชุมชนของแต่ละหมู่บ้านสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาเฝ้าป่า มาเฝ้าดูไฟไม่ให้เกิดขึ้นในผืนป่าของชุมชนของคนทั้งประเทศ

โครงการหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา

การดำเนินงานโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ มิได้จำกัดเฉพาะการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมโดยการปลูกป่าและดูแลรักษาป่าเท่านั้น หากให้ความสำคัญต่อกิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรที่อยู่รอบพื้นที่แปลงปลูกป่า ปตท. โดยประสานความร่วมมือกับสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เพื่อดำเนินการจัดทำ **"โครงการหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา"** เพื่อลดปัญหาความยากจนซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการบุกรุกทำลายป่า ควบคู่กับการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าให้อยู่รอดตลอดไป

การดำเนินงานในหมู่บ้านเป้าหมายมีระยะเวลา ๓ ปี โดยใช้กระบวนการ AIC (Appreciation Influence and Control) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวแทนชาวบ้านได้ร่วมคิดวิเคราะห์ ค้นหาปัญหา และความต้องการที่แท้จริง อันจะนำไปสู่การสร้างแนวทางการพัฒนาวางแผนอนาคตและตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง

ลำดับแรก เจ้าหน้าที่โครงการหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา ซึ่งได้ปฏิบัติงานประจำอยู่ในทุกหมู่บ้านเป็นระยะเวลา ๓ ปี งานอาชีพที่ชาวบ้านสนใจในหมู่บ้านอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ เพื่อจุดประกายความคิดให้กับตัวแทนหมู่บ้าน ซึ่งจะกลับมาร่วมปรึกษาหารือกับชาวบ้านในหมู่บ้านของตน

เมื่อผ่านการวิเคราะห์ปัญหาและพิจารณาแนวทางการแก้ไขแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการแก้ปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านซึ่งแบ่งออกเป็นกิจกรรมที่ชาวบ้านในพื้นที่สามารถร่วมมือทำเองได้ งานที่เป็นหน้าที่ของหน่วยราชการ และงานที่ต้องการการแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วน

การส่งเสริมอาชีพและพัฒนาอาชีพคำนึงถึงความสอดคล้องกับภูมิปัญญา การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มุ่งเน้นการผลิตเพื่อยังชีพพร้อมกับการสร้างเสริมให้ชุมชน

มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองบนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชาวบ้านส่วนใหญ่ในโครงการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพส่วนใหญ่จึงสัมพันธ์กับการเกษตร ทั้งในด้านการปลูกผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผลและพืชไร่ การเลี้ยงเป็ด ไก่ กบ การเพาะเห็ด ขยายสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่สามารถนำผลผลิตที่เหลือกินเหลือใช้ มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารทางเกษตรที่สามารถเก็บไว้ได้นาน ชาวบ้านจากหมู่บ้าน ปตท. พัฒนาที่บ้านกุยแหย่ บ้านสะพานลาว บ้านพุเตย บ้านประจำไม้ และบ้านไร่ป้า อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ได้ทำกล้วยอบเนย ถั่วเคลือบน้ำตาล น้ำพริกเผา น้ำพริกนรก ไม้กวาดจากดอกหญ้า ซึ่งเป็นเชื้อไฟอย่างดีในหน้าแล้ง

กิจกรรมต่าง ๆ ที่โครงการ **"หมู่บ้าน ปตท. พัฒนา"** ให้การสนับสนุนการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ เช่น การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร การฝึกทักษะด้านการตลาด การทำงานเป็นกลุ่ม การบริหารกองทุนหมุนเวียน ฯลฯ

การพัฒนาสุขภาพอนามัยและสาธารณสุขมูลฐาน เช่น กองทุนยา การปรับปรุงการสุขาภิบาล การสร้างส้วมที่ถูกสุขลักษณะการกำจัดขยะ

การพัฒนาองค์กรชาวบ้าน เช่น การฝึกอบรมและศึกษาดูงานในเรื่องการบริหารจัดการระบบการเงิน การทำบัญชี

การส่งเสริมการศึกษา เช่น ทุนการศึกษา โครงการอาหารกลางวัน อุปกรณ์การศึกษา กีฬา ฯลฯ ด้านอื่น ๆ ได้แก่ การสร้างสาธารณสมบัติของหมู่บ้าน ฯลฯ

ปัจจุบันโครงการหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา กำลังดำเนินงานทั่วประเทศ ๑๘๘ หมู่บ้าน และจะขยายเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป โดยคาดว่าใน ๕ ปีข้างหน้าจะมีหมู่บ้าน ปตท.พัฒนาประมาณ ๔๐๐ หมู่บ้านทั่วประเทศ ประชากรประมาณ ๔๘,๐๐๐ หลังคาเรือน จำนวนประชากรประมาณ ๒๔๐,๐๐๐ คน

โครงการประชาสัมพันธ์

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะกระตุ้น ชักจูง เชิญชวน สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้ตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ ร่วมแรงร่วมใจกันปลูกป่า ดูแลปกป้องผืนป่าให้เป็นป่าถาวรตลอดไป อีกทั้งเป็นการให้กำลังใจกับบุคคลหรือองค์กรที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะช่วยกันดูแลป่าได้รับรู้ถึงความสำเร็จและผลประโยชน์ที่จะเกิดกับป่าไม้ของประเทศ เศรษฐกิจ และสังคม หากได้เข้าร่วมโครงการนี้

รวมทั้งเผยแพร่การดำเนินงานและความสำเร็จในการปลูกป่าและกลยุทธ์ที่จะให้ป่าที่ปลูกแล้วอยู่รอดนั้นได้เผยแพร่และสามารถที่จะพิสูจน์ได้ ดังนั้น นอกจากประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ แล้ว ปตท. ยังได้จัดทำโครงการอื่น ๆ อีกหลาย ๆ โครงการที่จะนำผู้คนไปสัมผัสผลงานโดยตรง เช่น โครงการท่องดูรู้รักษ์ป่า โดยนำนิสิต นักศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกและมีผลงานด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เข้าไปทำกิจกรรมในพื้นที่แปลงปลูกป่าของ ปตท. ทุกปี เป็นต้น

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ โดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
เป็นโครงการดีเด่นของชาติ
สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

Junior Science Talent Project

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชีวเคมี)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ประวัติ

เกิดวันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๗

ที่อยู่

๕๖ อินทามะระ ๔๐ สุทธิสาร กรุงเทพมหานคร

ที่ทำงาน

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

๑๑๓ อุทยานวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๙	ปริญญาตรี (เกียรตินิยมอันดับ ๑) สาขาเคมี มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ประเทศอังกฤษ
พ.ศ. ๒๕๑๒	ปริญญาเอก สาขาเคมีอินทรีย์ มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ประเทศอังกฤษ

ความเชี่ยวชาญ

ชีวเคมีและเคมีบำบัดของมาลาเรีย

นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๑๒	อาจารย์เอก ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๗	นักวิจัยหลังปริญญาเอก (post - doctoral research fellow) มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอส แอนเจลิส ภาควิชาเคมีและสถาบันชีววิทยาโมเลกุล
พ.ศ. ๒๕๑๘	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๒๒	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. ๒๕๒๑	รองศาสตราจารย์ ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๒๖ ศาสตราจารย์ ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๔ ผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

พ.ศ. ๒๕๓๒ ศาสตราจารย์ ๑๑ ภาควิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๓๓ ศาสตราจารย์เยี่ยม มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซานฟรานซิสโก

พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๑ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๖ ประธานคณะกรรมการบริหาร มูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน ประธานมูลนิธิพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (มูลนิธิ พสวท.)

พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน ประธานมูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

หน้าที่การงานหรืออาชีพ

นักวิจัยอาวุโส ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

ที่ปรึกษาอาวุโส ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ผลงานดีเด่น

ผลงานด้านวิจัย

นับระยะเวลาที่ผ่านมากว่า ๒๐ ปี ที่ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้อุทิศตนเพื่องานวิจัยค้นคว้ากลไกการต้านทานเชื้อมาลาเรียของยาต้านมาลาเรียในกลุ่มแอนติโฟเลตซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่ามาลาเรียเป็นปัญหาโรคติดเชื้อที่สำคัญไม่เพียงแต่เฉพาะในประเทศไทยแต่ยังคงเป็นปัญหาของประชากรทั่วโลกดังจะเห็นได้จากรายงานขององค์การอนามัยโลกที่กล่าวไว้ว่า ประชากร ๕๐๐ ล้านคนทั่วโลกประสบปัญหาการติดเชื้อมาลาเรีย ในจำนวนนี้มีประชากรที่ตายจากเชื้อมาลาเรียจำนวนประมาณ ๑ ล้านคน สาเหตุสำคัญเกิดจากการที่เชื้อมาลาเรียดื้อต่อยาต้านมาลาเรีย ด้วยเหตุนี้การศึกษาถึงกลไกการดื้อต่อยาต้านมาลาเรียจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้ทำการศึกษากลไกการดื้อยาต้านมาลาเรียในกลุ่มแอนติโฟเลตซึ่งโดยปกติการออกฤทธิ์ของยาในกลุ่มนี้ เกิดจากการที่ยาเข้าไปจับอย่างจำเพาะเจาะจงกับเอ็นไซม์ที่ชื่อไดโฮโดรโฟเลตรีดักเตส (Dihydrofolate Reductase; DHFR) ซึ่งเป็นเอ็นไซม์ที่สำคัญต่อการดำรงชีพของเชื้อมาลาเรีย อันเป็นสาเหตุทำให้เชื้อมาลาเรียตาย แต่เมื่อใช้ยาชนิดนี้รักษาต่อไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง ทำให้เกิดการดื้อต่อยาดังกล่าว ซึ่งกลไกการดื้อยานี้เกิดจากการที่เชื้อมาลาเรียได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเอ็นไซม์ที่เรียกว่าการเกิดมิวเทชั่น (mutation) ทำให้ยาไม่สามารถเข้าไปจับกับเอ็นไซม์ได้ เป็นผลทำให้ยาไม่สามารถออกฤทธิ์ได้ ผลงานวิจัยล่าสุดของ ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้แสดงให้ทั่วโลกได้ตระหนักถึงความเพียรพยายามและความสามารถที่ประสบความสำเร็จเป็นครั้งแรกของโลก ในการค้นพบกลไกการดื้อยาของเชื้อในระดับโมเลกุลโดยการค้นพบโครงสร้าง ๓ มิติของเอ็นไซม์ไดโฮโดรโฟเลตรีดักเตส - ไทมิดีนซินเทส (Dihydrofolate Reductase-Thymidine Syntase; DHFR-TS) และการเปลี่ยนแปลงของเอ็นไซม์ดังกล่าวด้วย

การเกิดมิวเทชั่น ผลงานนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Nature Structural Biology ฉบับเดือนพฤษภาคม ปี ๒๕๔๖ ผลจากการค้นพบโครงสร้างของเอ็นไซม์ดังกล่าวนำไปสู่การออกแบบสารเคมีหรือยาใหม่ที่สามารถเข้าไปจับกับเอ็นไซม์และออกฤทธิ์กับเชื้อมาลาเรียที่ดื้อต่อยาได้ซึ่งขณะนี้สามารถออกแบบยาที่เข้าไปจับกับโครงสร้างของเอ็นไซม์ของเชื้อดื้อยาได้เป็นอย่างดีในระดับห้องปฏิบัติการผลงานวิจัยนี้นับเป็นก้าวสำคัญของวงการวิจัยมาลาเรียที่จุดประกายให้เกิดความหวังใหม่ในการพัฒนายาต้านเชื้อมาลาเรีย เพื่อเอาชนะปัญหาการดื้อยาในโรคติดเชื้อมาลาเรีย อันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยและทั่วโลก

ความก้าวหน้าในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยอย่างจริงจัง ซึ่งศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดองค์กรหลักสำหรับทำหน้าที่วางนโยบายและแผนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเป็นหนึ่งในผู้มีส่วนร่วมในการเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งและกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงาน (ชื่อขณะนั้น) ในปี ๒๕๒๒ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการมีระบบวางแผนและนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน

ในช่วงที่ นายดำรง ลัทธพิพัฒน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพลังงานคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้จัดตั้งศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๒๖) อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเสนอโครงการที่ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นผู้ร่วมร่าง และต่อมา ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ก็ได้ร่วมในการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พ.ศ. ๒๕๒๘) และในการจัดตั้งศูนย์แห่งชาติในด้านเทคโนโลยีเฉพาะทางอีกสองศูนย์

ก้าวสู่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

แม้จะได้เริ่มมีโครงสร้างในการสนับสนุนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดีขึ้นบ้างแล้วแต่ก็ยังมีข้อจำกัดด้านระบบการบริหารงานและเงื่อนไขต่างๆ สืบเนื่องจากความไม่คล่องตัวของระบบ อันเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นหนึ่งในผู้ร่วมดำเนินการ และเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้จัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่มีลักษณะเหมาะสมที่จะดำเนินงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกล่าวคือเป็นสำนักงานในกำกับของรัฐ ที่มีระบบการบริหารที่ไม่ใช่ระบบราชการ และมีการกำหนดนโยบายโดยคณะกรรมการภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพลังงาน เป็นประธานคณะกรรมการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวทช.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญของประเทศไทยที่จะทำให้เกิดการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างจริงจังและเป็นระบบ โดยรัฐเป็นผู้นำทั้งในการจัดตั้งระบบและการลงทุน การวางนโยบายและการดำเนินการโดยใช้หลักการอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน และใช้ระบบการทำงานและการจ้างงานที่ไม่เป็นราชการ โดยรวมศูนย์แห่งชาติทั้งสามและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีพันธกิจคล้ายคลึงกันมาประกอบกันเข้าเป็นหน่วยงานใหม่ดังกล่าวโดยมี ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการคนแรก จากผลงานในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สวทช. ท่านจึงได้รับความไว้วางใจจากคณะรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งต่ออีกวาระหนึ่ง รวมเป็นสองวาระ (๒๕๓๕ - ๒๕๔๑)

ผลงานขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

การดำเนินงานช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ มีความมุ่งมั่นในการเป็นกลไกสำคัญเพื่อนำวิสัยทัศน์ มาสานให้เป็นผลงานที่เป็นรูปธรรม ที่จะสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งให้กับวงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศเพื่อสร้างสรรค์ให้ประเทศไทยก้าวไปข้างหน้าอย่างทัดเทียมกับสากลโลก โดยเน้นการสนับสนุนโครงการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรมของหน่วยงานภาครัฐ การดำเนินโครงการวิจัยของศูนย์แห่งชาติและการวิจัยนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของรัฐบาล การสนับสนุนการสร้างความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคเอกชน รวมทั้งการขยายการให้บริการแก่ภาคเอกชนในการสนับสนุนด้านการเงิน การฝึกอบรม การบริการข้อมูลและถ่ายทอดเทคโนโลยี และการให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยในระดับต่างๆ โดยเป็นทุนที่มีความคล่องตัวสูงต่างจากที่เป็นอยู่ในขณะนั้น การให้ทุนการศึกษาทั้งต่างประเทศและภายในประเทศ ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดผลงานที่มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์มากมาย

นอกเหนือจากผลงานดังกล่าวข้างต้น ท่านยังมีบทบาทสำคัญในการผลักดันโครงการต่างๆ เช่น

โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นของประเทศไทยในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนภาครัฐและเอกชนในการสร้างความสามารถในการแข่งขันและก้าวทันกระแสของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และเสริมสร้างระบบนวัตกรรมของประเทศไทย โดยเฉพาะความเชื่อมโยงระหว่างภาคการศึกษาและวิจัยกับภาคการผลิต จึงร่วมผลักดันให้เกิดโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย (ชื่อปัจจุบัน) ขึ้นและคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ สวทช. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการ ในปัจจุบันอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทยได้กลายเป็นสถานที่สำคัญที่ทำการวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต การบริการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ และเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยทั่วไป

โครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็กและเยาวชน

สวทช. ร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จัดทำโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าหมายที่จะค้นหาและคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่แนวโน้มว่ามีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาให้การพัฒนา โดยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับความถนัดของเด็กแต่ละคน เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีศักยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มพูนอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง โดยมีนักวิทยาศาสตร์และนักเทคโนโลยีชั้นนำที่มีประสบการณ์การวิจัยระดับสูงเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำและปรึกษา ตลอดจนติดตามพัฒนาการเพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนพัฒนาเป็นนักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี และนักวิจัยในระดับที่คุณภาพสูง

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้ร่วมผลักดันโครงการตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน ท่านนายกรัฐมนตรี (พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงการ และให้การสนับสนุนงบประมาณในการสร้าง **"ค่ายวิทยาศาสตร์ถาวร"** สำหรับเด็กและเยาวชนขึ้นที่อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย

โครงการสมองไหลกลับ

โครงการนี้ริเริ่มจากความพยายามร่วมกันระหว่างสำนักงานที่ปรึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (OSTC) กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และมูลนิธิดำรง ลัทธพิพัฒน์ ในการจัดตั้งสมาคมนักวิชาชีพไทยในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา (ATPAC) สมาคมนักวิชาชีพไทยในญี่ปุ่น (ATPIJ) และสมาคมนักวิชาชีพไทยในยุโรป (ATPER) เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของนักวิชาชีพไทยจากต่างประเทศและในประเทศ ในการร่วมมือกันพัฒนาโครงการหลักและให้นักวิชาชีพไทยกลับมาทำงานในประเทศไทย เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้ร่วมผลักดัน **"โครงการสมองไหลกลับ"** โดยดำเนินการให้ได้รับการอุดหนุนจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติและได้เสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้มีมติให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งหน่วยงานของโครงการ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สรรหาและให้การสนับสนุนนักวิชาชีพไทยที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ซึ่งพำนักอยู่ในต่างประเทศให้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนางานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการ **"สร้างคน"**

โครงการทุนสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา นอกจากสาเหตุเกี่ยวกับกลไกทางการเงินและการคลังแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากกระบวนการพัฒนาของประเทศที่มิได้สร้างความแข็งแกร่งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพื้นฐาน และการละเลยที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ของไทย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการร่วมมือประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนผู้ใช้เทคโนโลยี และปัจจัยสำคัญ คือการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีถึงระดับที่สามารถคิดค้นเทคโนโลยีขึ้นเองได้

จากเหตุดังกล่าว สวทช. โดย ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ จึงได้จัดตั้งโครงการทุนสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยใช้จุดแข็งของ สวทช. ทางด้านวิชาการและเครื่องมือที่ทันสมัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สวทช. สถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในการผลิตผลงานวิจัยและผลิตบัณฑิตระดับสูงเพื่อให้เข้าสู่ระบบการวิจัยพัฒนา และรองรับอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตในระดับปริญญาเอกและโทในสาขายุทธศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศเพื่อเสริมศักยภาพในการแข่งขันของประเทศให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น รวมทั้งเพิ่มทักษะและสร้างความเข้มแข็งให้แก่นักวิจัยของสามศูนย์ภายใน สวทช. ด้วย นอกจากนี้ได้จัดให้มีโครงการ learn online เพื่อเสริมทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักวิชาชีพ นักศึกษาและบุคคลทั่วไป โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ ท่านมีบทบาทสำคัญในการผลักดันโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศมากมาย เช่น

โครงการศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปก (APEC Center for Technology Foresight)

สวทช. โดย ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นผู้ร่วมผลักดันให้จัดตั้งศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยี

เอเปกขึ้นในประเทศไทย โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากกองทุนกลางเอเปก นับเป็นความภาคภูมิใจของประเทศไทย ในการที่จะเป็นผู้นำเพื่อประสานงานความร่วมมือด้านการคาดการณ์เทคโนโลยีในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายและแผน และการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อป้องกันและบำบัดโรคเขตร้อน (Thailand - Tropical Diseases Research : T - 2)

สวทช. โดย ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และองค์การอนามัยโลก ได้ร่วมกันจัดตั้งโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อป้องกันและบำบัดโรคเขตร้อน เพื่อวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับโรคเขตร้อนให้ได้เป็นผลผลิตที่สามารถนำไปใช้งานได้ และพัฒนาตัวยาใหม่ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม

โครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น

การก่อตั้งมูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ด้วยวิสัยทัศน์อันกว้างไกล ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของนักวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงได้ร่วมกันผลักดันและจัดตั้งมูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยขึ้น ซึ่งเป็นมูลนิธิฯ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีผลงานต่อเนื่องในวิชาชีพของตนมาเป็นเวลานาน ซึ่งมีความสนใจและประสบการณ์ในการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศ มีการดำเนินงานแบบองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐ เพื่อประกันความเป็นกลางในการพิจารณาเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อรัฐบาล หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนทั่วไปอย่างแท้จริง

การก่อตั้ง ASEAN Virtual Institute of Science and Technology (AVIST)

จากการก่อตั้งโครงการสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย ซึ่งมีการดำเนินงานในลักษณะเป็นสถาบันเหมือน (virtual institute) โดยใช้กลไกความร่วมมือแบบไตรภาคี สนับสนุนและร่วมดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยมีบุคลากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิศวกรรมในระดับสูงที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ทั้งสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนในการเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนในด้านการผลิตและการบริการของประเทศ ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ จึงได้ผลักดันให้เกิด ASEAN Virtual Institute of Science and Technology (AVIST) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในอาเซียนที่มุ่งพัฒนาขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศในอาเซียนแบบปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสะดวกและเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันโดยอาเซียนได้มอบหมายให้ประเทศไทยเป็นผู้ดูแลจัดตั้ง ASEAN Virtual Institute of Science and Technology ซึ่งจะเปิดดำเนินการในลักษณะสถาบันเสมือนของอาเซียนในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีผลงานที่เป็นบทความวิจัยในวารสารวิชาการนานาชาติ ประมาณ

๑๑๐ เรื่อง โดยที่เป็นทั้งผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความวิจัย ได้แก่

Chusacultanachai, S., Thiensathit, P., Tarnchompoo, B.,Sirawaraporn, W. and Yuthavong, Y. (2002) Novel Antifolate Resistant Mutations of *Plasmodium falciparum* Dihydrofolate Reductase Selected in *Escherichia coli, Mol. Biochem. Parasitol.* 120, 61 - 72.

Tarnchompoo, B., Sirichaiwat, C.,Phupong, W., Intaraudom, C, Sirawaraporn, W.,kamchonwongpaisan, S., Vanichrananankul, J., Thebtaranonth, Y. and Yuthavong, Y. (2002) Development of 2,4-Diaminopyrimidines as Antimalarials based on Inhibition of the S108N and C59R+S108N Mutants of Dihydrofolate Reductase from Pyrimethamine-Resistant *Plasmodium Falciparum. J.Med. Chem.* 45, 1244 - 1252.

Yuthavong, Y. (2002) Basis for Antifolate Action and Resistance in Malaria. *Microb. Inf.* 4, 175 - 182.

Sirawaraporn, W., Sirawaraporn, R., Yongkiettrakul, S., Anuwatwora, A., Rastelli, G., kamchonwongpaisan, S., Yuthavong, Y. (2002) Mutational analysis of *Plasmodium falciparum* dihydrofolate reductase : the role of aspartate 54 and phenylalanine 223 on catalytic activity and antifolate binding, *Mol Biochem Parasitol.* 121 : 185 - 193.

Vattanaviboon, P.,Siritanaratkul, N., Ketpirune, J.,Wilairat, P., Yuthavong, Y. (2002) Membrane heme as a host factor in reducing effectiveness of dihydroartemisinin. *Biochem Pharmacol* 64 : 91 - 98.

Vilaivan, T., Saesaengseerung, N., Jarprung, D., Kamchonwongpaisan, S., Sirawaraporn. W., Yuthavong Y. (2003) Synthesis of Solution - Phase Combinatorial Library of 4,6-Diamino-1,2-dihydro-1.3.5-triazine and Indentification of New Leads Against A16V-S108T Mutant Dihydrofolate Reductase of *Plasmodium falciparum . bioorg Med Chem.* 11 : 217 - 224.

Wattanarangsan, J., Chusacultanachai, S., Yuvaniyama, J., Kamchonwongpaisan, S., Yuthavong. Y. (2003) Effect of N - terminal truncation of *Plasmodium falciparum* dihydrofolate reductase on dihydrofolate reductase and thymidylate synthase activity. *Mol. Biochem. Parasitol.* 126 : 97 - 102.

ผลงานวิชาการอื่นๆ

ตำรา คู่มือ หนังสือเกี่ยวชีวเคมี เทคโนโลยีชีวภาพ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยทั่วไปรวม ๑๑ เล่ม

นอกจากการอุทิศตนเพื่องานวิจัยแล้ว ศาสตราจารย์ยุงยุทธ ยุทธวงศ์ ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย โดยท่านได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๒๖ ภายหลังได้รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยที่ท่านได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติคนแรกถึง ๒ สมัย นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอีกหลายมูลนิธิ อาทิ มูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย มูลนิธิพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (มูลนิธิ พสวท.) โดยดำรงตำแหน่งเป็นประธานมูลนิธิจนถึงปัจจุบัน

นับได้ว่า ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้ทำคุณประโยชน์ต่อวงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย ซึ่งไม่เพียงเฉพาะงานวิจัยทางด้านมาลาเรียเท่านั้น แต่ยังเป็นแกนหลักสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยอีกด้วย

รางวัลที่เคยได้รับ

พ.ศ. ๒๕๐๙ รางวัลเหรียญทอง สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. ๒๕๒๗ รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น มูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๒๗ รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๑ ASEAN Science and Technology Meritorious Service Award คณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาเซียน (ASEAN Committee on Science and Technology)

พ.ศ. ๒๕๔๑ ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาชีวเคมี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ. ๒๕๔๕ รางวัลนักเรียนทุนรัฐบาลดีเด่น สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

มหาวชิรมงกุฎ

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชีวเคมี)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านเคมีวิเคราะห์)

ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

FLOW BASED ANALYSIS RESEARCH GROUP

MILESTONES

1975 Flow injection analysis (FIA) introduced by J. Ruzicka & E. H. Hansen

1981 FIA introduced in Thailand by Saisunee Laiwraungrath

1991 * Radiometric FIA

1993 * Visual detection FIA
* FIA with aquarium pump
Computer program for FIA
Single standard calibration

1997 Automatic FIA with autosampler and electronically controlled injection valve

1998 * Peak hold colorimeter/ conductometer
Field-flow fractionation (FFF) introduced in Thailand (the 1st group in Southeast Asia)
Remote FIA

1999 * Flow injection dialysis-Ion chromatography (FID-IC)
Sequential injection analysis (SIA) introduced in Thailand (the 1st group in Southeast Asia)
* FFF-FIA

2000 FIA with Dynamic surface tension detector (DSTD) (the 1st group in Asia)

2001 * FIA with Bead injection (BI)
* SIA with DSTD

2002 * Microtitration using SIA with Lab-on-valve (LOV)
Semi-automatic stopped FI analyzer
Size-based speciation

2003 * Lab-at-valve (LAV)
* SIA with standard addition for voltammetry
* New type of DSTD (liquid-liquid)
* New concept for FI using stopped-flow

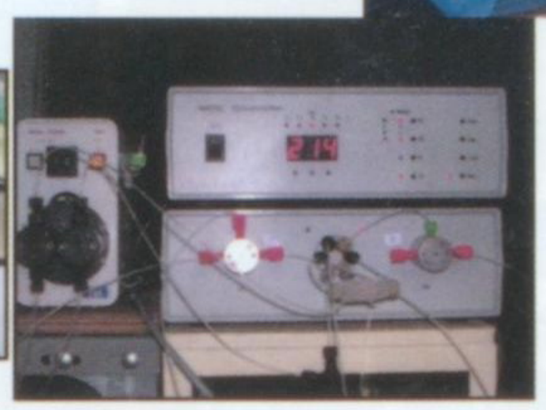

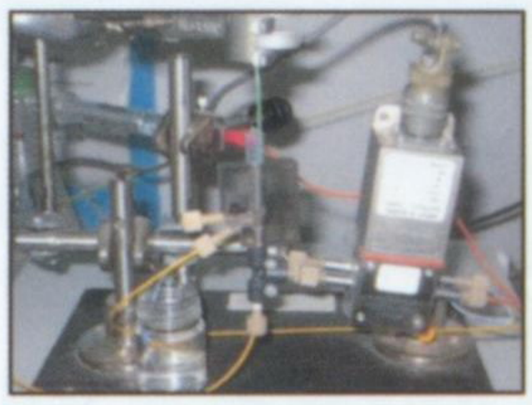

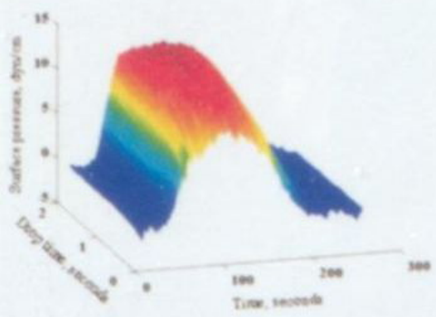
Time, seconds

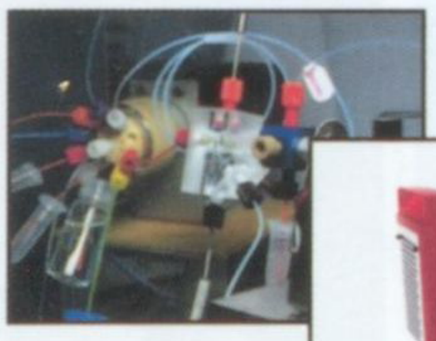

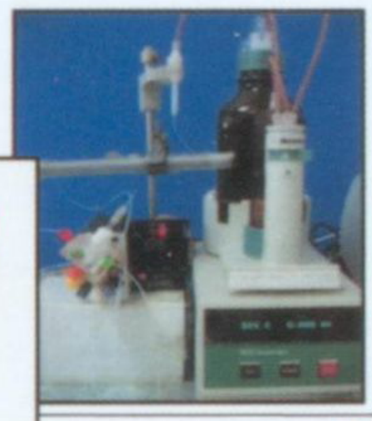

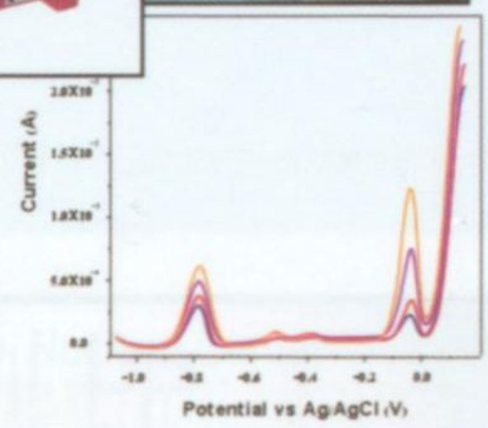
Current (A)
Potential vs Ag/AgCl (V)

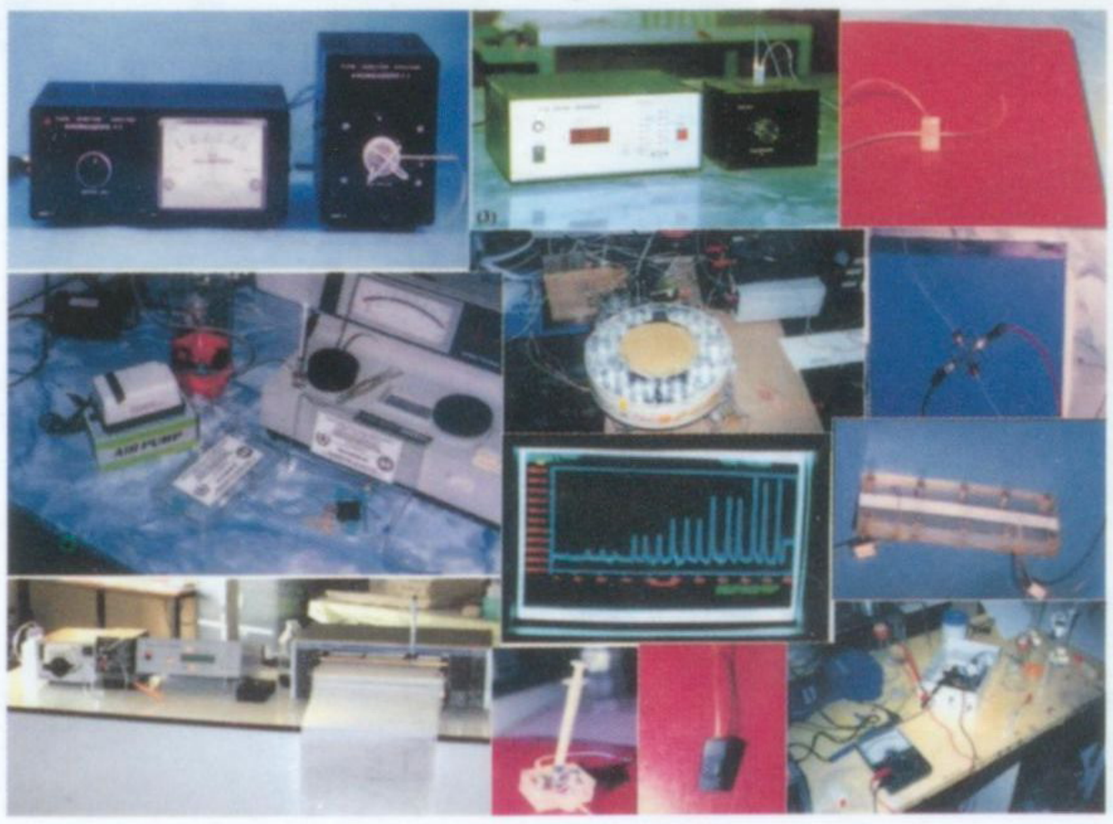

รับขวัญน้อง 13

คณะวิทยาศาสตร์

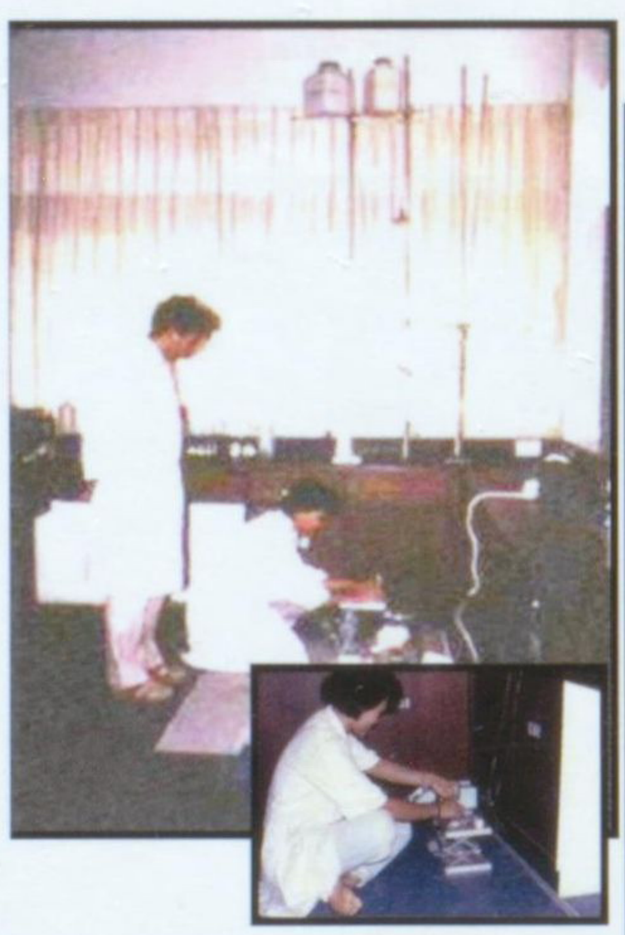

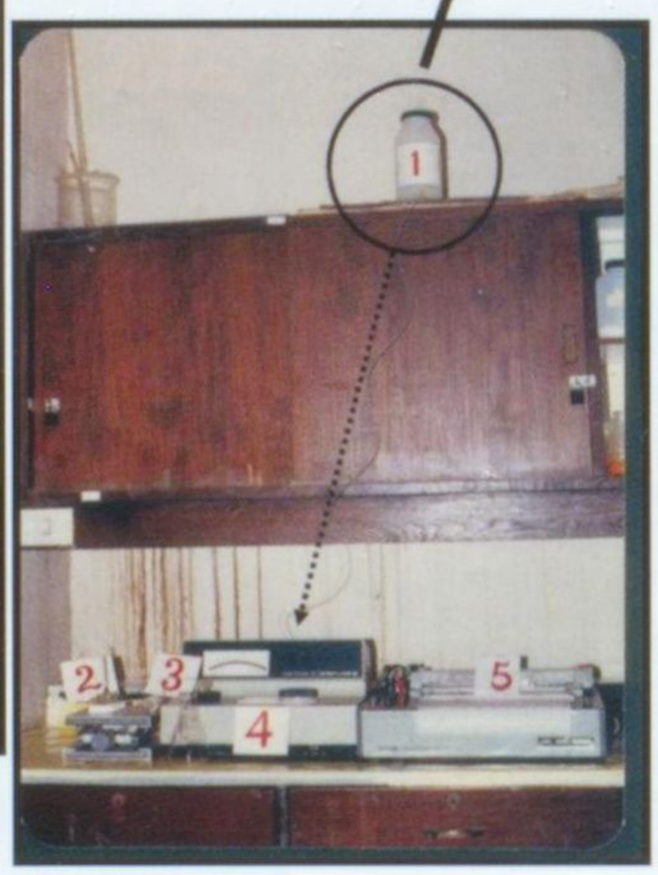
Carrier bottle
1
2
3
4
5

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์

บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านเคมีวิเคราะห์)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

ประวัติ

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๔๙๖ ที่จังหวัดนนทบุรี บิดาชื่อ นายศักดิ์ กรุดพันธ์ มารดาชื่อ นางอุบล กรุดพันธ์ สมรสกับ นางธนกร กรุดพันธ์ (นามสกุลเดิม เกษมกิจวัฒนา) มีธิดา ๑ คน คือ นางสาวศุภรา กรุดพันธ์

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๑ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. ๒๕๑๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

พ.ศ. ๒๕๑๗ วิทยาศาสตรบัณฑิต (เคมี) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๔ Doctor of Philosophy Liverpool John Moores University UK (ด้วยทุน Ph.D. (Chemistry) Research Assistantship Liverpool Education Authority)

การฝึกอบรมและดูงาน

นอกเหนือจากการดูงานต่าง ๆ แล้ว ยังมีประสบการณ์หลังปริญญาเอก (Post doctoral experiences) ได้แก่

- DAAD Research Fellow, ที่ University of Karlsruhe และ Karlsruhe Nuclear Center Germany (ปี ๒๕๒๖ - ๒๕๒๗ ๒๕๓๐ ๒๕๓๒ ๒๕๓๗)
- IAEA Research Fellow, University of Ghent, Belgium (ปี ๒๕๒๙)
- Water Studies Center, Monash University, Australia (ปี ๒๕๒๙)
- Alexander von Humboldt Research Fellow Karlsruhe Nuclear Research Center, Germany (ปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕)
- The Royal Society Visiting Fellow ที่ Liverpool John Moores University, UK (ปี ๒๕๔๑)

หน้าที่การงาน

- ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ ๙ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เชียงใหม่

- เมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เคมี - เภสัช
- หัวหน้าโครงการส่งเสริมสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในโครงการ **"การพัฒนาเครื่องมือและวิธีสำหรับวิทยาศาสตร์การวิเคราะห์ในระดับไมโครและนาโนเพื่อใช้ในงานทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อม"** ของสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ (ทบวงมหาวิทยาลัย)
- ผู้ประสานงานโครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาไทย (ซึ่งพัฒนามาจากโครงการปริญญาเอกร่วมสถาบัน) แขนงวิชาเคมีวิเคราะห์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ (ทบวงมหาวิทยาลัย)
- กรรมการอำนวยการโครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและการวิจัยทางเคมี (PERCH)
- ผู้ประสานงานห้องปฏิบัติการวิจัยการวิเคราะห์ที่ใช้การไหล
- ผู้ประสานงานห้องปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์
- ผู้ประสานงานโครงการวิจัยร่วมมือกับสถาบันในต่างประเทศ (Karlsruhe Research Center (เยอรมัน) ; University of washington, Seattle (สหรัฐอเมริกา) ; Monash University (ออสเตรเลีย) ; Center for Biotechnology (ฟินแลนด์) ; Okayama University และ Aichi Institute of Technology (ญี่ปุ่น)

การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรระหว่างประเทศ

- Course Director การฝึกอบรม (East Asia) Regional Training Course on "Nuclear Related Techniques for Water Monitoring" ของทบวงการปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency : IAEA) ที่จัดขึ้นภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (เมื่อวันที่ ๓ - ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐)
- ผู้เชี่ยวชาญจากทบวงการปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency : IAEA) ให้คำแนะนำด้าน Nuclear and radiochemistry และ Flow Injection Analysis กับ University of Yangon และ Mawlamyine University ประเทศพม่า (เมื่อวันที่ ๗ - ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘)
- วิทยากรบรรยายเรื่อง "Modern Nuclear and Non - nuclear Analytical Techniques" เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ ๗๕ ปี ของ University of Yangon และ Mawlamyine University ประเทศพม่า
- ผู้เชี่ยวชาญของ IAEA ให้การฝึกอบรมนักวิทยาศาสตร์ชาวพม่า (จนถึงปัจจุบันเป็นจำนวน ๖คน) ระยะเวลาฝึกอบรม ๓ - ๗ เดือน
- Honourary Co - editor ของ Flow Injection Newsletter ร่วมกับ Dr.Ian McKelvie แห่ง Water Studies Centre, Monash University ประเทศออสเตรเลีย
- เป็นผู้ประสานงานจัดการฝึกอบรมทางด้าน Nuclear and Radiochemistry โดยการสนับสนุนของ IAEA และรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน ๕ ครั้ง ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ - ปัจจุบัน
- ผู้ประสานงานจัดการฝึกอบรมทางด้าน Nuclear and Radiochemistry และสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนของ The German Academic Exchange Service (DAAD) จำนวน ๒ ครั้ง (ปี ๒๕๒๙ และ ๒๕๓๘)

- ผู้ร่วมจัด Regional Workshop on Flow Injection Analysis ซึ่งสนับสนุนโดย NIDMAR / AIDAB, Australia จำนวน ๒ ครั้ง
  - ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ - ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๙๐ ที่ Monash University, Australia
  - ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๖ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๙๓ ที่ University Pertanian, Malaysia
- ผู้ร่วมจัด Regional Training Course ทางสิ่งแวดล้อม
- watershed Monitoring in Humid Tropical Ecosystems, ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (โดย MAB, UNEP, UNESCO, Univ. of Arizona และ ONEB) เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๔
- The Management of Water Resources in Tropical Region (โดย AIDAB) ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙)
- ผู้จัดการฝึกอบรมระดับชาติ "Sampling and Analysis of Water" โดยการสนับสนุนของ TASEAP/ Australia (เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑)
- Co-organizer ของ Symposium#15 "Advanced chemical analysis by flow injection and flow - based method", International Congress on Analytical Science 2001 (ICAS 2001) Tokyo , Japan (เดือนสิงหาคม ๒๕๔๔)
- Organizer ของ 11th International Conference on Flow Injection Analysis, จังหวัดเชียงใหม่ (เดือนธันวาคม ๒๕๔๔)
- Advisory Committee ในการจัด Flow Analysis IX, Australia (กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖)
- วิทยากรบรรยายเรื่อง "Modern FIA Research" และเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการวิจัยและเจรจาร่วมมือในการพัฒนาเครื่องมือ FIA ณ Okayama University of Science ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๖ มกราคม ๒๕๔๕
- Invited Speaker การประชุมวิชาการนานาชาติ "Asia - Pacific Conference on Analytical Science" Manila ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕
- Invited Speaker ร่วมการประชุมของ Humboldt Colloquium ณ เมืองฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕
- Invited Lecture ในการประชุมวิชาการนานาชาติ The 20th Anniversary of JAFIA Foundation and the 44th Semi - Annual Meeting บรรยายเรื่อง "Some developments of Flow Injection and related techniques : Some contributions from a research group in Thailand", เมื่อวันที่ ๖ - ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖
- Member, International Advisory Committee, International Flow Analysis Conference IX, Australia, กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ Geelong, Australia.
- Member, Steering Committee, 12th International Conference on Flow Injection Analysis, เมื่อวันที่ ๗ - ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ Merida, Venazuela.
- Co - organizer, Symposium on Flow based analysis , Pacificchem 2005, Honolulu, USA.

งานวารสารวิชาการนานาชาติ

- Editorial Advisory board ของวารสาร Talanta (๒๕๔๓ - ปัจจุบัน)
- Associate Editor ของวารสาร Water Research (๒๕๔๖ - ปัจจุบัน)
- Editorial board ของวารสาร Laboratory Robotics and Automation (LRA) (๒๕๔๐ - ๒๕๔๓)
- Guest Editor ของ special issue "The 11th International Conference on Flow Injection Analysis (ICFIA 2001) Talanta, vol.58 No.6
- Guest Editor ของ special issue "FIA in the Pacific Rims" ของ Laboratory Robotics and Automation, vol. 12, no. 3, 2000
- Editorial board ของวารสาร Science Asia (๒๕๔๔ - ปัจจุบัน)
- Referee พิจารณา manuscript เพื่อตีพิมพ์ในวารสาร เช่น Analytica Chimica Acta, Talanta, Journal of Pharmaceutical and Biomedical Analysis และ Analytical Chemistry ซึ่งเป็นวารสารนานาชาติ สาขาเคมีวิเคราะห์

งานบริการทางวิชาการและวิจัย

- กรรมการวิชาการการแข่งขันเคมีโอลิมปิกครั้งที่ ๓ (ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ) (๒๕๔๒)
- ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อคิดเห็นในการเสนอโครงการเพื่อขอทุนวิจัยและติดตามโครงการวิจัยของ สกว. สวทช. สภาวิจัยแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยศิลปากร
- เป็นที่ปรึกษางานวิจัยบางโครงการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- วิทยากรบรรยายเคมีวิเคราะห์ที่สถาบันในประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยราชภัฏ และต่างประเทศ เช่น Liverpool John Moores University (UK), University of Ghent (Belgium), Monash University (Australia), Okayama University , Aichi Institute of Technology (Japan)
- ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งวิชาการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์) ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยรังสิต
- ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- External Examiner สอบวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกทางเคมีของมหาวิทยาลัยย่างกุ้ง ประเทศพม่า
- ผู้ประสานงานการจัด RGJ Seminar No.II : Analytical Chemistry and Chemistry in the North
- วิทยากรบรรยายพิเศษ พิธีเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๒๗ วันที่ ๑๖ - ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๔
- จัดการประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ ๑ กลุ่มวิจัยเมธีวิจัยอาวุโส สกว. "การพัฒนาการวิเคราะห์ที่ใช้การไหล" The 1st Annual Symposium on TRF Senior Research Scholar on "Flow - based Analysis" เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ณ ห้องประชุมบัวเรศ คำทอง คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นักวิทยาศาสตร์พี่เลี้ยงให้กับเยาวชนในโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์สำหรับเด็ก

และเยาวชนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (๒๕๔๕)

- กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช (๒๕๔๕)
- ที่ปรึกษาโครงการเครือข่าย สวทช. ภาคเหนือ (๒๕๔๕)
- วิทยากรบรรยายค่ายวิทยาศาสตร์ภาคฤดูร้อนสำหรับนักเรียนในโครงการ พสวท. เรื่อง "กระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการแก้ปัญหา" วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยากรบรรยายการประชุมวิชาการโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก ครั้งที่ ๓ เรื่อง "Bead Injection Analysis for Trace Iron" วันที่ ๒๕ - ๒๗ เมษายน ๒๕๔๕ โรงแรมจอมเทียนปาล์มบีช รีสอร์ท เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
- วิทยากรบรรยายเรื่อง "Some Recent Development on Flow - based Analysis" ในการประชุม International Conference & Exhibition on Pure and Applied Chemistry PACCON 2002 วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ณ โรงแรมอมารีวอเตอร์เกต กรุงเทพมหานคร
- วิทยากรบรรยายในงานวันสถาปนาสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำปี ๒๕๔๕ งาน "Success Story" บรรยายพิเศษ "Success Story" ผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเมธีวิจัยอาวุโส มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๕ ณ อาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยากรบรรยาย สวทช. ภาคเหนือ เรื่อง "แนวทางการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาภาคเหนือ" ในงานตลาดนัดผู้ประกอบการและองค์กรท้องถิ่นพบนักวิจัย วันที่ ๘ - ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์
- วิทยากรบรรยาย กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง "การวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการไหล - ผลงานและเครือข่าย" ในการประชุม "พบกับเมธีวิจัยอาวุโส สกว." วันที่ ๑๓ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ สถาบันเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยากรบรรยายเรื่อง "Writing Scientific" ให้กับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ณ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จัดการประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ ๒ กลุ่มวิจัยเมธีวิจัยอาวุโส สกว. "การพัฒนาการวิเคราะห์ที่ใช้การไหล" The 2nd Annual Symposium on TRF Senior Research Scholar on "Flow - based Analysis" วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๖ ณ ห้องสัมมนา ชั้น ๒ อาคาร SCB ๒ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยากรบรรยายในงานวันสถาปนาสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำปี ๒๕๔๖ บรรยายพิเศษ "การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่" ในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๕ ณ อาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยากรบรรยายในการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๒๙ เรื่อง "NANO - AND MICRO - SCALE CHEMICAL ANALYSIS USING FLOW - BASED TECHNIQUES" ในระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๖ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วิทยากรในการร่วมเสวนา สวทช. ภาคเหนือ เรื่อง "ความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs/วิสาหกิจชุมชนต่ออุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ" ในงานตลาดนัดผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน

พบนักวิจัย ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ณ โรงแรมดิเอมเพรส จังหวัดเชียงใหม่

ผลงานดีเด่น

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ สนใจในการวิจัยศึกษาและพัฒนาการวิเคราะห์ทางเคมีแผนใหม่ โดยเฉพาะเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการไหล (Flow - based Analysis) โดยเน้นการพัฒนาฐานความรู้ของไทยเพื่อแก้ปัญหาของประเทศไทย และได้องค์ความรู้ใหม่ เกิดนวัตกรรมใหม่ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลด้วย ผลงานหลายชิ้นเป็นเรื่องใหม่ในสาขาที่ทำการวิจัยเป็นรากฐานของการนำไปใช้ประโยชน์ในวงการต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรม เกษตรกรรม สิ่งแวดล้อม การแพทย์และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้มีความคิดริเริ่มในการทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในการค้นคว้าศึกษา วิจัยและพัฒนางานทางด้านนี้ประมาณ ๒๐ ปี จนเกิดประสิทธิผลของงานเป็นรูปธรรม โดยเริ่มแรกได้สนใจพัฒนาระบบการวิเคราะห์ทางเคมีในเทคนิค Flow Injection Analysis (FIA) ทั้งในส่วนของการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือที่มีราคาถูก การพัฒนาเทคนิคต่าง ๆ และปฏิกิริยาเคมีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้วิธีการวิเคราะห์แบบใหม่ที่มีความถูกต้อง แม่นยำสูง ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาจากการค่อย ๆ ต่อยอดและการสะสมองค์ความรู้ทำให้สามารถพัฒนาระบบการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางไมโครฟลูอิดิกซ์ (Microfluidics) ทำให้สามารถลดขนาด (Miniaturization) ของระบบการวิเคราะห์ลง มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนางานทางด้านการวิเคราะห์ระดับไมโครและนาโน (Micro and nano - Scale Analysis) ในทิศทางของ Lab - on - Chip (LOC) เช่น การพัฒนาระบบการวิเคราะห์รวมที่มีขนาดไมโคร (U - TAS : Micro - Total Analysis System) ระบบ Sequential Injection Analysis (SIA), ระบบ Bead Injection Analysis (BIA), ระบบ Lab - on - Valve (LOV) และได้เสนอเทคนิคใหม่ล่าสุด Lab - at - Valve (LAV) เพื่ออนาคตของการประยุกต์ในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น รวมถึงการประยุกต์ทางการแพทย์ เช่น การคัดกรองผู้ป่วยเช่น โรคธาลัสซีเมีย และมะเร็งบางชนิด เป็นต้น

การดำเนินการดังกล่าวได้พยายามสร้างให้เกิดเครือข่ายทั้งในประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น กรมทรัพยากรธรณีและเหมืองแร่ เป็นต้น รวมถึงสถาบันต่าง ๆ อีก ๗ ประเทศ

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ ได้รับเกียรติและรับรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เช่น รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น (พ.ศ. ๒๕๔๔) นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๒) นักศึกษาเก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รางวัล Scientific Award ของสมาคม Japanese Association for Flow Injection Analysis (JAFIA) (พ.ศ. ๒๕๔๖) ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของ Japanese Society for Analytical Chemistry นับเป็นชาวเอเชียคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ ได้มีพิธีมอบรางวัลในการประชุมวิชาการนานาชาติ the 20th Anniversary of JAFIA Foundation และ The 44th Semi-Annual Meeting ที่ Okayama University เมือง Okayama ประเทศญี่ปุ่น และ 12th International Conference on Flow Injection Analysis and related Techniques (12th ICFIA), ๗ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๖ ที่เมือง Merida ประเทศเวเนซูเอล่า

นอกเหนือจากเป็นชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คนแรกที่ได้รับเกียรติอย่างสูงเพื่อทำงานและได้รับรางวัลจากหน่วยงานและองค์กรนานาชาติต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานในวิชาการชั้นสูงในองค์กรต่าง ๆ เช่น ในระดับกองบรรณาธิการที่ปรึกษา (Editorial Advisory Board) ในวารสารวิชาการนานาชาติที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั่วโลกทางเคมีวิเคราะห์ ได้แก่ วารสารวิชาการชั้นสูง Talanta (ซึ่งดำเนินการโดยสำนัก

พิมพ์นานาชาติ Elsevier) ได้รับเกียรติเป็นบรรณาธิการรับเชิญ (Guest Editor) ฉบับพิเศษ Talanta ๕๘, ๑๐๑๓ - ๑๐๑๔ นอกจากจะได้กล่าวถึงด้านวิชาการนานาชาติแล้ว ยังได้กล่าวถึงวัฒนธรรมและองค์กรของไทย ได้จัดการประชุมวิชาการนานาชาติชั้นสูง (11th International Conference on Flow Injection Analysis) ซึ่งมีนักวิชาการเข้าร่วมประชุมมากกว่า ๒๐ ประเทศ มากกว่า ๑๒๐ คน ที่จังหวัดเชียงใหม่ จึงได้มีการเผยแพร่วิชาการแนวหน้าในเคมีวิเคราะห์ชั้นสูงของไทย รวมถึงมีโอกาสในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย (รวมถึงพิธีการเปิดการประชุมและในระหว่างการประชุม)

รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์ได้รับเกียรติเพื่อดำเนินการระดับนานาชาติได้เริ่มจากการที่ได้ทำงานวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนางาน ซึ่งมีพื้นฐานเป็นปัญหาในประเทศไทย แต่ได้พยายามแก้ปัญหาของพื้นฐานดังกล่าวโดยสร้างนวัตกรรมสู่สากลด้วย จึงได้มีโอกาสนำเสนอวิชาการชั้นสูงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยสู่สากล นับเป็นการนำเกียรติภูมิปัญญาไทยสู่สากล ได้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวมามากกว่า ๑๕ ปีแล้ว นอกเหนือจากการได้เสนอเกียรติภูมิของไทยดังกล่าวข้างต้น ยังได้รับเกียรติรวมถึงเป็นการเสนอเกียรติภูมิของไทยในงานต่าง ๆ อีก ได้แก่ การได้รับเชิญทำงานเป็น Associate Editor ในวารสารวิชาการนานาชาติชั้นสูงทางสิ่งแวดล้อม Water Research ของ International Water Association Elsevier Publisher รับเชิญใน International Advisory Board วารสารวิชาการนานาชาติชั้นสูง journal of Flow Injection Analysis (JFIA) ของ Japanese Association for Flow Injection Analysis (JAFIA) ได้รับเชิญทำงานใน Editorial Board ของวารสารวิชาการนานาชาติ Laboratory Robotics and Automation ของสำนักงานพิมพ์นานาชาติ Wiley ได้รับเกียรติเป็น Guest Editor ในฉบับพิเศษ

นอกเหนือจากนี้ยังได้รับเชิญเป็นผู้ร่วมจัดการประชุมนานาชาติในหลายโอกาส เช่น ICAS 2001 International Union of Pure and Applied Chemistry Congress on Analytical Science 2001 สิงหาคม ๒๕๔๔ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ได้รับเกียรติเป็น Co - organizer ในการจัดประชุมวิชาการนานาชาติ FACIFICHEM 2005 (15 - 20 December 2005) ร่วมกับ Prof.S.Motomizu (Japan), Prof.C.A. Lucy (Canada), Prof.G.D. Christian (USA) และ Prof.I.D. Mckelvie (Australia) ใน Symposium#16 เป็น member ใน International Advisory board ของการจัดประชุมวิชาการนานาชาติ Internation Flow Analysis IX, เมือง Geelong ประเทศออสเตรเลีย (February 2003) เป็น Member ใน Steering Committee 12th International Conference on Flow Injection Analysis, (December 2003) ที่เมือง Merida, Venezuela;ICAS 2001 (August 2001) ประเทศญี่ปุ่น การประชุมวิชาการนานาชาติ Asia Pacific Conference on Analytical Science ที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ได้รับเกียรติจากทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency : IAEA) เพื่อทำงานด้านต่าง ๆ ได้แก่ Course Director ของการจัด Regional Training Course for South Asia in Water Monitoring ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (๓ - ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐) เป็นผู้เชี่ยวชาญจากทบวงการปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency : IAEA) ให้คำแนะนำด้าน Nuclear and Radiochemistry และ Flow Injection Analysis กับ University of Yangon และ Mawalmyine University ประเทศพม่า (๗ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๘) และเป็นผู้จัดการฝึกอบรมระดับชาติทาง Nuclear and Radiochemistry โดยการสนับสนุนของ IAEA และรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน ๕ ครั้ง ได้ฝึกอบรมให้นักวิทยาศาสตร์ชาวพม่าอีก ๕ คน ในช่วงเวลามากกว่า ๕ ปี

ได้มีความร่วมมือกับสถาบันของประเทศต่าง ๆ อีก ได้แก่ University of Washington, Seattle, USA (Professor Dr.Gary D. Christian, Professor Dr. Jaromir Ruzicka, Professor Dr.Robert Synovec), Monash University, Melbourne, AUSTRALIA (Dr.Ron Beckett, Assoc.Prof. Dr.Ian D.Mckelvie), Karlsruhe Research Centre, Karlsruhe, Research Centre, Karlsruhe, GERMANY (Professor Dr.Thomas Fanghaenel, Dr.Horst Geckeis), University of Plymouth, ENGLAND (Professor Dr.Paul J.Worsfold), Turku University, Centre for Biotechnology, FINLAND (Dr.Rolf Sara,Dr.Michael Vilen), Okayama University, JAPAN (Professor Dr.Shoji Motomizu, President of the Japanese Association for Flow Injection Analysis), Aichi Institute of Technology, JAPAN (Professor Dr.Tadao Sakai), Technical University of Denmark, DENMARK (Assoc.Prof.Dr.Jens Christian Tjell, Prof. Dr.Hans Mosbaek), Texas Tech University, Texas, USA (Prefessor Dr.Pernendu K.Dasgupta)

ได้พยายามมองถึงการพัฒนาฐานความรู้ของไทย ใช้ทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาของประเทศเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ได้รับการยอมรับในระดับสากลและสามารถนำผลงานไปใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงการพัฒนานักศึกษาและหลักสูตรไปพร้อมกันด้วย โดยมีความร่วมมือกับองค์การและสถาบันต่าง ๆ และได้พยายามทำงานเป็นทีมโดยดึงศักยภาพที่เด่นของสมาชิกแต่ละคนออกมาใช้ มีจริยธรรมซึ่งกันและกันและต่อสังคม นำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อวางแผนเป็นระบบวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้อย่างเป็นระบบได้ทำการศึกษาเพื่อความอยากรู้ไม่ใช่เพื่อใบปริญญาบัตร จากความมุ่งมั่นดังกล่าวทำให้ได้รับเกียรติในทุนและรางวัลต่าง ๆ

ได้มีความร่วมมือกับนักวิทยาศาสตร์กลุ่มอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยคำนึงถึงความร่วมมือที่ยั่งยืน ในลักษณะที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน โดยมีความเข้าใจถึงบทบาทของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน กลุ่มวิจัยมีแนวคิดใหม่ที่มีจุดยืนซึ่งช่วยส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดผลงาน ทั้งนี้ได้คำนึงถึงการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ให้แก่ประเทศโดยความร่วมมือกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยนักศึกษาที่จะไปทำวิจัยยังสถาบันในต่างประเทศจะต้องถูกฝึกฝนเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างเข้มข้นเกี่ยวกับกระบวนการคิดและการทำวิจัยเพื่อให้ช่วยเหลือตนเองได้ขณะอยู่ต่างประเทศและสามารถกลับมาเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการใช้ประสบการณ์จากการวิจัยในการผลิตบัณฑิตในประเทศให้มีคุณภาพทัดเทียมกับที่จบจากต่างประเทศ สำหรับการร่วมมือในประเทศได้พยายามส่งเสริม และสนับสนุนนักวิจัยในหลายสถาบันในการทำวิจัยก่อให้เกิดความแพร่หลายในงานวิจัย

ด้วยความมุ่งมั่นในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง จึงได้สั่งสมประสบการณ์เป็นการต่อยอดขึ้นไปเรื่อย ๆ ได้ขยายจากงานเดิม ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกมาอย่างสม่ำเสมอ ได้พยายามสร้างเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ สถาบันเครือข่ายในประเทศ เช่น คณะอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักงานทรัพยากรธรณีเขต ๓ เชียงใหม่ เป็นต้น สถาบันในต่างประเทศ เช่น University of Washington, Seattle (สหรัฐอเมริกา) ; Monash University (ออสเตรเลีย) Karlsruhe Research Center (เยอรมัน) ; Texas Tech University (สหรัฐอเมริกา) ; Okayama University, Aichi Institute of Technology (ญี่ปุ่น) ; Plymuth University (อังกฤษ) ; Technical University of Denmark (เดนมาร์ก) เป็นต้น

การทำงานของกลุ่มวิจัยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ จากภาครัฐบาลและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สภาวิจัยแห่งชาติ การไฟฟ้า

ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและการวิจัยทางเคมี (Postgraduate Education and Research Program in Chemistry : PERCH) โครงการปริญญาเอกร่วมสถาบัน ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักกองทุนนวัตกรรม องค์กรนานาชาติที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ ทบวงการปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency : IAEA), The German Academic Exchange Service (DAAD), Alexander von Humboldt Foundation เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบริษัทเอกชนอีกหลายบริษัทที่ได้ให้การสนับสนุน เช่น Lachat Instruments (USA/UK), Metrohm AG (Switzerland), Foss Tecator AG (Sweden), FIA Instruments (Japan) เป็นต้น

รางวัลที่ได้รับ

๑. JAFIA Scientific Award จาก The Japanese Association for Flow Injection Analysis (JAFIA) และ The Division of the Japan Society for Analytical Chemistry ประเทศญี่ปุ่น

๒. นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์เคมี - เภสัช พ.ศ. ๒๕๔๒ จากสำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ

๓. นักศึกษาเก่าดีเด่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๔. Science & Technology Research Grant พ.ศ. ๒๕๔๔ จาก Thailand Toray Science Foundation

๕. เมธีวิจัยอาวุโส พ.ศ. ๒๕๔๔ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

๖. นักวิทยาศาสตร์ดีเด่น ประจำปี ๒๕๔๔ จากมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์

๗. รางวัลเกียรติยศแก่นักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตจากสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน

จตุตถดิเรกคุณาภรณ์

คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่องให้
รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านเคมีวิเคราะห์)
ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๗

รายชื่อ
บุคคล หน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำพุทธศักราช ๒๕๒๗ - ๒๕๔๖

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๒๗

๑.	นายเกษม พลวัน (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม
๒.	นายกำพล พันธ์ทอง (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาชนบทและชุมชน

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๒๘

๑.	พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	สาขาการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ
๒.	นายเสน่ห์ ผลประสิทธิ์	สาขาการพัฒนาการเกษตร
๓.	นายเฉลิม แก้วศรีงาม	สาขาการพัฒนาชนบทและชุมชน
๔.	หลวงพ่อสำเนียง อยู่สถาพร (มรณภาพ)	สาขาการพัฒนาสังคม
๕.	นายอธึก สวัสดิมงคล (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาจิตใจและจริยธรรม
๖.	ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.พุฒิพงษ์ วรวุฒิ	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๗.	ศาสตราจารย์ประเวศ วะสี	สาขาการพัฒนาสาธารณสุข (ด้านการแพทย์)
๘.	โครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก (กองทัพภาคที่ ๓)	สาขาการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ
๙.	ชมรมอาสาสมัครประชาสงเคราะห์	สาขาการพัฒนาสังคม

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๒๙

๑.	นายพีรศักดิ์ ศรีนิเวศน์	สาขาการพัฒนาการเกษตร
๒.	สำนักงานคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน (สคช.) กรมอัยการ	สาขาการพัฒนาสังคม
๓.	นางเรณู โชติดิลก	สาขาการพัฒนาสังคม
๔.	นายเฟื้อ หริพิทักษ์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาศิลปะ (ด้านจิตรกรรม)
๕.	ท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนี (ถึงแก่กรรม)	สาขาศิลปะ (ด้านนาฏศิลป์)
๖.	นางสาวธีรวรรณ เตชะพงศ์วรชัย	สาขาการพัฒนาอุตสาหกรรมและพาณิชยการ (ด้านอัญมณี)
๗.	พันเอก เรวัติ บุญทับ	สาขาการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ
๘.	นางวัลภา ตั้งจิตนุสรณ์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการกีฬา (ด้านกรีฑา)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๐

๑.	หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาการศึกษา
๒.	พันตำรวจเอก เสรี เตมียเวช	สาขาการพัฒนาการเมืองและการปกครอง (ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)
๓.	นายธวัช มกรพงศ์	สาขาการพัฒนาการเมืองและการปกครอง
๔.	นายอนันต์ ซาลวาลา	สาขาการพัฒนาอุตสาหกรรมและพาณิชยการ (ด้านอัญมณี)
๕.	นายสิทธิชัย โภไคยอุดม	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๖.	นางบุญเอื้อ สุภาพรเหมินทร์	สาขาการพัฒนาชนบทและชุมชน
๗.	นายประเชิญ กาญจโนมัย	สาขาการพัฒนาการเกษตร
๘.	นายสง่า สรรพศรี (ถึงแก่กรรม)	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๙.	ศาสตราจารย์ระพี สาคริก	สาขาการพัฒนาการเกษตร (ด้านกล้วยไม้)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๑

๑.	นายสุด แสงวิเชียร (ถึงแก่กรรม)	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านกายวิภาคศาสตร์)
๒.	นายประวิทย์ หาญณรงค์	สาขาการพัฒนาสังคม
๓.	นายมนตรี ตราโมท (ถึงแก่กรรม)	สาขาศิลปะ (ด้านดนตรี)
๔.	พลตำรวจโท ประทิน สันติประภพ	สาขาการพัฒนาการเมืองและการปกครอง
๕.	นายวีรศักดิ์ วรรณวนอมร	สาขาพัฒนาชนบทและชุมชน
๖.	นางสาวภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก	สาขาการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย
๗.	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	สาขาพัฒนาอุตสาหกรรมและพาณิชยการ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๒

๑.	ศาสตราจารย์ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
๒.	นายผาย สร้อยสระกลาง	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการพัฒนาชุมชน)
๓.	นายพันธุ์พิษณุ์ สาครพันธ์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)
๔.	ศาสตราจารย์ พันตรีหญิง คุณหญิงผะอบ โปษะกฤษณะ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย)
๕.	ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านวรรณศิลป์)
๖.	นายไตรภพ ลิมปพัทธ์	สาขาสื่อมวลชน (ด้านโทรทัศน์)
๗.	นายก๋อง อายุยืน	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘.	โครงการอบรมวิชาชีพสำหรับประชาชน สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๓

๑.	ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
๒.	นายพูน เกษจำรัส (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปะภาพถ่าย)
๓.	จ่าสิบเอก ทวี บูรณเขตต์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๔.	นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕.	หน่วยงานแพทย์ทางวิทยุ มูลนิธิ พอ.สว. สำนักงานแพทย์มูลนิธิ พอ.สว.	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการสาธารณสุข)
๖.	ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือจังหวัดลำปาง	สาขาการพัฒนาภาคเหนือ (ด้านการพัฒนาชุมชน)
๗.	มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ. ในประเทศไทย	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๔

๑.	หม่อมกอบแก้ว อาภากร ณ อยุธยา (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริการสังคม)
๒.	ศาสตราจารย์เสม พริ้งพวงแก้ว	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการสาธารณสุข)
๓.	ศาสตราจารย์ทวี หอมซง	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔.	นางรัชนี ธงไชย	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ)
๕.	นายวิโรฒ ศรีสุโร	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๖.	โครงการศิลปินแห่งชาติ	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๗.	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๕

๑.	นายธนิต อยู่โพธิ์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๒.	นายบุญถิ่น อัตถากร	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารการศึกษา)
๓.	พลเอก พิจิตร กุลละวณิชย์	สาขาการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ
๔.	คุณหญิงสมศรี กันธมาลา	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๕.	นายประพันธ์ ภานุภาค	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)
๖.	นายคำรณ บุญเชิด	สาขาการเมืองและการปกครอง
๗.	นายพรเทพ พรประภา	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘.	นายอยู่ สุนทรธัย	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการพัฒนาชุมชนและชนบท)
๙.	กรมประมง	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ประเภทองค์กรของรัฐ)
๑๐.	มูลนิธิฮั่วเคี้ยวปอเต็กเซี่ยงตึ้ง	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๑๑.	หอการค้าจังหวัดตรัง	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ประเภทองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๖

๑.	ศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์)
๒.	ศาสตราจารย์ คุณหญิงสุดสาคร ตู้จินดา	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)
๓.	นายกุศะ ปันยารชุน	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว)
๔.	นายปราโมทย์ ไม้กลัด	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชลประทาน)
๕.	นายเอกพัน บรรลือฤทธิ์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)
๖.	นักเรียนนายเรืออากาศ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย	สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการศึกษา)
๗.	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๗

๑.	ศาสตราจารย์ณัฐ ภมรประวัติ	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการบริหารการศึกษา)
๒.	นายสมัย เมษะมาน (ถึงแก่กรรม)	สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านศิลปการต่อสู้ของไทย)
๓.	นายนิคม จันทรวิทูร (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)
๔.	นางขนิษฐา เทวินทรภักติ	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๕.	นางพยอม สบายเมือง	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการปกครอง)
๖.	กองพลทหารราบที่ ๙ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคงของชาติ)
๗.	มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริหารการสังคม)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๘

๑.	ศาสตราจารย์กิตติคุณ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษานอกโรงเรียน)
๒.	ศาสตราจารย์บุญสม มาร์ติน	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านพลศึกษา)
๓.	ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๔.	นายเปล่ง ศรีดาน้อย	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)
๕.	นายธนินทร์ เจียรวนนท์	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ
๖.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรพล สินธุนาวา	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗.	นายศัลยเวทย์ เลขะกุล	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านการแพทย์)
๘.	ท่านผู้หญิงนวลผ่อง เสนาณรงค์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย)
๙.	เรือตรี สมรักษ์ คำสิงห์	สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๑๐.	สมาคมมวยสากลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการกีฬาประเภทบุคคลทั่วไป)
๑๑.	โครงการ **"นวมทอง"** ของโรงเรียนผดุงศิษย์วิทยา	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการกีฬาประเภทเยาวชน)
๑๒.	โครงการผลิตและขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ
๑๓.	งานประยุกต์ผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ
๑๔.	โครงการจัดส่งเยาวชนไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๓๙

๑.	นางเตือนใจ ดีเทศน์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการพัฒนาชนบทและชุมชน)
๒.	นายประเวศ ลิมปรังษี	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสถาปัตยกรรมไทย)
๓.	ศาสตราจารย์สิปปนนท์ เกตุทัต	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
๔.	ศาสตราจารย์อารี วัลยะเสวี	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)
๕.	นายโสภณ สุภาพงษ์	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านเศรษฐกิจชุมชน)
๖.	ศาสตราจารย์เทียนฉาย กีระนันทน์	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์)
๗.	ศาสตราจารย์อดุล วิเชียรเจริญ	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘.	รองศาสตราจารย์สุจิตรา ประสานสุข	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)
๙.	โครงการปลูกสวนสมุนไพรสิรีรุกขชาติ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านสมุนไพร)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๐

๑.	ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านประวัติศาสตร์และวรรณกรรม)
๒.	ศาสตราจารย์ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสาธารณสุข)
๓.	รองศาสตราจารย์ภิญโญ สุวรรณคีรี	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสถาปัตยกรรมไทย)
๔.	นางทองดี โพธิยอง	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)
๕.	ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณเวลา	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านประสาทศัลยศาสตร์)
๖.	โครงการเพชรในตม	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านความมั่นคง)
๗.	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลคลองเปียะ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ (ด้านเศรษฐกิจชุมชน)
๘.	โครงการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
๙.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านเอกลักษณ์ไทย)
๑๐.	มูลนิธิสถาบันราชพฤกษ์	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๑

๑.	ศาสตราจารย์เกษม สุวรรณกุล	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
๒.	รองศาสตราจารย์เทอดชัย ชีวะเกตุ	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน)
๓.	นายสุเมธ ตันติเวชกุล	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
๔.	นายสุวิชญ์ รัศมิภูติ	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านอนุรักษ์มรดกไทย)
๕.	นายอุดม สมพร	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น)
๖.	นายวทัญญู ณ ถลาง	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗.	โครงการธนาคารแว่นตา	โครงการดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๒

๑.	ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
๒.	นายกมล วิบูลกิจธนากร	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๓.	นายทวีศักดิ์ ภู่หลำ	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
๔.	ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ท่านผู้หญิงเพ็ชรา เตชะกัมพุช	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านทันตแพทย์)
๕.	มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์	หน่วยงานดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๓

๑.	นายแพทย์สุนทร อัตรเสน	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต)
๒.	ศาสตราจารย์ทศพร วงศ์รัตน์	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านชีววิทยา)
๓.	ร้อยตำรวจตรี วิจารณ์ พลฤทธิ์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๔.	นายประวัติ วะโฮรัมย์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๕.	นายศุภชัย โกยทรัพย์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๖.	นายสมชาย ดวงแก้ว	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๗.	นายโสภา อินทเสน	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๘.	นายประสิทธิ์ ทองชื่น	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๙.	นายอำไพ เสือเลือง	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
๑๐.	สมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย	หน่วยงานดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๔

๑.	พลเอก วันชัย เรืองตระกูล	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๒.	คุณหญิงทองก้อน จันทวิมล	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย(ด้านช่างศิลปะและช่างฝีมือ)
๓.	ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านภาษาไทย)
๔.	นายพินิจ สุวรรณะบุณย์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย(ด้านออกแบบประยุกต์ศิลป์)
๕.	มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์	หน่วยงานดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๕

๑.	คุณหญิงจันทนี สันตะบุตร	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านกฎหมาย)
๒.	ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสพ รัตนากร	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสุขภาพจิต)
๓.	โครงการศิลปะ “Art for All”	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาผู้ด้อยโอกาส)
๔.	โครงการสาธิตการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร โรงพยาบาลอภัยภูเบศร	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสมุนไพรไทย)
๕.	นายสังคม ทองมี	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านศิลปศึกษา)
๖.	ศาสตราจารย์พิเศษ ประดิษฐ์ เชี่ยวสกุล	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)
๗.	สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำพุทธศักราช ๒๕๔๖

๑.	ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านการศึกษา)
๒.	ศาสตราจารย์วิทิต มันตาภรณ์	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านกฎหมาย)
๓.	รองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านกฎหมาย)
๔.	มูลนิธิธรรมรักษ์	สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
๕.	รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัญ มหาทุมะรัตน์	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านการแพทย์)
๖.	โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านอนุรักษ์ป่าไม้)

คำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
ที่ ๑๖/๒๕๔๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติตามคำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ที่ ๙๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและต่อเนื่อง

อาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๘๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และมติคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นายเอนก สิทธิประศาสน์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	นายอรุณ ปรีดีดิลก	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (นางธัชกร เหมะจันทร)	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๔	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑.๕	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑.๖	ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑.๗	เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๘	ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๙	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๐	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๑	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

๑.๑๒	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง-แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน		อนุกรรมการ
๑.๑๓	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน		อนุกรรมการ
๑.๑๔	นางจินตนา	จุลกะเสวี	อนุกรรมการ
๑.๑๕	นางฉวีวรรณ	จันทรัตน์	อนุกรรมการ
๑.๑๖	นางประกอบ	ลาภเกษร	อนุกรรมการ
๑.๑๗	นายประสาท	สอ้านวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๑๘	นางผุสดี	วิทยาสารรณยุต	อนุกรรมการ
๑.๑๙	นางสาววันเพ็ญ	เซ็นตระกูล	อนุกรรมการ
๑.๒๐	นายสมชาย	ชูประดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑.๒๑	นางสาวสมลักษณ์	วงศ์งามขำ	อนุกรรมการ
๑.๒๒	พลโท สมหวัง	ไตรเดช	อนุกรรมการ
๑.๒๓	นางสิริพร	ทองคำวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๒๔	นายสุรินทร์	โกสิยางกูร	อนุกรรมการ
๑.๒๕	ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (นายทินกร ภูวะปัจฉิม)		อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๖	นายเมธี	เผื่อนทอง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๗	นายมาโนช	คามณีย์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๘	นางรัชนี	ศรีสุข	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๙	ร.ต.ต.หญิง เมทินี	ศรีรุ่งเรือง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นระดับชาติ ประเภทบุคคล หน่วยงานและโครงการ ทั้งภาครัฐและเอกชน แล้วนำมาประกาศเกียรติคุณยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจ ตลอดจนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคคลและหน่วยงานทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเด่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมยิ่งขึ้น

๒.๒ จัดทำวีดิทัศน์ประวัติและผลงานแบบย่อของผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นระดับชาติ เพื่อฉายในงานประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

๒.๓ จัดทำวีดิทัศน์ประวัติและผลงานของบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ เพื่อเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์

๒.๔ จัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ เผยแพร่ไปยังหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาและงานด้านเยาวชน ให้ครอบคลุมไปทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

๒.๕ ประสานงานกับสื่อมวลชนทุกประเภทในการเผยแพร่เอกสาร ข้อมูลวีดิทัศน์ผลงานดีเด่นของชาติ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์

๒.๖ ติดตามและประเมินผล การเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ จากสื่อมวลชนทุกประเภทและปรับปรุงการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้มีประสิทธิภาพ

๒.๗ จัดทำสื่อเผยแพร่และการบรรยายพิเศษ เช่น นิทรรศการและการบรรยายพิเศษโดยบุคคลดีเด่นในโอกาสต่าง ๆ

๒.๘ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติทราบเป็นระยะ ๆ

๒.๙ ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ หรือคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายวิษณุ เครืองาม)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ